

ЗАКОН ЗА АВТОРСКОТО ПРАВО И СРОДНИТЕ МУ ПРАВА

В сила от 01.08.1993 г. Отражена деноминацията от 05.07.1999 г.

Обн. ДВ. бр.56 от 29 Юни 1993г., изм. ДВ. бр.63 от 5 Август 1994г., изм. ДВ. бр.10 от 27 Януари 1998г., изм. ДВ. бр.28 от 4 Април 2000г., доп. ДВ. бр.107 от 28 Декември 2000г., изм. ДВ. бр.77 от 9 Август 2002г., изм. ДВ. бр.28 от 1 Април 2005г., изм. ДВ. бр.43 от 20 Май 2005г., изм. ДВ. бр.74 от 13 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.99 от 9 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.105 от 29 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.29 от 7 Април 2006г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.73 от 5 Септември 2006г., изм. ДВ. бр.59 от 20 Юли 2007г., изм. ДВ. бр. 12 от 13 Февруари 2009г., изм. ДВ. бр.32 от 28 Април 2009г., изм. ДВ. бр.25 от 25 Март 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.21 от 8 Март 2014г., доп. ДВ. бр.14 от 20 Февруари 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.28 от 29 Март 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.94 от 13 Ноември 2018г., изм. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.47 от 14 Юни 2019г., изм. ДВ. бр.98 от 13 Декември 2019г.

Дял първи. АВТОРСКО ПРАВО

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Предмет на закона

Чл. 1. Този закон урежда отношенията, свързани със създаването и разпространението на произведенията на литературата, изкуството и науката.

Възникване на авторското право

Чл. 2. Авторското право върху произведения на литературата, изкуството и науката възниква за автора със създаването на произведението.

Глава втора. ОБЕКТИ НА АВТОРСКОТО ПРАВО

Закриляни обекти

Чл. 3. (1) Обект на авторското право е всяко произведение на литературата, изкуството и науката, което е резултат на творческа дейност и е изразено по какъвто и да е начин и в каквата и да е обективна форма, като:

1. литературни произведения, включително произведения на научната и техническата литература, на публицистиката и компютърни програми;
2. музикални произведения;
3. сценични произведения - драматични, музикално-драматични, пантомимични, хореографски и други;
4. филми и други аудио-визуални произведения;
5. произведения на изобразителното изкуство, включително произведения на приложното изкуство, дизайна и народните художествени занаяти;
6. (изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) реализирани произведения на архитектурата и приложени устройствени планове;
7. фотографски произведения и произведения, създадени по начин, аналогичен на фотографския;
8. (изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) одобрени архитектурни проекти, одобрени проекти по устройствено планиране, карти, схеми, планове и други, отнасящи се до архитектурата, териториалното устройство, географията, топографията, музейното дело и която и да е област на науката и техниката;
9. графично оформление на печатно издание;
10. (нова - ДВ, бр. 29 от 2006 г.) кадастрални карти и държавни топографски карти.

(2) Обект на авторското право са също:

1. преводи и преработки на съществуващи произведения и фолклорни творби;
2. аранжimenti на музикални произведения и на фолклорни творби;
3. периодични издания, енциклопедии, сборници, антологии, библиографии, бази данни и други подобни, които включват две или повече произведения или материали.

(3) Обект на авторското право може да бъде и част от произведение по ал. 1 и 2, както и подготвителните скици, планове и други подобни.

Исключения

Чл. 4. Не са обект на авторското право:

1. (доп. - ДВ, бр. 21 от 2014 г.) нормативни и индивидуални актове на държавни органи за управление, актовете на съдилищата, както и официалните им преводи;
2. идеи и концепции;
3. фолклорни творби;
4. новини, факти, сведения и данни.

Глава трета. НОСИТЕЛИ НА АВТОРСКО ПРАВО

Автори и други носители на авторско право

Чл. 5. Автор е физическото лице, в резултат на чиято творческа дейност е създадено произведение. Други физически или юридически лица могат да бъдат носители на авторско право само в случаите, предвидени в този закон.

Предположение за авторство

Чл. 6. (1) (Предишен текст на чл. 6, изм. и доп. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) До доказване на противното за автор на произведението се смята лицето, чието име или друг идентифициращ знак са посочени по обичайния за това начин върху оригинала на произведението, копия или екземпляри от него и/или техните опаковки.

(2) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) Алинея 1 се прилага съответно и за носителите на авторското право в случаите по **чл. 10**, изречение първо, **чл. 11**, **ал. 1**, изречение първо и **чл. 14**.

Авторство на произведение, разгласено под псевдоним или анонимно

Чл. 7. (1) Произведение може да бъде разгласено под псевдоним или анонимно.

(2) До разкриване личността на автора неговото авторско право се упражнява от физическото или юридическото лице, което със съгласието на автора е разгласило за първи път произведението.

(3) Разпоредбата на ал. 2 не се прилага, когато псевдонимът не поражда съмнение относно личността на автора.

Съавторство

Чл. 8. (1) Авторското право върху произведение, създадено от две или повече лица, им принадлежи общо независимо дали произведението е неделимо цяло или се състои от части, които имат самостоятелно значение.

(2) За всяко използване на произведението и за преработването му е необходимо съгласието на всички съавтори. При липса на съгласие между съавторите въпросът се решава от съда.

(3) След като е дадено съгласие за използване на произведението по определен начин или има решение на съда за това, никой от съавторите не може без основателна причина да се противопостави на следващото му използване по същия начин.

(4) Възнагражденията, дължими на съавторите за използване на произведението, се разпределят помежду им в дялове, определени по съгласие между тях. При липса на съгласие смята се, че всеки от съавторите има равен дял. При спор дяловете се определят от съда съобразно приноса на всеки от съавторите.

(5) Когато произведението, създадено от съавтори, се състои от части със самостоятелно значение, всеки от съавторите може да разреши самостоятелното използване на своята част, ако между съавторите не е уговорено друго и това не пречи на използването на общото произведение.

Авторско право върху преводи и преработки

Чл. 9. Авторското право върху превод или преработка принадлежи на лицето, което ги е направило, без с това да се накърняват правата на автора на оригиналното произведение. Това не лишава други лица от правото да правят самостоятелно свой превод или своя преработка на същото произведение.

Авторско право върху периодични издания и енциклопедии

Чл. 10. (Доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) Авторското право върху периодични издания и енциклопедии принадлежи на физическото или юридическото лице, което осигурява създаването и издаването на произведението. Авторското право върху включените в такова произведение отделни части, които имат характер на произведение на литературата, изкуството и науката, принадлежи на техните автори.

Авторско право върху сборници, антологии, библиографии и бази данни

Чл. 11. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) (1) Авторското право

върху сборници, антологии, библиографии, бази данни и други подобни принадлежи на лицето, което е извършило подбора или подреждането на включените произведения и/или материали, освен ако в договор е предвидено друго. Авторското право върху включените в такова произведение отделни части, които имат характер на произведения на литературата, изкуството и науката, принадлежи на техните автори.

(2) За включването на произведения или части от тях в такова произведение е необходимо съгласието на техните автори, освен ако законът не предвижда друго.

Авторско право върху произведения на изобразителното изкуство и архитектурата

Чл. 12. (1) (Предишен текст на чл. 12 - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Авторското право върху произведения на изобразителното изкуство и архитектурата принадлежи на лицето, което е създадо произведението, и в случаите, когато собствеността върху произведението принадлежи на друго лице.

(2) (Нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Авторското право върху произведението на архитектурата, създадено вследствие реализацията на проекта, принадлежи на лицето, създадо архитектурния проект.

Авторско право върху портрети

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) (1) Авторското право върху произведение на изобразителното изкуство или произведение на фотографията, представляващо портретно изображение на друго лице, принадлежи на автора на произведението. За създаване на такова произведение се изисква съгласието на изобразеното лице.

(2) Съгласие по ал. 1 не се изисква, когато:

1. изображението е било направено в хода на обществената дейност на изобразеното лице или на публично или обществено място;

2. изображението на лицето е само детайл в произведение, показващо събрание, шествие или пейзаж;

3. изобразеното лице е получило възнаграждение, за да позира, освен ако между автора и изобразеното лице е било уговорено друго.

(3) За използването на произведение по ал. 1 между автора и изобразеното лице могат да се уговорят условия.

Авторско право върху компютърни програми и бази данни, създадени по трудово правоотношение

Чл. 14. Ако не е уговорено друго, авторското право върху компютърни програми и бази данни, създадени в рамките на трудово правоотношение, принадлежи на работодателя.

Глава четвърта. СЪДЪРЖАНИЕ НА АВТОРСКОТО ПРАВО

Раздел I. Неимуществени права

Видове неимуществени авторски права

Чл. 15. (1) Авторът има право:

1. да реши дали създаденото от него произведение може да бъде разгласено и да определи времето, мястото и начина, по който да стане това, с изключение на обектите по **чл. 3, ал. 1, т. 4, 6 и 8**, при които това право се уговаря по договор;
2. да иска признаване на неговото авторство върху произведението;
3. да реши дали произведението му да бъде разгласено под псевдоним или анонимно;
4. да иска името му, псевдонима му или друг идентифициращ го авторски знак да бъдат обозначавани по съответния начин при всяко използване на произведението;
5. да иска запазване на целостта на произведението и да се противопоставя на всякакви промени в него, както и на всяко друго действие, което би могло да наруши законните му интереси или личното му достойнство;
6. да променя произведението си, ако с това не се нарушават права, придобити от други лица;
7. на достъп до оригинала на произведението, когато то се намира във владение на друго лице и когато това е необходимо с оглед упражняване на неимуществено или имуществено право, предвидено в този закон;
8. да спре използването на произведението поради промени в убежденията си, с изключение на реализираните произведения на архитектурата, като обезщети за

претърпените вреди лицата, които законно са придобили правото да използват произведението.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Авторът няма право да се противопостави на желанието на собственика на произведението на архитектурата да го разруши, преустрои, надстрои или пристрои, ако това се извършва в съответствие с действащите разпоредби. За уточняване на начина на извършване на промените собственикът на произведението на архитектурата може да подаде искане до съответната организация за колективно управление на права, която е длъжна да извърши консултацията.

Неотчуждимост на неимуществени права

Чл. 16. Неимуществените права по т. 2 и 4 на ал. 1 от предходния член са неотчуждими. Отчуждаването на други неимуществени права може да става само изрично и в писмена форма.

Упражняване на неимуществени права след смъртта на автора

Чл. 17. След смъртта на автора до изтичане на срока за закрила на авторското право неимуществените права, с изключение на правата по **чл. 15, ал. 1, т. 6 и 8**, се упражняват от наследниците на автора.

Раздел II. Имуществени права

Видове имуществени авторски права

Чл. 18. (1) Авторът има изключителното право да използва създаденото от него произведение и да разрешава използването му от други лица, освен в случаите, за които този закон разпорежда друго.

(2) За използване по смисъла на ал. 1 се смятат действия като:

1. възпроизвеждането на произведението;
2. разпространението сред неограничен брой лица на оригинала или екземпляри от произведението;
3. публичното представяне или изпълнение на произведението;
4. излъчването на произведението по безжичен път;

5. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) предаването и препредаването на произведението по кабел;

6. публичното показване на произведение на изобразителното изкуство и на произведение, създадено по фотографски или аналогичен на него начин;

7. превеждането на произведението на друг език;

8. (доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) преработката и синхронизацията на произведението. Преработка е и приспособяването и внасянето на всякакъв вид промени в произведението, както и използването на произведението за създаване на ново, производно от него произведение;

9. реализирането на архитектурен проект чрез построяване или изработване на обекта, за който той е предназначен;

10. (нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) предлагането по безжичен път или по кабел на достъп на неограничен брой лица до произведението или до част от него по начин, позволяващ този достъп да бъде осъществен от място и по време, индивидуално избрани от всеки от тях;

11. (нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) вносът и износът в трети държави на екземпляри от произведението в търговско количество, независимо дали са произведени законно или в нарушение на правото по т. 1.

(3) Използване по ал. 2, т. 3 до т. 8 включително е налице, когато посочените действия се извършват по начин, даващ възможност произведението да бъде възприето от неограничен брой лица.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

Прекратяване на правото на разпространение

Чл. 18а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 01.01.2007 г.) Първата продажба или друга сделка на територията на държавите - членки на Европейския съюз, с която се прехвърля собствеността върху оригинала на произведението или на екземпляр от него, извършена от носителя на авторското право или с негово съгласие, води до прекратяване на правото на разпространение върху тях на тази територия, с изключение на правото да се разрешава по-нататъшното им отдаване под наем.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) Разпоредбата на ал. 1 не засяга правото по **чл. 20** и по **чл. 22а, ал. 2**.

(3) Разпоредбата на ал. 1 не се отнася до случаите на предоставяне на оригинали на произведението или на екземпляри от него по цифров път, по отношение на материализираните копия от произведението, направени от получателя със съгласието на носителя на авторското право.

Право на възнаграждение за всеки вид използване

Чл. 19. Авторът има право на възнаграждение за всеки вид използване на произведението и за всяко поредно използване на същия вид.

Право на отчисление при препродажба на произведение на изкуството (Загл. изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.)

Чл. 20. (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) (1) При препродажба на оригинално произведение на изкуството, когато една от страните по сделката или посредникът е търговец на произведения на изкуството, в т.ч. художествена галерия и аукционна къща, авторът на произведението има право да получи отчисление от цената на продажбата.

(2) По смисъла на този член оригинални произведения на изкуството са произведенията на графичното и пластичното изкуство като картини, колажи, рисунки, скици, гравюри, щампи, литографии, скулптурни фигури, гоблени, керамики, произведения от стъкло и фотографии, при условие че са създадени лично от автора, в т. ч. екземпляри, признати за оригинали съгласно § 4 от допълнителните разпоредби.

(3) Правото по ал. 1 е неотчуждимо, освен при наследяване.

(4) Алинея 1 не се прилага към препродажби с цена по-ниска от левовата равностойност на 300 евро.

(5) Алинея 1 не се прилага към препродажби, когато продавачът е придобил произведението направо от автора по-малко от 3 години преди датата на препродажбата и цената на препродажбата не надвишава левовата равностойност на 10 000 евро.

(6) Всеки отказ от правото по ал. 1 е недействителен.

(7) Правото по ал. 1 продължава, докато се закриля авторското право върху произведението.

Изплащане на отчисленията при препродажба на произведение на изкуството

Чл. 20а. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) (1) Отчисленията по **чл. 20, ал. 1** се определят по следния начин:

1. пет на сто за частта от цената на препродажбата между левовата равностойност на 300,01 и 3 000 евро, плюс

2. четири на сто от цената на препродажбата между левовата равностойност на 3 000,01 и 50 000 евро, плюс

3. три на сто за частта от цената на препродажбата между левовата равностойност

на 50 000,01 и 200 000 евро, плюс

4. едно на сто за частта от цената на препродажбата между левовата равностойност на 200 000,01 и 350 000 евро, плюс

5. нула цяло и пет десети на сто за частта от цената на препродажбата между левовата равностойност на 350 000,01 и 500 000 евро, плюс

6. нула цяло и двадесет и пет стотни на сто за частта от цената на препродажбата, надвишаваща левовата равностойност на 500 000 евро.

(2) Ако до изплащането на отчислението продавачът и/или посредникът са заплатили какъвто и да е данък по повод препродажбата, сумата от данъка се намалява от продажната цена при прилагането на ал. 1.

(3) Отчислението се изчислява за всеки препродаден обект поотделно.

(4) Общият размер на отчислението за един обект не може да надвишава левовата равностойност на 12 500 евро.

(5) Отчислението се дължи солидарно от продавача и посредника, ако има такъв.

(6) Продавачът или посредникът, ако има такъв, е длъжен да уведоми носителя на правото по **чл. 20, ал. 1** за препродажбата в двумесечен срок от нея и да му изплати в същия срок дължимото отчисление чрез организация за колективно управление на права или пряко.

(7) Носителите на авторското право и техните организации за колективно управление на права могат в срок три години след препродажбата да изискат от всеки търговец на произведения на изкуството, който е участвал в нея, да им предостави всякаква информация, която може да им е необходима за осигуряване получаването на отчислението по **чл. 20, ал. 1**.

(8) Продавач по смисъла на този член е физическото или юридическото лице, от чието име се извършва продажбата.

Разрешено предаване по електронна съобщителна мрежа (Загл. изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.)

Чл. 21. (1) (Доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., предишен текст на чл. 21, доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Разрешението за излъчване на произведението по безжичен път включва и разрешение за предаването му по всяка друга електронна съобщителна мрежа и за предоставянето на електронен достъп до него по реда на **чл. 18, ал. 2, т. 10** от същата организация без заплащане на отделно възнаграждение, при условие че предаването се извършва едновременно с излъчването, изцяло и в непроменен вид и не излиза извън територията, за която е отстъпено правото на излъчване. Не се дължи отделно възнаграждение в случаите, когато в рамките на полученото разрешение по предходното изречение първоначално предаване, съответно електронният достъп до произведението се осъществява от друга организация и това е единственият начин, по който то достига до крайния потребител.

(2) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Извън случаите по

ал. 1 разрешение за препредаване на произведение по всички други електронни съобщителни мрежи едновременно с излъчването или предаването му, изцяло и в непроменен вид, от друга организация, се дава само чрез организация за колективно управление на авторски права, освен в случаите, когато правата за предаване на произведенията са отстъпени на доставчиците на медийни услуги в съответствие с **чл. 91, ал. 5.**

(3) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Когато автор е предоставил правото на препредаване по кабел на свое произведение на продуцент на звукозапис или на филм, или на друго аудио-визуално произведение, предприятието, предоставящо обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, което препредава това произведение, дължи на автора възнаграждение отделно от всяко друго. Всеки отказ от такова възнаграждение от страна на автора е недействителен. Правото да събират това възнаграждение може да бъде предоставено от автора само на организации за колективно управление на съответната категория авторски права.

(4) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Възнагражденията по ал. 3 се събират само чрез организации за колективно управление на съответните категории авторски права. Размерът и начинът на плащането му се определят по споразумение между тези организации и задължените предприятия, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги.

(5) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Разпоредбите на ал. 2, 3 и 4 не препятстват сключването на споразумения за разрешаване препредаването на програми между радио- и телевизионните организации, осъществяващи първоначалното излъчване или предаване на собствени програми, и препредаващите предприятия. Когато правата за препредаване на произведения, включени в програмите на радио- или телевизионни организации, са им надлежно отстъпени, разрешението, дадено от организациите, включва и тези права.

Разрешено излъчване чрез включване в непрекъсната съобщителна верига (Загл. изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.)

Чл. 22. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Разрешението за излъчване на произведението по безжичен път обхваща и правото то да бъде включено в непрекъсната съобщителна верига, водеща до спътник и оттам обратно до Земята чрез сигнали, носещи програми, под контрола и на отговорност на излъчващата организация, по начин, позволяващ приемането му от публиката. Допустимо е приемането на сигнала от публиката да се извършва чрез посредничеството на организация, различна от излъчващата, но само ако авторът е отстъпил на тази организация посредник правото да излъчи произведението по безжичен път, да го предаде по всякакъв вид електронни

съобщителни мрежи или да го изпълни публично по друг начин. В тези случаи организацията, изпращаща сигнала до спътника, не дължи възнаграждение.

(2) Когато сигналът по ал. 1 е кодиран, разрешението се счита за дадено само при условие, че декодиращото средство се осигурява от излъчващата организация или с нейно съгласие.

Право на възнаграждение при отдаване под наем или в заем

Чл. 22а. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) (1) Когато автор на музикално или аудио-визуално произведение е предоставил правото си на отдаване под наем на звуко- и видеоносители, съдържащи произведението му, на продуцента на съответния звукозапис или филм, лицето, което отдава под наем такива носители, дължи на автора справедливо възнаграждение отделно от всяко друго. Всеки отказ от такова възнаграждение от страна на автора е недействителен. Правото на това възнаграждение може да бъде предоставено предварително от автора чрез организации за колективно управление на права или пряко.

(2) За даване в заем на произведения или екземпляри от носители, които ги съдържат, авторите им имат право на възнаграждение, дължимо от лицето, което ги дава в заем.

(3) Разпоредбите на ал. 1 и 2 не се отнасят до произведенията на архитектурата, приложните изкуства и народните художествени занаяти.

(4) Алинея 2 не се прилага при даване в заем от държавни и общински културни организации, осъществяващи дейност на библиотеки, училищни, университетски и читалищни библиотеки.

(5) Възнагражденията по ал. 2 се събират само чрез организации за колективно управление на съответните категории авторски права. Размерът и начинът на плащането им се определя по споразумение между тези организации и задължените лица.

Глава пета.

СВОБОДНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПРОИЗВЕДЕНИЯ

Раздел I.

Общи разпоредби (Нов - ДВ, бр. 94 от 2018 г.)

Допустимост на свободното използване (Загл. изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

Чл. 23. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Свободното използване на произведения е допустимо само в случаите, посочени в закона, при условие че не се пречи на нормалното използване на произведението и не се увреждат законните интереси на носителя на авторското право.

Свободно използване без заплащане на възнаграждение (Загл. изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

Чл. 24. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) (1) Без съгласието на носителя на авторското право и без заплащане на възнаграждение е допустимо:

1. (доп. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) временното възпроизвеждане на произведения, ако то има преходен или инцидентен характер, няма самостоятелно икономическо значение, съставлява неделима и съществена част от техническия процес и се прави с единствената цел да позволи:

- а) предаване в мрежа чрез посредник, или
- б) друго разрешено използване на произведение;

2. използването на цитати от вече разгласени произведения на други лица при критика или обзор при посочване на източника и името на автора, освен ако това е невъзможно; цитирането трябва да съответства на обичайната практика и да е в обем, оправдан от целта;

3. използването на части от публикувани произведения или на неголям брой произведения в други произведения в обем, необходим за анализ, коментар или друг вид научно изследване; такова използване е допустимо само за научни и образователни цели при посочване на източника и името на автора, освен ако това е невъзможно;

4. използването като текуща информация в периодичния печат и другите средства за масово осведомяване на речи, отчети, проповеди и други или на части от тях, произнесени на публични събрания, както и на пледоарии, произнесени в съдебни процеси, при посочване на източника и името на автора, освен ако това е невъзможно;

5. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) възпроизвеждането от средствата за масово осведомяване на вече разгласени статии по актуални икономически, политически или религиозни теми, в случай че такова използване не е било изрично забранено, при посочване на източника и името на автора, освен ако това е невъзможно;

6. възпроизвеждането по фотографски, кинематографичен или аналогичен на тях начин, както и чрез звукозаписване или видеозаписване на произведения, свързани с актуално събитие, за да бъдат тези произведения използвани от средствата за масово осведомяване в ограничен обем, оправдан от целите на информацията, при посочване на източника и името на автора, освен ако това е невъзможно;

7. използването на произведения, постоянно изложени на улици, площади и други обществени места, без механично контактено копиране, както и излъчването им по безжичен път или предаването им чрез кабел или друго техническо средство, ако това се извършва с информационна или друга нетърговска цел;

8. публичното представяне и публичното изпълнение на публикувани произведения

в учебни или в други образователни заведения, ако не се получават парични постъпления и не се заплащат възнаграждения на участниците в подготовката и реализирането на представянето или изпълнението;

9. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) възпроизвеждането на вече публикувани произведения от общодостъпни библиотеки, учебни или други образователни заведения, музеи и архивни учреждения, с учебна цел или с цел съхраняване на произведението, ако това не служи за търговски цели;

10. (изм. - ДВ, бр. 94 от 2018 г.) използването на вече разгласени произведения в полза на хора с увреждания, ако е пряко свързано с конкретното увреждане и не се извършва с цел печалба, извън случаите на **раздел II** от тази глава;

11. предоставянето на достъп на физически лица до произведения, намиращи се в колекциите на организации по смисъла на т. 9, при условие че се извършва за научни цели и няма търговски характер;

12. временното записване на произведение от радио- и телевизионни организации, на които авторът е отстъпил правото да използват произведението, осъществено със собствени технически средства и за нуждите на собствените им предавания в рамките на полученото разрешение; записи, които имат важна документална стойност, могат да бъдат съхранени в официален архив;

13. използването на произведения за целите на националната сигурност, в съдебно или административно производство или в парламентарната практика;

14. използването на произведения по време на религиозни церемонии или на официални церемонии, организирани от публичната власт;

15. (изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) използването на сграда, която е произведение на архитектурата, или на план на такава сграда с цел реконструкцията ѝ, извършено след съгласуване със съответната организация за колективно управление на права.

(2) Разпоредбите на ал. 1 не се отнасят до компютърните програми. За тях се прилагат разпоредбите на **чл. 70** и **71**.

Свободно използване със заплащане на компенсационно възнаграждение
(Загл. изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

Чл. 25. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) Без съгласието на носителя на авторското право, но при заплащане на справедливо компенсационно възнаграждение е допустимо:

1. възпроизвеждането с нетърговска цел на отпечатани произведения, с

изключение на нотни материали, върху хартия или друг подобен носител чрез репрографиране или друг способ, осигуряващ подобен резултат;

2. възпроизвеждането на произведения, независимо върху какъв носител, от физическо лице за негово лично използване, при условие че не се извършва с търговска цел.

(2) Разпоредбата на ал. 1, т. 2 не се отнася до компютърните програми и архитектурните произведения. За компютърните програми се прилагат разпоредбите на **чл. 70 и 71.**

Обвързване на свободното използване със запазването на техническите средства за защита

Чл. 25а. (1) (Нов - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., предишен текст на чл. 25а - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) Използването на произведения по **чл. 24, ал. 1 и чл. 25, ал. 1** не може да се извършва по начин, който е съпроводен с премахване, повреда, унищожаване или разстройване на технически средства за защита, без съгласието на носителя на авторското право.

(2) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 94 от 2018 г.) Ползватели, които искат да се възползват от разпоредбите на **чл. 24, ал. 1, т. 3, 9, 10, 12 и 13, чл. 25, ал. 1, т. 1, чл. 26а и 26б** за произведения, които имат законно право да използват, но са възпрепятствани от технически средства за защита, могат да поискат от носителя на правото да им осигури съответния достъп в оправдана от целта степен. Тази разпоредба не се прилага в случаите, когато произведения или други обекти на закрила са станали по договорен път достъпни за неограничен брой лица по начин, позволяващ този достъп да бъде осъществен от място и по време, индивидуално избрани от всеки от тях.

Възнаграждение при свободно използване (Загл. изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.)

Чл. 26. (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) (1) Авторите на произведения, артистите-изпълнители, продуцентите на звукозаписи и продуцентите на първоначалния запис на филми или други аудио-визуални произведения имат право на компенсационно възнаграждение, когато записите се възпроизвеждат за лично използване при условията на **чл. 25, ал. 1, т. 2**. Право на компенсационно възнаграждение имат и авторите и издателите на всякакви отпечатани произведения, когато тези произведения се възпроизвеждат по репрографски начин за лично използване, при условията на **чл. 25, ал. 1, т. 1**.

(2) Всеки отказ от правото на компенсационно възнаграждение от страна на носителите на права по ал. 1 е недействителен.

(3) Възнаграждението по ал. 1, изречение първо се дължи от лицата, които:

1. произвеждат празни информационни носители;

2. внасят от трети държави празни информационни носители.

(4) Възнаграждението по ал. 1 се дължи от лицата по ал. 3 за извършените продажби на територията на страната на информационни носители, предназначени преимуществено за възпроизвеждане на произведения за лично използване от физическите лица по **чл. 25, ал. 1, т. 2.**

(5) Видовете информационни носители, чието преимуществено предназначение е възпроизвеждане по смисъла на **чл. 25, ал. 1,** за които се дължи възнаграждение по ал. 1, и размерът на възнаграждението се определят ежегодно от организациите по ал. 8, договорени с представителни организации на лицата по ал. 3 и 4, както и с други заинтересовани лица. При договаряне на видовете носители и на размера на възнагражденията се взема предвид капацитетът на запамяване на носителите и в каква степен носителите се използват за възпроизвеждане по смисъла на **чл. 25, ал. 1.** Размерът на възнаграждението не може да бъде по-нисък от 1.0 на сто и по-висок от 1.5 на сто от доставната стойност съгласно счетоводния стандарт за отчитане на стоково-материалните запаси за съответните празни информационни носители. За лицата по ал. 3 могат да се предвиждат отстъпки, като техният размер и условията, при които могат да се ползват, се определят по реда на договаряне на размера на основното възнаграждение.

(6) (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.)

(7) (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.)

(8) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Възнагражденията по ал. 1, изречение първо и по ал. 1, изречение второ се изплащат на различни за двете отделни категории права организации, създадени по реда на **дясл втори "а"** от сдружения, които представляват различните категории правеносители по отношение на правото им на компенсационни възнаграждения и притежават механизъм за индивидуално разпределение на тези възнаграждения между членовете си. Тези организации разпределят възнагражденията между сдруженията, членуващи в тях. Преди разпределението 30 на сто от събраната сума се отчислява и превежда по сметката на Национален фонд "Култура". С изплащането на съответните възнаграждения по ал. 1 на организация по изречение първо се счита, че лицата по ал. 3 са изпълнили изцяло задълженията си по този член.

(9) Разпределението на събраните суми между отделните категории носители на права се извършва по следния начин:

1. на възнагражденията по ал. 1, изречение първо:

- а) една втора - за авторите;
- б) една четвърт - за артистите-изпълнители;
- в) една четвърт - за продуцентите;

2. на възнагражденията по ал. 1, изречение второ:

- а) 50 на сто - за авторите;
- б) 50 на сто - за издателите.

(10) Компенсационни възнаграждения за празни информационни носители не се

дължат, а в случай, че са били събрани, подлежат на връщане, когато:

1. са доставени от територията на друга държава - членка на Европейския съюз;
2. са доставени от територията на трета държава и върху тях вече е начислено, без да е предвидено възстановяване, компенсационно възнаграждение за възпроизвеждане, аналогично на това по **чл. 25, ал. 1** съгласно законодателството на съответната държава - членка на Европейския съюз, или трета държава;
3. са станали предмет на сделка за износ за трети държави или доставка за друга държава - членка на Европейския съюз;
4. са закупени в страната от лице, което е придобило по законен път правото да прави такива записи и е уредило въпроса с авторските и сродните им права, свързани със записа;
5. са закупени от доставчици на аудио-визуални медийни услуги/радиоуслуги, които законно осъществяват своята дейност;
6. са закупени в страната от производители на филми и други аудио-визуални произведения;
7. са закупени от лечебни заведения, специализирани болници за рехабилитация, социални заведения и места за изтърпяване на наказания;
8. са закупени от юридически лица, еднолични търговци или физически лица, упражняващи свободни професии, чиято дейност не предполага използването им за възпроизвеждане по смисъла на **чл. 25, ал. 1**.

(11) В случаите, когато компенсационни възнаграждения са били събрани и подлежат на връщане, фактите и обстоятелствата, на които се основава правото на връщане, трябва да бъдат доказани от лицата, които го претендират. Исканията, заедно с доказателствата, трябва да бъдат представени на съответните организации по ал. 8 в сроковете по ал. 12. Организациите по ал. 8 разглеждат исканията в едномесечен срок от тяхното получаване. Сумите, подлежащи на връщане, се изплащат от организациите по ал. 8 в срок до един месец след датата на протокола за одобряване на исканията заедно с доказателствата.

(12) Лицата, които са задължени съгласно ал. 4 да изплащат компенсационни възнаграждения, са длъжни в едномесечен срок след изтичане на всяко календарно шестмесечие да предоставят на съответните организации по ал. 8 обобщена информация за видовете и общата доставна стойност съгласно счетоводния стандарт за отчитане на стоково-материалните запаси на продадените от всеки вид носители, за които се дължи възнаграждение. Не може да се иска предоставяне на по-подробна информация от тази, необходима за целите на разпределяне на възнагражденията по ал. 1 от организациите по ал. 8. Получената информация не може да се разгласява и използва за друго освен за събиране и разпределяне на възнагражденията. Възнагражденията се изплащат на организациите, които ги събират, в срок един месец, следващ отчетния период.

Раздел II.

Особени разпоредби за лица с увреждания, които не позволяват четенето на печатни материали (Нов - ДВ, бр. 94 от 2018 г.)

Предмет

Чл. 26а. (Нов - ДВ, бр. 94 от 2018 г.) (1) Без съгласието на носителя на права и без заплащане на възнаграждение е допустимо използването по реда на този раздел на писмени произведения или свързани с тях други обекти на закрила в полза на лица с увреждания, които не позволяват четенето на печатни материали.

(2) Писмено произведение или свързан с него друг обект на закрила е:

1. произведение, създадено в писмена форма, което е било разгласено и е възпроизведено в съответствие с този закон по какъвто и да е начин и под каквато и да е форма, като книга, специализирано издание, вестник, списание, нотен материал, музикална партитура и илюстрация;

2. обект на сродно право, който включва обекта по т. 1 или е неразделна част от него.

(3) Лице с увреждане, което не позволява четенето на печатни материали, е лице, което:

1. е незрящо;

2. е с трайно нарушено зрение и е неспособно да чете печатни произведения в същата степен както лице без такова увреждане;

3. е със сетивно или възпрепятстващо четенето увреждане и е неспособно да чете печатни произведения в същата степен както лице без такова увреждане;

4. поради физическо увреждане не е в състояние да държи книга или да борави с нея, или не може да фокусира зрението си, или да движи очите си в степента, която обикновено е необходима за четене.

Създаване и предоставяне за използване на копие в достъпен формат

Чл. 26б. (Нов - ДВ, бр. 94 от 2018 г.) (1) Използването по **чл. 26а, ал. 1** на писмено произведение или свързан с него друг обект на закрила за създаването на копие в достъпен формат трябва да отговаря на условията по **чл. 23**, да е пряко свързано с конкретното увреждане и да не се извършва с цел печалба. Използването по изречение първо е допустимо:

1. чрез действия по **чл. 18, ал. 2, т. 1 - 5, 7, 8 и 10**;

2. при отдаване в заем по **чл. 22а, ал. 2** и **чл. 84, 90** и **90в** относно **чл. 22а, ал. 2**;

3. чрез действия по **чл. 76, ал. 1, т. 1** - относно звукозаписването, видеозаписването, възпроизвеждането на записите и тяхното разпространение, и т. 3;

4. чрез действия по **чл. 86, ал. 1, т. 1, 3 и 4** и **чл. 88**;

5. чрез действия по **чл. 90а, ал. 1, т. 1, 5, 6 и 8**;

6. чрез действия по **чл. 91, ал. 1, т. 1** - относно преизлъчването, т. 2, 3 и 4;

7. чрез действия по **чл. 93в**.

В случаите по изречение второ **чл. 18, ал. 3** и **чл. 18а** не се прилагат.

(2) Копие в достъпен формат е копие във вид или форма, чрез която лице с увреждане, което не позволява четенето на печатни материали, получава достъп до писмено произведение или до свързан с него друг обект на закрила по начин и в същата степен както лице без увреждане по **чл. 26а, ал. 3**. Достъпен формат е Брайлов шрифт,

едър шрифт, адаптирана електронна книга, звукозапис на съдържанието на писмено произведение (аудиокнига), радиопредаване и други подобни.

(3) Копие в достъпен формат може да създаде:

1. лице с увреждане по **чл. 26а, ал. 3** лично или чрез лице, което действа от негово име;

2. юридическо лице, което е подало уведомление до министъра на културата, има седалище в Република България и е:

а) народно читалище, или

б) с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност в полза на лица с увреждания по **чл. 26а, ал. 3**, или

в) държавна или общинска културна организация, осъществяваща дейност на библиотека, или

г) специално училище за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания - увреден слух или нарушено зрение.

(4) Юридическо лице по ал. 3, т. 2 може да предостави копие в достъпен формат пряко на лице с увреждане по **чл. 26а, ал. 3** или чрез друго лице по ал. 3, т. 2 независимо от държавата - членка на Европейския съюз, в която се намира постоянният адрес или седалището му. В случаите по изречение първо е допустимо използване чрез действия по:

1. **член 18, ал. 2, т. 2, 4, 5 и 10;**

2. **член 76, ал. 1, т. 1** - относно разпространението, т. 2 - относно излъчването, предаването и препредаването, и т. 3;

3. **член 86, ал. 1, т. 1** - относно разпространението, т. 3 - относно излъчването, предаването и препредаването, и т. 4;

4. **член 90а, ал. 1, т. 3** - относно излъчването, т. 4, 6 и 8;

5. **член 91, ал. 1, т. 2** - относно разпространението, и т. 3.

(5) Копието в достъпен формат запазва целостта на писменото произведение или свързания с него друг обект на закрила, от които е създадено, като се отчитат промените, необходими за създаването му.

(6) Лице с увреждане по **чл. 26а, ал. 3** или юридическо лице по ал. 3, т. 2 с постоянен адрес или седалище в Република България има право да получи копие в достъпен формат или достъп до такова копие от друго лице по ал. 3, т. 2 независимо от държавата - членка на Европейския съюз, в която е седалището му.

(7) Договорът, с който се ограничават правата по този раздел, е нищожен.

Задължения на юридическото лице по чл. 26б ал. 3 т. 2

Чл. 26в. (Нов - ДВ, бр. 94 от 2018 г.) (1) Юридическото лице по **чл. 26б, ал. 3, т. 2** уведомява министъра на културата за намерението си да създава и предоставя копия в достъпен формат, включително за настъпили промени, в тримесечен срок от решението на управителния орган. Уведомлението съдържа наименование, правен статут и данни за контакт.

(2) Действията по **чл. 26б, ал. 1 и 4** се документират и се извършват от юридическото лице по **чл. 26б, ал. 3, т. 2** с дължимата грижа и по начин, който гарантира, че създаденото копие в достъпен формат:

1. не нарушава неимуществените права по **чл. 15, ал. 1, т. 4 и 5, чл. 75, ал. 1 и чл. 87;**
2. се предоставя съгласно **чл. 26б, ал. 4** само на лица с увреждания по **чл. 26а, ал. 3** или на юридически лица по **чл. 26б, ал. 3, т. 2;**
3. няма да бъде използвано в нарушение на **чл. 26б.**

(3) Юридическото лице по **чл. 26б, ал. 3, т. 2** публикува информация за спазването на задълженията по ал. 2 на интернет страницата си, както и по друг подходящ начин. Информацията се актуализира два пъти годишно.

(4) Юридическото лице по **чл. 26б, ал. 3, т. 2** със седалище в Република България при поискване от лице с увреждане по **чл. 26а, ал. 3**, от друго лице по **чл. 26б, ал. 3, т. 2** или от носител на права го информира по достъпен начин за:

1. списъка с писмени произведения или свързаните с тях други обекти на закрила с копия в достъпен формат, от които разполага, както и за наличните формати;
2. наименованието и данните за контакт с юридическите лица със седалище в други държави - членки на Европейския съюз, с които обменя копия в достъпен формат.

Списък на юридическите лица по чл. 26б, ал. 3, т. 2

Чл. 26г. (Нов - ДВ, бр. 94 от 2018 г.) (1) Министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър поддържа и публикува на [интернет страницата](#) на Министерството на културата списък на юридическите лица по **чл. 26б, ал. 3, т. 2**, подали уведомление.

(2) Министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър предоставя на Европейската комисия списъка по ал. 1 и уведомява комисията за промените в него в тримесечен срок от настъпването им.

Защита на личните данни

Чл. 26д. (Нов - ДВ, бр. 94 от 2018 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2019 г.) Личните данни, предоставени във връзка с този раздел, се обработват в съответствие с изискванията за тяхната защита.

Глава шеста.

ВРЕМЕТРАЕНЕ НА АВТОРСКОТО ПРАВО

Общо правило

Чл. 27. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) Авторското право се закриля, докато авторът е жив и седемдесет години след неговата смърт.

(2) При произведения, създадени от двама и повече автори, срокът по ал. 1 започва да тече след смъртта на последния преживял съавтор.

(3) (Нова - ДВ, бр. 21 от 2014 г.) При музикални произведения с текст и музикалнодраматични произведения срокът по ал. 1 изтича седемдесет години след смъртта на по-късно починалия измежду автора на музиката и автора на текста, независимо дали тези лица са посочени като съавтори, при условие че текстът и музиката

са били създадени с цел да бъдат използвани заедно.

Анонимни и псевдонимни произведения

Чл. 28. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) Авторското право върху произведение, използвано анонимно или под псевдоним, продължава седемдесет години след разгласяването му за първи път. Ако в този срок авторът стане известен или ако псевдонимът не буди съмнение относно неговата личност, се прилагат разпоредбите на предходния член.

Компютърни програми и бази данни

Чл. 28а. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Авторското право върху компютърна програма или база данни, възникнало за работодателя съгласно **чл. 14**, продължава 70 години след разгласяването на произведението.

Филми

Чл. 29. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) Авторското право върху филм или друго аудиовизуално произведение продължава 70 години след смъртта на последния преживял измежду режисьора, сценариста, оператора, автора на диалога и автора на музиката, ако тя е била създадена специално за филма.

Сборни произведения

Чл. 30. (1) (Предишен текст на чл. 30, изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Авторското право върху енциклопедии, периодични издания и други произведения по **чл. 3, ал. 2, т. 3** продължава седемдесет години след разгласяването им. Ако в този срок се установи авторът, се прилагат разпоредбите на **чл. 27**.

(2) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) За произведения, които се публикуват на томове, части, броеве или епизоди, срокът по ал. 1 се изчислява за всеки от тях поотделно.

Начало на сроковете

Чл. 31. Сроковете по предходните членове на тази глава започват да текат от първи януари на годината, следваща годината, в която е настъпила смъртта на автора или е създадено, съответно разгласено или публикувано произведението, съгласно **чл. 27 до 30**.

Наследяване на авторското право

Чл. 32. (1) След смъртта на автора авторското право преминава върху неговите наследници по завещание и по закон съгласно **Закона за наследството**.

(2) Авторското право се наследява до изтичане на срока на времетраенето му.

Упражняване на правата при липса на наследници

Чл. 33. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) Ако авторът няма наследници или наследниците починат преди изтичането на срока на времетраене, авторското право преминава върху държавата, която го упражнява до изтичане на срока чрез Министерството на културата. В случай че починалият автор или негов наследник е бил член на организация за колективно управление на права по този закон, тези права продължават да се упражняват до края на срока на времетраенето им от тази организация, за нейна сметка.

Използване на произведение след изтичане на срока на времетраене

Чл. 34. След изтичане на срока на времетраене на авторското право произведенията могат да бъдат използвани свободно при условие, че не се нарушават права по **чл. 15, т. 4 и 5**, които продължават безсрочно. Органите по **чл. 33** следят за спазването на тези права и по изключение могат да разрешат промени в произведението.

Закрила на непубликувани произведения

Чл. 34а. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) Всяко лице, което разгласява произведение след изтичане на срока на времетраене на авторското право, ако то не е било публикувано дотогава, се ползва с правата по **чл. 18**. Това му право продължава 25 години, считано от 1 януари на годината, следваща годината, в която произведението е било разгласено.

Закрила на произведения от неизвестни автори

Чл. 34б. (Нов - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) За произведения, за които срокът на закрила не се изчислява от смъртта на автора или авторите, и които не са били разгласени в срок 70 години след тяхното създаване, правната закрила по този закон се прекратява.

Глава седма.
ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПРОИЗВЕДЕНИЯТА

Раздел I.
Общи разпоредби

Съгласие на автора за използването на произведението

Чл. 35. (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Произведението се използва само след предварителното съгласие на автора, освен когато този закон предвижда друго.

Договори за използване

Чл. 36. (1) С договора за използване на произведението авторът отстъпва на ползвател изключителното или неизключителното право да използва създаденото от него произведение при определени условия и срещу възнаграждение.

(2) Когато отстъпи на ползвател изключително право за използване на произведение, авторът не може сам да го използва по начина, за срока и на територията, уговорени в договора, нито да отстъпва това право на трети лица.

(3) Когато отстъпи на ползвател неизключително право за използване на произведение, авторът може сам да го използва, както и да отстъпва неизключително право върху същото произведение на трети лица.

(4) Отстъпването на изключително право по ал. 2 се извършва изрично и писмено. Ако липсва подобна уговорка, смята се, че е отстъпено неизключително право за използване на произведението.

(5) Ако в договора не е уговорен срок, смята се, че правото да се използва произведението е отстъпено за три години, а за произведения на архитектурата - за пет години.

(6) Ако в договора не е уговорена територията, на която ползвателят има право да използва произведението, смята се, че това е територията на страната, чийто гражданин е ползвателят или където се намира седалището му, ако той е юридическо лице.

(7) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Договорът по ал. 1 се сключва индивидуално, чрез организация за колективно управление на права или чрез независимо дружество за управление на права по реда на **дял втори "а"**.

Действие и срок на договора

Чл. 37. (1) Нищожен е договорът, с който авторът отстъпва правото да се използват всички произведения, които той би създал, докато е жив.

(2) Договорът за използване на произведение може да се сключи за срок до десет години. Когато този договор е сключен за по-дълъг срок, той има сила за десет години. Това ограничение не се прилага спрямо договорите за произведения на архитектурата.

Размер на възнаграждението

Чл. 38. (1) (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Възнаграждението на автора за всеки начин на използване на негово произведение може да бъде определено като част от приходите, получени от използването на произведението, като еднократна сума или по друг начин.

(2) Когато възнаграждението, определено като еднократна сума, се окаже явно несъразмерно на приходите, получени от използването на произведението, авторът може да иска увеличение на възнаграждението. Ако не се постигне съгласие между страните, спорът се решава от съда по справедливост.

Разваляне на договора, ако изпълнението не е започнало

Чл. 39. (1) Ако в договора, с който се отстъпва изключително право, не е уговорен срок, в който ползвателят е длъжен да започне използването на произведението, авторът може да развали договора, ако използването не е започнало в двегодишен срок от сключването му или от деня на предаването на произведението, когато това е станало след сключването на договора.

(2) Алинея 1 не се прилага за произведения на архитектурата.

Раздел I "а".

**Колективно управление на права (Нов - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.,
отм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.)**

Организации за колективно управление

Чл. 40. (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.)

Регистрация и контрол

Чл. 40а. (Нов - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., отм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.)

Придобиване качество на организация за колективно управление на авторски права

Чл. 40б. (Нов - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., отм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.)

Заличаване на регистрацията

Чл. 40в. (Нов - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., отм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.)

Регистър на организациите за колективно управление на авторски права

Чл. 40г. (Нов - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., отм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.)

Контрол върху дейността на организациите за колективно управление на авторски права

Чл. 40д. (Нов - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., отм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.)

Размер на възнагражденията, събирани от организациите за колективно управление на авторски права

Чл. 40е. (Нов - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., отм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.)

Медиация

Чл. 40ж. (Нов - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., отм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.)

Такси

Чл. 40з. (Нов - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., отм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.)

Раздел I "б".

Особени случаи (Нов - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.)

Произведение, създадено по трудово или служебно правоотношение (Загл. изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.)

Чл. 41. (1) (Доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Авторското право

върху произведение, създадено в рамките на трудово или служебно правоотношение, принадлежи на автора, освен ако в този закон не е предвидено друго.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Работодателят или органът по назначаването има изключително право без разрешение на автора и без заплащане на възнаграждение, доколкото в трудовия договор или в акта за назначаване не е уговорено друго, да използва така създаденото произведение за свои цели. Работодателят или органът по назначаването може да упражнява това право по начин и до степен, съответстващи на обичайната му дейност.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Когато възнаграждението на автора по времето, през което е създал произведението по ал. 1, се окаже явно несъразмерно на приходите по смисъла на **чл. 38, ал. 2**, реализирани от използването на произведението, авторът може да поиска допълнително възнаграждение. Ако не се постигне съгласие между страните, спорът се решава от съда по справедливост.

Произведение, създадено по поръчка

Чл. 42. (1) Авторското право върху произведение, създадено по поръчка, принадлежи на автора на произведението, освен ако в договора за възлагане е предвидено друго.

(2) Ако не е уговорено друго, поръчващият има право да използва произведението без разрешение на автора за целта, за която то е било поръчано.

Раздел II. Издателски договор

Определение

Чл. 43. С издателския договор авторът отстъпва на издателя правото да възпроизведе и разпространи произведението, а издателят се задължава да извърши тези действия и да заплати на автора възнаграждение.

Видове

Чл. 44. С издателски договор може да бъде отстъпено правото за възпроизвеждане и разпространение на вече създадено произведение или на произведение, което авторът се задължава да създаде.

Разширяване на приложното поле

Чл. 45. (1) Когато с издателски договор автор е отстъпил на издател правото на използване на произведението и по други начини освен издаване, издателят може да преотстъпва използването на произведението по тези други начини на трети лица, ако това е уговорено изрично.

(2) При преотстъпване по ал. 1 издателят е длъжен да уведомява автора писмено.

Форма

Чл. 46. Издателският договор се сключва в писмена форма.

Особени диспозитивни правила

Чл. 47. Ако в издателския договор не е предвидено друго, смята се, че:

1. на издателя е отстъпено правото само за едно издание;
2. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) на издателя е отстъпено правото да издаде произведението в тираж, не по-голям от десет хиляди екземпляра;
3. на автора се дължи възнаграждение в размер петнадесет на сто от цената на дребно на всеки продаден екземпляр от произведението;
4. броят на екземплярите, които издателят ще предостави на автора безплатно, не може да бъде по-малък от пет екземпляра на всяко издание;
5. издателят има право да издаде произведението на езика, на който е предадено;
6. издателят може да разпространи изданието само на територията на страната, чийто гражданин е или където се намира седалището му, ако той е юридическо лице.

Внасяне на изменения

Чл. 48. Преди да пристъпи към следващо издание, издателят е длъжен да даде на автора възможност да внесе изменения и допълнения в произведението.

Връщане на предложени за публикуване оригинали

Чл. 49. Издателят е длъжен да връща оригиналите на произведенията на изобразителното изкуство, оригинални документи, илюстрации и други оригинали, предложени му за публикуване, освен ако писмено е било уговорено друго.

Погинали екземпляри

Чл. 50. Ако възпроизведените, но непуснати в продажба екземпляри от

произведението погинат изцяло или отчасти не по вина на издателя, последният може в едногодишен срок да възстанови погиналите екземпляри, без да заплаща за това възнаграждение на автора.

Прекратяване

Чл. 51. Ако не е уговорено друго, издателският договор се прекратява с изтичане на срока на договора или с изчерпване на тиража на изданието, а ако е било уговорено повече от едно издание - с изчерпване на тиража на последното издание.

Предсрочно прекратяване

Чл. 52. (1) Ако не е уговорено друго, авторът може да прекрати издателския договор едностранно, с писмено предизвестие, когато договорът е сключен за повече от едно издание и тиражът на последното издание е изчерпан, а издателят в едногодишен срок не възпроизведе и разпространи следващо издание, при условие, че авторът в същия срок е поискал от него да направи това.

Тиражът се смята за изчерпан, когато непродадените екземпляри не са повече от пет на сто от тиража на изданието.

(2) В случаите по ал. 1 полученото вече от автора възнаграждение не подлежи на връщане.

Издаване за сметка на автора

Чл. 53. (1) Авторът може да възложи за собствена сметка на издател да възпроизведе и разпространи определен брой екземпляри от произведението.

(2) Авторът може да уговори с издател да възпроизведе и разпространи екземпляри от произведението, като участва в разходите по издаването и в приходите от разпространението.

Договори за възпроизвеждане и разпространение на звукозаписи

Чл. 54. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) Ако в договора за възпроизвеждане и разпространение на произведението под формата на звукозаписи не е предвидено друго и авторът не е отстъпил управлението на тези права на организация за колективно управление, смята се, че:

1. ползвателят е длъжен да осъществи записването до шест месеца от деня, в който авторът е предал произведението във вид, позволяващ записването, а възпроизвеждането и разпространението - до шест месеца след осъществяване на записа;
2. на ползвателя е отстъпено правото да възпроизведе произведението в тираж не по-голям от 5000 екземпляра;
3. на автора се дължи възнаграждение в размер на съответната част от 10 на сто

от цената на едро на всеки продаден екземпляр от звуконосителя, пропорционално на времетраенето на производението му към общото времетраене на целия звуконосител;

4. ползвателят ще предостави на автора безплатно по 5 екземпляра от всяка произведена разновидност на звуконосителите.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.)

(3) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) Отстъпеното от автора право неговото произведение да бъде записано, възпроизведено и разпространено под формата на звукозаписи не включва правото записаното произведение да бъде публично изпълнявано, излъчвано по безжичен път или предавано или препредавано по кабел. За включването на тези права страните се уговарят изрично.

Раздел III.

Договор за публично представяне или изпълнение

Определение

Чл. 55. С договор за публично представяне авторът на сценично произведение отстъпва на ползвател правото да представи производението, а ползвателят се задължава да го представи и заплати на автора възнаграждение.

Диспозитивни правила

Чл. 56. Ако в договора не е предвидено друго, смята се, че:

1. авторът може да отстъпи правото на публично представяне и на други ползватели извън населеното място, в което ползвателят има седалището си;
2. срокът на действие на договора е три години;
3. ползвателят е длъжен да представи публично производението в срок от една година от получаването му;
4. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) възнаграждението на автора се определя в размер петнадесет на сто от реализирания бруто приход от всяко представяне на производението;
5. ползвателят е длъжен да дава сметка на автора два пъти годишно за броя на публичните представяния и за реализирания от тях приход;
6. авторът може да прекрати договора, когато ползвателят прекрати публичното представяне на производението за срок, по-дълъг от една година.

Договори за използване по безжичен път или чрез кабел или друго техническо средство

Чл. 57. (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) Разпоредбите на т. 1, 2 и 3 от **чл. 56** се прилагат и за договори за излъчване по безжичен път или за предаване и препредаване по кабел на сценично произведение, както и на неразгласено музикално или

литературно произведение. Ако в договора не е уговорено друго, смята се, че авторът е отстъпил на ползвателя правото за еднократно излъчване или предаване на произведението.

Договори за публично изпълнение, за излъчване по безжичен път, за предаване или препредаване по кабел и за предлагане на достъп (Загл. изм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.)

Чл. 58. (1) (Предишен текст на чл. 58, доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., доп. - ДВ, бр. 21 от 2014 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Авторът на музикално, литературно или аудио-визуално произведение, което е разгласено, дава предварително и писмено съгласие за публично изпълнение на живо или чрез запис, за излъчване по безжичен път, за предаване или препредаване по кабел и за предлагане по безжичен път или по кабел на достъп до произведение или до част от него на неограничен брой лица по начин, позволяващ този достъп да бъде осъществен от място и по време, индивидуално избрани от всеки от тях. Съгласието може да се даде индивидуално от автора, чрез регистрирана организация за колективно управление на права или чрез регистрирано независимо дружество за управление на права, освен ако в закона е предвидено друго.

(2) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., отм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Договорите, с които се отстъпва правото за публично изпълнение на произведения по време на концерти, се сключват с лицата - организатори на концертите, които осигуряват мястото на провеждането, технически и други средства, участието на изпълнителите и разгласяването на концертите, независимо за чия сметка става това.

(3) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Мястото за провеждането на концерта се предоставя на организатора на концерта за ползване въз основа на заверени копия от договорите за отстъпване на право за публично изпълнение на произведенията, които предстои да бъдат изпълнени. При неизпълнение на задължението по изречение първо лицето, което предоставя мястото за ползване, отговаря солидарно с организатора на концерта за изплащане на дължимите възнаграждения на авторите за публичното изпълнение.

(4) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) При публично изпълнение на произведения на концерти ползвателят предоставя на организацията за колективно управление на права в тридневен срок преди изпълнението предварителен списък с произведенията, които ще се изпълняват по време на концерта, и техните автори, а след публичното изпълнение - точен отчет с изпълнените произведения и техните автори, както и точен отчет за прихода от концерта.

(5) (Нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 28

от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Организатор по смисъла на ал. 2 е и всяко друго лице, което се афишира като такова в рекламни материали, съобщения в пресата, плакати, афиши, брошури и други.

(б) (Нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., предишна ал. 4 - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Организаторът на концерт е длъжен да постави своето наименование, лого или друг идентифициращ знак върху рекламни материали, съобщения в пресата, плакати, афиши, брошури, концертни билети и други.

Раздел IV.

Договор за публикуване в периодично издание

Право на използване на поръчано произведение

Чл. 59. (1) Авторът на поръчано произведение няма право без съгласие на издателя да предлага същото произведение или части от него за публикуване в други периодични издания или като отделно издание, както и за излъчване по безжичен път преди публикуването му от издателя.

(2) Ако не е уговорено друго, ограниченията по предходната алинея не се прилагат, когато са изтекли петнадесет дни - за вестниците, и три месеца - за списанията, от датата на предаването на ръкописа и издателят не го е публикувал или не е уведомил в тези срокове автора, че ще публикува произведението с посочване на броя, в който ще бъде публикувано.

Право на повторно използване

Чл. 60. Авторът има право да използва своето вече публикувано в периодично издание произведение след датата на публикацията, освен ако писмено не е било уговорено друго.

Връщане на предложени за публикуване материали

Чл. 61. Издателите на периодичните издания са длъжни да връщат оригинали на произведения на изобразителното изкуство, оригинални документи и илюстрации, предложени им за публикуване, освен ако писмено е било уговорено друго.

Раздел V.

Създаване и използване на филми и други аудио-визуални произведения

Носители на права

Чл. 62. (1) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Авторското право върху филм или друго аудио-визуално произведение принадлежи на режисьора, сценариста и оператора. При анимационни филми авторско право има и художник-постановчикът.

(2) Авторите на музиката, на диалога, на вече съществуващата литературна творба, по която е създадено аудио-визуалното произведение, на сценографията, на костюмите, както и на други произведения, включени в него, запазват авторското си право върху своите произведения.

(3) Продуцент по смисъла на този раздел е физическото или юридическото лице, което организира създаването на произведението и осигурява финансирането му.

Договори за създаване и използване

Чл. 63. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) Авторите по **чл. 62** сключват с продуцента писмени договори, с които, ако не е уговорено друго, или този закон не предвижда друго, се смята, че му предоставят както за страната, така и за чужбина изключителното право за размножаване на произведението, публичното му прожектиране, излъчването му по безжичен път или предаването и препредаването му по кабел, възпроизвеждането му върху видеоносители и тяхното разпространение, предлагането по безжичен път или по кабел на достъп на неограничен брой лица до него или до част от него по начин, позволяващ този достъп да бъде осъществен от място и по време, индивидуално избрани от всеки от тях, както и правото да разрешава превода, дублирането и субтитрирането на текста.

(2) Продуцентът дължи възнаграждение на авторите по предходния член за отстъпените права. В този случай разпоредбите на **чл. 41, ал. 2** и **чл. 42, ал. 2** не се прилагат.

(3) Ако някой от авторите по **чл. 62** се откаже да завърши своята част при създаването на филм или друго аудио-визуално произведение или не може да я завърши по независещи от него причини, той не може да възпрепятства използването на извършената от него работа за завършване на произведението. Това не го лишава от авторско право върху извършеното с всички произтичащи от това последици.

(4) Аудио-визуалното произведение се счита за завършено, когато по споразумение между режисьора и продуцента бъде установен окончателният му вариант.

(5) Всякакви изменения на окончателния вариант чрез добавяне, премахване или промяна на някои от елементите му изискват съгласието на лицата по ал. 4.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 63 от 1994 г.) При обявяване на продуцент в несъстоятелност автор по **чл. 62** има право да изкупи по най-високата предложена цена изходния материал на произведението, ако в срок от 3 дни след приключване на наддаването писмено поиска това.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) В случай че продуцентът не може да завърши произведението или след като го завърши иска да се освободи от изходните работни материали с първоначален запис или съответно от изходните материали на окончателния вариант на произведението, той е длъжен да ги предостави безвъзмездно на авторите по **чл. 62, ал. 1**.

(8) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) В срок до пет години след датата на разгласяване на произведението продуцентът или лицата, които са станали собственици на изходните материали на окончателния вариант на произведението, депозират тези материали в Националната филмотека. Това се отнася само за филми, чийто продуцент е българско физическо или юридическо лице.

Вторично използване

Чл. 64. (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Продуцентът може да отстъпва на трето лице, при поемане на задълженията по **чл. 65**, правото да излъчва произведението по безжичен път или да го предава и препредава чрез електронна съобщителна мрежа и осигуряване на достъп по електронен път, да го възпроизвежда върху всякакви видове носители, като видеоносителите, които да разпространява или да представя за публичен показ, при което е длъжен да уведоми писмено в едномесечен срок авторите по **чл. 62, ал. 1**, освен ако този закон предвижда друго.

Възнаграждения

Чл. 65. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., доп. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) Режисьорът, сценаристът, операторът и композиторът, а при анимационните филми - и художник-постановчикът имат право на справедливо възнаграждение, отделно от това по **чл. 63, ал. 2** и за всеки вид използване на филма или аудио-визуалното произведение, а останалите автори, посочени в **чл. 62** - ако такова възнаграждение е било уговорено. Възнагражденията за различните видове използване на произведението, предоставени от авторите на продуцента по **чл. 63, ал. 1**, както и начинът, по който авторът иска да ги получи в съответствие с ал. 2, трябва да бъдат определяни поотделно за всеки вид използване.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Възнагражденията за различните видове използване на произведението се дължат от съответните ползватели. Възнагражденията според желанието на авторите могат да се получават чрез продуцента

или чрез организация за колективно управление на авторски права. Във втория случай продуцентът е длъжен да предвиди това в договорите, които сключва за използване на произведението.

(3) Когато предварително обявено произведение се прожектира публично с платен вход, възнаграждението е пропорционално на прихода на продуцента.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) Независимо от възнаграждението по ал. 2 авторите по ал. 1 имат право на процент от всеки приход на продуцента, реализиран от използването на произведението.

(5) (Нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Независимо от договора между авторите и продуцента, когато произведението се показва на публични места, в които достъпът е свързан с плащането на входна такса или обща сума, авторите имат право на процент от приходите от всеки такъв показ. Всеки отказ от такова право на възнаграждение от страна на авторите е недействителен.

(6) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., предишна ал. 5 - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Когато използването се изразява в отдаване на екземпляри от произведението под наем или в заем, се прилагат разпоредбите на **чл. 22а**.

(7) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., предишна ал. 6 - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Когато използването се изразява в препредаване на произведението по кабел, се прилагат разпоредбите на **чл. 21, ал. 3, 4 и 5**.

Отчитане пред авторите

Чл. 66. Продуцентът е длъжен по искане на лицата по **чл. 62** да им предоставя най-малко веднъж годишно сметка за приходите от всеки вид използване на произведението.

Използване на части от филм

Чл. 67. Продуцентът може да използва части от произведението или отделни кадри в обем, оправдан от рекламата за филма, без съгласието на авторите и без заплащане на възнаграждение. Той може да използва такива части или кадри за други цели само със съгласието на авторите по **чл. 62, ал. 1** и срещу заплащане на възнаграждение. Други лица могат да използват части или кадри само със съгласието на авторите по **чл. 62, ал. 1** и срещу заплащане на възнаграждение.

Раздел VI.

Използване на произведения на изобразителното изкуство, архитектурата и

фотографията

Предположение за отстъпване право за публично показване

Чл. 68. (1) (Предишен текст на чл. 68, изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) С прехвърлянето на собствеността върху произведения на изобразителното изкуство и произведения, създадени по фотографски или аналогичен на него начин, се отстъпва, ако писмено не е уговорено друго, и правото за публично показване на произведенията.

(2) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) С прехвърляне на правото за използване на архитектурен проект се отстъпва, ако писмено не е уговорено друго, и правото за публично показване на проекта.

Последващо използване на архитектурен проект

Чл. 69. За всяко последващо използване на архитектурен проект на вече построена сграда или друг създаден обект е необходимо писменото съгласие на автора.

Раздел VII.

Използване на компютърни програми

Диспозитивни правила

Чл. 70. Ако не е уговорено друго, счита се, че лицето, което законно е придобило правото да използва компютърна програма, може да зарежда програмата, да я изобразява върху екран, да я изпълнява, предава на разстояние, да я съхранява в паметта на компютър, да я превежда, преработва и да внася други изменения в нея, ако тези действия са необходими за постигане на целта, заради която е придобито правото да се използва програмата, включително и за отстраняване на грешки.

Императивни правила

Чл. 71. Лицето, което законно е придобило правото да използва компютърна програма, може без съгласието на автора и без заплащане на отделно възнаграждение:

1. да изготвя резервно копие от програмата, ако това е необходимо за съответния вид използване, за който е придобита програмата;

2. да наблюдава, изучава и изпитва начина на действие на програмата за определяне на идеите и принципите, които са залегнали в който и да е неин елемент, ако това става в процеса на зареждането на програмата, изобразяването ѝ върху екран,

изпълняването ѝ, предаването ѝ на разстояние или съхраняването ѝ в компютърната памет при условие, че той има право да извършва тези действия в съответствие с **чл. 70**;

3. (доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) да превежда програмния код от една форма в друга, ако това е безусловно необходимо за получаване на информация за постигане на съвместимост на създадена компютърна програма с други програми, при условие, че необходимата за тази цел информация не е била предоставена в готов вид и че това се извършва само по отношение на онези части от компютърната програма, които са необходими за постигане на съвместимостта. Получената информация не може да бъде използвана за създаване и разпространение на компютърна програма несъществено отличаваща се от програмата, чийто програмен код се превежда, както и за каквото и да е друго действие, което може да накърни авторските права върху програмата.

Управление и контрол на софтуерни активи от органите на държавната власт и местното самоуправление

Чл. 71а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., отм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.)

Раздел VIII.

Особени правила при използването на осиротели произведения и звукозаписи (Нов - ДВ, бр. 14 от 2015 г.)

Приложно поле

Чл. 71б. (Нов - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) (1) От разпоредбите на този раздел могат да се ползват общодостъпни библиотеки, учебни заведения и музеи, както и архиви, институции, съхраняващи филмово или звукозаписно наследство, и обществени радио- и телевизионни организации със седалище в Република България само с оглед постигането на цели, свързани с тяхното обществено предназначение.

(2) Разпоредбите на този раздел се прилагат към:

1. произведения, публикувани под формата на книги, специализирани издания, списания, вестници и други писмени произведения, които са част от фондовете на общодостъпни библиотеки, учебни заведения или музеи, архиви или институции, съхраняващи филмово или звукозаписно наследство;

2. филми или други аудиовизуални произведения и звукозаписи, които са част от фондовете на общодостъпни библиотеки, учебни заведения, музеи, архиви или институции, съхраняващи филмово или звукозаписно наследство;

3. филми или други аудиовизуални произведения и звукозаписи, продуцирани от обществени радио- и телевизионни организации до 31 декември 2002 г. включително и намиращи се в техните архиви, които са обект на авторско право или право, сродно на авторското, и са били публикувани за първи път в държава - членка на Европейския съюз,

или, в случай че не са били публикувани, са били излъчени за първи път в такава държава, доколкото се смятат за осиротели по смисъла на **чл. 71в**.

(3) Разпоредбите на този раздел се прилагат също така и към произведения и звукозаписи по смисъла на ал. 2, които не са били никога публикувани или излъчени, но са били направени публично достояние от организациите по ал. 1 със съгласието на носителите на права върху тях, при условие че има основание да се предположи, че правноносителите няма да се противопоставят на използвания по смисъла на **чл. 71ж**.

(4) Този раздел се прилага също така и към произведения и други обекти на закрила, които са били включени във или съставляват неразделна част от обектите по ал. 2 и 3.

(5) Разпоредбите на този раздел не засягат прилагането на правилата относно управлението на права.

Осиротели произведения и звукозаписи

Чл. 71в. (Нов - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) (1) Произведение или звукозапис се смятат за осиротели, ако никой от носителите на права върху него не е идентифициран, или, в случай че са идентифицирани един или повече от тях, не може да се установи местонахождението на нито един от тях въпреки провеждането и документирането на надлежно издирване, направено в съответствие с **чл. 71г**.

(2) В случай че произведение или звукозапис има повече от един носител на права и не всички са били идентифицирани или макар и идентифицирани тяхното местонахождение не е известно след провеждането и документирането на надлежно издирване, направено в съответствие с **чл. 71г**, произведението или звукозаписът могат да бъдат използвани съгласно разпоредбите на този раздел, при условие че правноносителите, които са били идентифицирани и чието местонахождение е известно, са упълномощили по отношение на притежаваните от тях права организациите по **чл. 71б, ал. 1** да възпроизвеждат и да предоставят достъп по смисъла на **чл. 18, ал. 2, т. 1 и 10**.

(3) Разпоредбата на ал. 2 не може да засегне правата върху произведението или звукозаписа на правноносителите, които са били идентифицирани и чието местонахождение е известно.

(4) Разпоредбите на този раздел не засягат правилата относно произведения, разгласени под псевдоним или анонимно.

Надлежно издирване

Чл. 71г. (Нов - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) (1) Организациите по **чл. 71б, ал. 1** провеждат надлежно издирване за всяко едно произведение или звукозапис с цел да установят дали са осиротели чрез проверка в съответните източници на информация. Надлежното издирване трябва да бъде проведено преди използването на произведението или звукозаписа.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Източниците, по които се прави надлежно издирване в Република България, се определят от министъра на културата или от оправомощен от него заместник-министър след консултации със сдруженията на правноносителите и ползвателите. Списъкът на минимум източниците е

посочен в **приложение № 1** към този закон.

(3) В Република България се извършва надлежно издирване по отношение на:

1. произведенията и звукозаписите, които са били публикувани за първи път в Република България, или ако не са били публикувани, са били излъчени за първи път в страната;

2. филми или други аудиовизуални произведения, когато седалището или обичайното място за пребиваване на продуцента им се намира в Република България;

3. произведенията и звукозаписите по **чл. 71б, ал. 3**, когато седалището на организацията е установено в Република България.

(4) Ако има данни, че съответна информация за носителите на права може да бъде намерена в други държави, се извършва справка с източниците на информация, налични в тези други държави.

(5) Организацията по **чл. 71б, ал. 1** поддържа документация за проведените надлежни издирвания и информират министъра на културата за:

1. резултатите от надлежните издирвания, които са проведени и които водят до заключението, че дадено произведение или звукозапис могат да се смятат за осиротели по смисъла на **чл. 71в**;

2. действията по използване на такива осиротели произведения или звукозаписи съгласно този раздел;

3. всякаква промяна по смисъла на **чл. 71е** в статута на използваните от тях осиротели произведения и звукозаписи;

4. своите координати за връзка.

(6) Министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър след получаване на информацията по ал. 5 я препраща на Службата за хармонизация във вътрешния пазар в съответствие с **Регламент (ЕС) № 386/2012** на Европейския парламент и на Съвета от 19 април 2012 г. за възлагане на Службата за хармонизация във вътрешния пазар (марки, дизайни и модели) на задачи, свързани с гарантирането на спазването на правата на интелектуална собственост, включително обединяването на представители на публичния и частния сектор в Европейска обсерватория за нарушенията на правата на интелектуална собственост (ОВ, L 129/1 от 16 май 2012 г.).

Взаимно признаване на статута на осиротяло произведение или звукозапис

Чл. 71д. (Нов - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Произведения или звукозаписи, които се смятат за осиротели по смисъла на **чл. 71в** в която и да е държава - членка на Европейския съюз, се смятат за такива и могат да бъдат използвани съгласно този раздел и в Република България. Това се прилага и за произведения и звукозаписи по **чл. 71в, ал. 2**, доколкото засяга правоносителите, които не са идентифицирани или чието местонахождение не е известно.

Прекратяване на статута на осиротяло произведение или звукозапис

Чл. 71е. (Нов - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Носител на права върху произведение или звукозапис, смятани за осиротели, може по всяко време да прекрати това положение,

включително в случаите по **чл. 71в, ал. 2**, когато са засегнати неговите права.

Позволено използване на осиротели произведения и звукозаписи

Чл. 71ж. (Нов - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) (1) Организациите по **чл. 71б, ал. 1** могат без съгласието на носителя на авторското право или на сродно на него право и без заплащане на възнаграждение да използват осиротяло произведение или звукозапис, намиращи се в техните фондове, като:

1. предоставят достъп до него по реда на **чл. 18, ал. 2, т. 10**;
2. го възпроизвеждат с цел да го цифровизират, направят достъпно, индексират, каталогизират, съхранят или възстановят.

(2) Организациите по **чл. 71б, ал. 1** могат да използват осиротяло произведение или звукозапис в съответствие с ал. 1 само с оглед постигането на цели, свързани с тяхното обществено предназначение, в частност със запазването, възстановяването и осигуряването на достъп за културни и образователни цели до произведенията и звукозаписите, съдържащи се в техните фондове. Тези организации могат да събират при това използване такси, но само доколкото това е необходимо, за да могат да покрият разходите си по цифровизирането на осиротелите произведения и звукозаписи и по осигуряването на публичен достъп до тях.

(3) Организациите по **чл. 71б, ал. 1** са длъжни да осигурят при всякакво използване на осиротели произведения и звукозаписи посочване на имената на авторите и на другите правноносителите, които са идентифицирани.

(4) Разпоредбите на този раздел не засягат правото на организациите по **чл. 71б, ал. 1** да сключват договори в рамките на своята дейност, свързани с изпълнението на общественото им предназначение.

(5) Носители на права, които са прекратили статута на осиротяло произведение или друг обект на авторско или сродно на него право, имат право да получат справедливо възнаграждение за използване, извършено съгласно ал. 1 от организации по **чл. 71б, ал. 1**, които имат седалище в Република България. Възнагражденията по изречение първо са дължими за използвания, осъществени в 5-годишния период, предхождащ прекратяването на статута на осиротяло произведение или друг обект на авторско или сродно на него право.

Приложимост във връзка с други закони

Чл. 71з. (Нов - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Този раздел не засяга разпоредбите, уреждащи правната закрила на патентите за изобретения, марките, промишления дизайн, полезните модели, топологията на интегралните схеми, шрифтовете, условията за достъп, достъпа до електронни съобщителни мрежи и/или услуги, опазването на националните богатства, изискванията за депозиране, установени със закон, защитата на конкуренцията, търговската тайна, защитата на личните данни и правото на неприкосновеност на личния живот, закрилата на културните ценности, достъпа до обществена информация, законодателството, уреждащо договорните отношения, както и свободата на изразяване в медиите и свободата на печата.

Дял втори.

ПРАВА, СРОДНИ НА АВТОРСКОТО ПРАВО И ДРУГИ ОСОБЕНИ ПРАВА (ЗАГЛ. ДОП. - ДВ, БР. 77 ОТ 2002 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2003 Г.)

**Глава осма.
ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ**

Носители и обекти на сродни права

Чл. 72. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) Права, сродни на авторското, имат:

1. артистите-изпълнители върху своите изпълнения;
2. продуцентите на звукозаписи върху своите звукозаписи;
3. продуцентите на първоначалния запис на филм или друго аудиовизуално произведение върху оригинала и копията, получени в резултат на този запис;
4. радио- и телевизионните организации върху своите програми.

Колизия с авторски права

Чл. 72а. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) Сродните права не могат да бъдат упражнявани по начин, който би могъл да доведе до накърняване или ограничаване на авторските права.

Предположение за притежаване на сродни права

Чл. 72б. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) До доказване на противното за носител на право по **чл. 72** се смята лицето, чието име, наименование или друг идентифициращ знак са посочени или упоменати по обичайния за това начин върху съответния запис, копия или екземпляри от него и/или техните опаковки, или в хода на показване на програмата.

Упражняване на сродни права чрез организации за колективно управление

Чл. 73. (Доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Имуствените права на артистите-изпълнители, на продуцентите на звукозаписи, на продуцентите на филми или други аудио-визуални произведения и на радио- и телевизионните организации могат да бъдат упражнявани от упълномощени от тях

организации за колективно управление на права или независими дружества за управление на права в съответствие с разпоредбите на **дядл втори "а"** и **§ 5** от преходните и заключителните разпоредби.

Глава девета.

ПРАВА НА АРТИСТА-ИЗПЪЛНИТЕЛ

Носител на правото

Чл. 74. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) Артист-изпълнител е лицето, което представя, пее, свири, танцува, рецитира, играе, режисира, дирижира, коментира, озвучава роли или изпълнява по друг начин произведение, цирков или вариететен номер, номер с кукли или фолклорна творба.

Неимуществени права

Чл. 75. (1) Артистът-изпълнител има следните неимуществени права:

1. правото да изисква името му, псевдонимът или артистичното му име да бъде посочвано или съобщавано по обичайния за това начин при всяко негово изпълнение на живо и при всяко използване на записаното му изпълнение по какъвто и да е начин;
2. правото да изисква запазване целостта и неизменяемостта на записаното му изпълнение при възпроизвеждането или използването му по какъвто и да е друг начин.

(2) Правото по т. 1 от предходната алинея е неотчуждимо. Отчуждаването на правото по т. 2 може да става само изрично и в писмена форма.

Имуществени права

Чл. 76. (1) Артистът-изпълнител има изключителното право да разрешава срещу възнаграждение:

1. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) излъчването на неговото изпълнение по безжичен път, предаването и препредаването му по кабел, както и звукозаписването или видеозаписването на изпълнението, възпроизвеждането на записите върху звуконосители или видеоносители и тяхното разпространение;
2. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) публичното изпълнение, излъчването по безжичен път и предаването и препредаването по кабел на тези записи;
3. (нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) предлагането по безжичен път или по кабел на достъп на неограничен брой лица до неговото записано изпълнение или част от него по начин,

позволяващ този достъп да бъде осъществен от място и по време, индивидуално избрано от всеки от тях;

4. (нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) вноса и износа в трети държави на екземпляри от записа с изпълнението в търговско количество, независимо дали екземплярите са произведени законно или в нарушение на правата по т. 1.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2014 г.) Правата по ал. 1 се отстъпват от артиста-изпълнител срещу възнаграждение с отделен писмен договор. Възнаграждението може да се уговори като част от приходите или по друг начин.

(3) Ако в договора между артиста-изпълнител и продуцента на звукозаписи не е уговорено друго, артистът-изпълнител има право да разрешава и на други лица да записват и разпространяват негови изпълнения. Всякава уговорка, която ограничава правото на артиста-изпълнител да дава такова разрешение, не може да има действие за повече от пет години.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.)

Вторично използване на звукозаписи (Загл. изм. - ДВ, бр. 21 от 2014 г.)

Чл. 77. (1) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., предишен текст на чл. 77 - ДВ, бр. 21 от 2014 г.) Размерът на възнагражденията на артистите-изпълнители и на продуцентите на звукозаписи за излъчване по безжичен път, предаване и препредаване по кабел или за публично изпълнение чрез апарати за озвучаване или по друг начин на техни изпълнения и звукозаписи, които са били вече разгласени, се определя по реда на § 5 от допълнителните разпоредби, като половината от сумата се предоставя на артистите-изпълнители, а другата половина - на продуцентите на звукозаписи.

(2) (Нова - ДВ, бр. 21 от 2014 г.) Когато артистът-изпълнител има право на възнаграждение под формата на периодични плащания, след петдесетата година от законното публикуване на звукозаписа или ако той не е бил публикуван - след петдесетата година от неговото законно съобщаване на публиката, от плащанията не могат да се приспадат евентуални авансово платени суми и каквито и да е удръжки, установени с договор, сключен преди изтичането на петдесетата година от законното публикуване, съответно съобщаване на публиката, на звукозаписа.

(3) (Нова - ДВ, бр. 21 от 2014 г.) В случай че петдесет години след законното публикуване на звукозаписа или ако не е бил публикуван - петдесет години след неговото законно съобщаване на публиката, продуцентът на звукозаписа не предлага достатъчен брой екземпляри от звукозаписа за продажба или не предлага по безжичен път или по кабел достъп на неограничен брой лица до звукозаписа по начин, позволяващ този достъп да бъде осъществен от място и по време, индивидуално избрани от всеки от тях,

артистът-изпълнител може да прекрати договора, с който е отстъпил на продуцента правото да използва звукозаписа. Тази възможност може да бъде упражнена, ако продуцентът не осъществи някое от действията по използване на звукозаписа, указани в изречение първо, в срок една година от получаване на уведомлението на артиста-изпълнител за намерението му да прекрати договора. Отказът от страна на артиста-изпълнител от правото да поиска такова прекратяване е недействителен.

Допълнително възнаграждение

Чл. 77а. (Нов - ДВ, бр. 21 от 2014 г.) (1) В случай че в договор, с който артист-изпълнител е отстъпил на продуцент правото да използва звукозапис с негово изпълнение, е предвидено възнаграждението да се заплаща не под формата на периодични плащания, артистът-изпълнител има право да получава допълнително годишно възнаграждение от продуцента за всяка пълна календарна година след петдесетата година от законното публикуване на звукозаписа или ако той не е бил публикуван - след петдесетата година от неговото законно съобщаване на публиката. Отказът от страна на артиста-изпълнител от правото да получава допълнително възнаграждение е недействителен.

(2) Общата сума на допълнителното годишно възнаграждение за една година, която продуцентът дължи на артиста-изпълнител съгласно ал. 1, съответства на 20 процента от приходите, получени от продуцента през годината, предхождаща годината, за която се плаща допълнителното годишно възнаграждение. Продуцентът е длъжен при поискване веднъж годишно да предоставя на съответната организация за колективно управление на права на артистите-изпълнители и на артистите-изпълнители, които имат право на допълнително възнаграждение съгласно ал. 1, информацията, необходима за изплащането на това възнаграждение.

(3) Допълнителното възнаграждение по ал. 1 се събира, разпределя и изплаща само чрез организация за колективно управление на права.

(4) Приходи на продуцента по смисъла на ал. 2 са приходите, които произтичат от възпроизвеждането и разпространението на записа, както и от предлагането по безжичен път или по кабел на достъп на неограничен брой лица до записа или до част от него по начин, позволяващ този достъп да бъде осъществен от място и по време, индивидуално избрани от всеки от тях, получени от продуцента преди приспадането на разходите.

Участие в заснемането на филм

Чл. 78. (1) (Доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) Ако в договора за изпълнение не е уговорено друго, смята се, че артистът-изпълнител, който участва в заснемането на филм или друго аудио-визуално произведение, е отстъпил на продуцента на произведението и правото за публично прожектиране на записаното изпълнение, за излъчването му по безжичен път, предаването и препредаването му по кабел, както и за възпроизвеждането му върху видеоносители и тяхното разпространение.

(2) Роля, изпълнена от артист-изпълнител във филм или друго аудио-визуално произведение, може да бъде озвучена на същия език от друго лице само със съгласието на артиста, изпълнил ролята.

(3) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) Договорите по ал. 1 с артистите, изпълняващи главни роли, предвиждат и допълнително възнаграждение в процент от всеки бруто приход на продуцента от използването на произведението. Възнаграждението им се заплаща, съгласно уговореното, от продуцента или от съответните ползватели. Когато възнаграждението им се заплаща от съответния ползвател, продуцентът е длъжен да предвиди това в договорите, които сключва за използване на произведението. Ако възнаграждението не е било уговорено, то се определя съгласно споразумение между сдруженията на актьорите, от една страна, и продуцентите или техни сдружения, от друга страна.

(4) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) Артисти, изпълняващи главни роли по смисъла на ал. 3, са, до доказване на противното, лицата, които са посочени в титрите на филма по начин, недвусмислено показващ, че са смятани за такива. Когато липсват такива указания, се вземат под внимание евентуални изрични уговорки по този въпрос в договора между продуцента и артиста-изпълнител, а ако такива уговорки там няма или договорът не е представен, се взема под внимание изричното мнение на сценариста, дадено писмено, независимо по кое време.

(5) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) В случай че телевизионната организация е същевременно и продуцент на филм или на аудио-визуално произведение, лицата по ал. 3 имат право на допълнително възнаграждение при всяко използване на произведението от тази организация, като размерът на това възнаграждение се определя съгласно ал. 3, изречения второ и четвърто.

(6) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Лица, които изпълняват роля в аудиовизуално произведение с рекламно предназначение, имат право за срока, в който произведението се показва, на допълнително възнаграждение в процент от печалбата на рекламодателя от рекламираната дейност, изделие или услуга в страната. Това възнаграждение се уговаря в договора между продуцента и рекламодателя. Ако продуцентът и рекламодателят не се намират в пряка договорна връзка помежду си, продуцентът е длъжен да предвиди изплащането на това възнаграждение в договора си с лицето, което му е поръчало създаването на произведението.

(7) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) Когато използването по ал. 3 се изразява в отдаване на екземпляри под наем или в заем, се прилагат и разпоредбите на **чл. 22а**.

Разрешение от колективни изпълнители

Чл. 79. Участниците в колективни изпълнения, като хор, оркестър, ансамбъл или друга артистична група, упълномощават писмено едно лице да дава разрешенията

съгласно тази глава за използването на техните изпълнения. Солистите и диригентът, както и режисьорът на сценично произведение дават разрешение отделно.

Посочване на имената при колективни изпълнения

Чл. 80. При колективни изпълнения се посочват или съобщават по обичайния за това начин името на ансамбъла или групата като цяло и имената на солистите, диригента и на режисьора на сценичното произведение, ако с тези лица не е уговорено друго.

Изпълнение по трудово правоотношение

Чл. 81. Разрешение за използване по **чл. 76, ал. 1** на изпълнение, осъществено в рамките на трудово правоотношение, се дава от работодателя, освен ако с артиста-изпълнител е уговорено друго.

Времетраене

Чл. 82. (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., изм. - ДВ, бр. 21 от 2014 г.) (1) Правата на артистите-изпълнители продължават петдесет години след датата на изпълнението.

(2) В случай че на изпълнението е бил направен запис, който е различен от звукозапис и е законно публикуван или законно съобщен на публиката в срока по ал. 1, времетраенето на правото продължава петдесет години от датата на това събитие, а ако са настъпили и двете събития - от по-ранната от двете дати.

(3) В случай че на изпълнението е бил направен звукозапис, който е бил законно публикуван или законно съобщен на публиката в срока по ал. 1, времетраенето на правото продължава седемдесет години от датата на това събитие, а ако са настъпили и двете събития - от по-ранната от двете дати.

(4) Сроковете по ал. 1, 2 и 3 започват да текат от първи януари на годината, следваща годината, през която е настъпило събитието, което ги поражда.

Закрила на наименованията на артистични групи

Чл. 83. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) Наименованието на артистична група се регистрира от Министерството на културата по ред, определен от Министерския съвет. За подаване на искане за регистрация, за извършване на справка по регистъра и за издаване на документи за вписани в регистъра обстоятелства се събират такси в размери, определени с тарифа, одобрена от Министерския съвет.

(2) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) Наименованията на

артистичните групи се регистрират задължително на кирилица. По желание на заявителя в регистрацията може да бъде добавено същото наименование, изписано на друга азбука.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) Регистрираното по ал. 1 наименование не може да се използва от друга група.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) Ако друга група е използвала същото или подобно наименование преди регистрацията, тя може да поиска заличаване на регистрацията.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) Споровете за сходство, както и коя от групите е започнала първа да използва наименованието, се решават от съда.

(6) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) Правото на наименование по ал. 1 се закрива в продължение на десет години след прекратяване на дейността на артистичната група. Срокът започва да тече от първи януари на годината, следваща годината на прекратяването.

Прилагане по аналогия

Чл. 84. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., доп. - ДВ, бр. 21 от 2014 г.) Разпоредбите на **чл. 18, ал. 3, чл. 18а, 19, 21, 22, 22а, 23, чл. 24, ал. 1, т. 1, 6, 8, 12 и 14, чл. 25, ал. 1, т. 2, чл. 25а, 26, 32, 33, 34, 36, 37, 42 и чл. 58, ал. 1** се прилагат съответно и относно правата на артистите-изпълнители, а на **чл. 66** - относно правата на лицата по **чл. 78, ал. 3**.

Глава десета.

ПРАВА НА ПРОДУЦЕНТИТЕ НА ЗВУКОЗАПИСИ

Носител на правото

Чл. 85. Продуцент на звукозапис е физическото или юридическото лице, което организира осъществяването на първия запис и осигурява финансирането му.

Имуществени права

Чл. 86. (1) Продуцентът има изключително право да разрешава срещу заплащане:

1. възпроизвеждането и разпространението на записа;

2. (доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в

сила от 25.03.2011 г.) вноса и износа в трети държави на екземпляри от записа в търговско количество, независимо дали са произведени законно или в нарушение на правата по т. 1;

3. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) публичното изпълнение, излъчването по безжичен път и предаването и препредаването на записа по кабел;

4. (нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) предлагането по безжичен път или чрез кабел или друго техническо средство на достъп на неограничен брой лица до записа или част от него по начин, позволяващ този достъп да бъде осъществен от място и по време, индивидуално избрано от всеки от тях;

5. (нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) преработката и синхронизацията на записа.

(2) Продуцентът може да отстъпва с договор отделни свои права по ал. 1 на други лица, в т.ч. автори и изпълнители на записаните произведения.

Неимуществени права

Чл. 87. (1) Продуцентът има право да изисква при възпроизвеждането и разпространението на направените от него записи името му да бъде посочвано по обичайния за това начин върху звуконосителите, включително и върху техните обложки и кутии.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.)

Вторично използване

Чл. 88. (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) Възнагражденията на продуцентите на звукозаписи за излъчване по безжичен път, предаване и препредаване по кабел или за публично изпълнение чрез апарати за озвучаване или по друг начин на техни звукозаписи, които са били вече разгласени, се определят и заплащат по начина и реда, предвидени в **чл. 77**.

Времетраене

Чл. 89. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., изм. - ДВ, бр. 21 от 2014 г.) (1) Правата на продуцентите на звукозаписи продължават петдесет години след датата на осъществяването на записа.

(2) В случай че звукозаписът е бил законно публикуван в срока по ал. 1, времетраенето на правото продължава седемдесет години от това събитие. Ако

звукозаписът не е бил законно публикуван, но е бил законно съобщен на публиката в срока по ал. 1, времетраенето на правото продължава седемдесет години след датата на това съобщаване.

(3) Сроковете по ал. 1 и 2 започват да текат от първи януари на годината, следваща годината, през която е настъпило събитието, което ги поражда.

(4) В случай че договор между продуцента на звукозапис и артист-изпълнител, участващ в записа, бъде прекратен по реда на **чл. 77, ал. 3**, правото на продуцента върху този запис се прекратява от момента на прекратяването на договора с артиста-изпълнител.

Прилагане по аналогия

Чл. 90. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) Разпоредбите на **чл. 8, чл. 18, ал. 3, чл. 18а, 19, 21, 22, 22а, 23, чл. 24, ал. 1, т. 1, 3, 6, 8, 11, 12, 13 и 14, чл. 25, ал. 1, т. 2, чл. 25а, 26, 32, 33, 34 и 36** се прилагат съответно и относно продуцентите на звукозаписи.

Глава десета "а".

ПРАВА НА ФИЛМОВИТЕ ПРОДУЦЕНТИ (НОВА - ДВ, БР. 28 ОТ 2000 Г., В СИЛА ОТ 05.05.2000 Г.)

Съдържание на правото

Чл. 90а. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) (1) Продуцентът на първоначалния запис на филм или друго аудиовизуално произведение има по отношение оригинала на филма и копията от него, получени в резултат на този запис, изключително право да разрешава срещу заплащане:

1. размножаването им;
2. публичното им прожектиране;
3. (изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) публичното им изпълнение и излъчването им по безжичен път;
4. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) предаването и препредаването им по кабел;
5. възпроизвеждането им;
6. разпространението им;
7. превеждането, дублирането и субтитрирането им;
8. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) предлагането по безжичен път или по кабел на достъп на неограничен брой лица до филма или част от него по начин, позволяващ този достъп да бъде осъществен от място и по време, индивидуално избрани от всеки от тях;

9. (нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) вноса и износа в трети държави на копия от филма в търговско

количество, независимо дали са произведени законно или в нарушение на правото по т. 1 или т. 5;

10. (нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) преработката и синхронизацията на записа.

(2) Продуцентът има право да изисква при използване на филма името или наименованието му да бъде посочвано по обичайния за това начин.

Времетраене

Чл. 90б. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., изм. - ДВ, бр. 21 от 2014 г.) Правата на продуцента по тази глава продължават петдесет години. Срокът започва да тече от 1 януари на годината, през която е направен записът, но ако записът е бил законно публикуван или законно съобщен на публиката през този период, срокът започва да тече от 1 януари на годината, следваща годината на това събитие, а ако са настъпили и двете - от това, което е настъпило по-рано.

Прилагане по аналогия

Чл. 90в. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) Разпоредбите на **чл. 8, чл. 18, ал. 3, чл. 18а, 19, 21, 22, 22а, 23, чл. 24, ал. 1, т. 1, 2, 3, 6, 8, 11, 12, 13 и 14, чл. 25, ал. 1, т. 2, чл. 25а, 26, 32, 33, 34 и 36** се прилагат съответно и за филмовите продуценти.

Глава единадесета.

ПРАВА НА РАДИО- И ТЕЛЕВИЗИОННИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Съдържание на правото

Чл. 91. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Радио- и телевизионната организация, която е осъществила първоначалното излъчване или предаване на собствена програма, има изключително право да разрешава срещу заплащане:

1. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) преизлъчването по безжичен път или препредаването по електронни съобщителни мрежи на програмата;

2. записването, възпроизвеждането и разпространението на записите от програмата;

3. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) предлагането по безжичен път или по друга електронна

съобщителна мрежа на достъп на неограничен брой лица до програмата или част от нея по начин, позволяващ този достъп да бъде осъществен от място и по време, индивидуално избрани от всеки от тях;

4. (нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., доп. - ДВ, бр. 21 от 2014 г.) публичното изпълнение на програмата, ако това се извършва в места, достъпни за публика срещу заплащане на входна такса.

(2) Разпоредбата на предходната алинея се прилага и когато програма, изпратена от радио- или телевизионна организация чрез сигнал до телекомуникационен спътник, се преизлъчва или препредава, записва, възпроизвежда и разпространява от друго лице.

(3) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) Когато радио- и телевизионната организация по ал. 1 или упълномощеното от нея лице ограничи кръга от лица, приемащи нейната програма, като кодира сигнала, който я съдържа, съгласието се счита за дадено само при условие, че декодиращото средство се осигурява от излъчващата организация или с нейно съгласие.

(4) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) При всяко използване на програмата по смисъла на ал. 1 излъчващата организация е длъжна да съобщава по подходящ начин наименованието на организацията, която е осъществила първото излъчване или предаване на програмата.

(5) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Когато радио- или телевизионна организация разрешава едновременното, изцяло и в непроменен вид предаване на програмата си чрез електронна съобщителна мрежа на друга организация, разрешението, дадено от радио- или телевизионната организация, включва изрично и правата за излъчване и предаване на произведенията, включени в програмата, ако тези права са ѝ надлежно отстъпени.

Времетраене

Чл. 92. Правата на радио- и телевизионните организации по тази глава продължават петдесет години. Срокът започва да тече от първи януари на годината, следваща годината на първото излъчване или предаване на програмата.

Прилагане по аналогия

Чл. 93. (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) Разпоредбите на **чл. 8, чл. 18, ал. 3, чл. 18а, 19, чл. 21, ал. 1, чл. 22, 23, чл. 24, ал. 1, т. 1, 2, 3, 8, 12, 13 и 14, чл. 25а и 36** се прилагат съответно и за радио- и телевизионните организации.

Удостоверяване на правото за произвеждане и разпространение

Чл. 93а. (Нов - ДВ, бр. 10 от 1998 г., отм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.)

Глава единадесета "а".

ПРАВА НА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ НА БАЗИ ДАННИ (НОВА - ДВ, БР. 77 ОТ 2002 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2003 Г.)

Носител на правото

Чл. 93б. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) (1) Носител на правото е производителят на базата данни.

(2) Производител на база данни е физическото или юридическото лице, което е поело инициативата и риска за инвестиране в събирането, сверяването или използването на съдържанието на база данни, ако това инвестиране е съществено в количествено или качествено отношение.

Съдържание на правото

Чл. 93в. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) (1) Производителят на база данни има право да забрани:

1. извличането чрез постоянно или временно пренасяне на съдържанието на базата данни или на негова съществена в количествено или качествено отношение част върху друг носител по какъвто и да е начин и под каквато и да е форма;

2. повторното използване на съдържанието на базата данни или на негова съществена в количествено или качествено отношение част чрез разгласяване под каквато и да е форма, включително разпространение на копия, отдаване под наем или предоставяне по цифров път.

(2) Даването в заем не е извличане или повторно използване по смисъла на ал. 1.

(3) Правото по ал. 1 може да се отчуждава или да бъде отстъпвано на други лица.

(4) Производителят на база данни има право да забрани действията по ал. 1 и по отношение на несъществена част от съдържанието ѝ, когато тези действия се извършват повторно и систематично по начин, който противоречи на нормалното ѝ използване или може да увреди законните интереси на производителя.

Прекратяване на правото

Чл. 93г. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 01.01.2007 г.) Първата продажба на територията на държавите - членки на Европейския съюз на материално копие от база данни от носителя на правото

по **чл. 93в** или с негово съгласие води до прекратяване на правото му да контролира по-нататъшните продажби на копието от нея на тази територия.

(2) Когато база данни се предава в цифрова форма, включително в комуникационна мрежа, правото по **чл. 93в** не се прекратява по отношение на материализираните копия от базата данни, направени от получателя със съгласието на носителя на това право.

Колизия с други права

Чл. 93д. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) (1) Правото по **чл. 93в** възниква независимо от това, дали базата данни или частите от съдържанието ѝ се ползват от закрилата на авторско право или на сродни на него права.

(2) Правото по **чл. 93в** не може да бъде упражнявано по начин, който би могъл да доведе до накърняване или ограничаване на авторски или сродни на тях права върху съдържанието на базата данни.

Права и задължения на законните ползватели

Чл. 93е. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) (1) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) Лицето, което законно е придобило правото да използва база данни или копие от нея, може свободно да извършва действията по **чл. 18, ал. 2, т. 1, 2, 3, 4, 5, 7 и 8** с нея, както и действия, свързани с резултатите, евентуално получени от превода, преработката, обработката и каквито и да е други изменения, които е направило с нея, когато това е необходимо за достъп до съдържанието на базата данни и за нормалното ѝ използване. Когато това лице има право да използва само част от базата данни, тази разпоредба се прилага само по отношение на тази част.

(2) (Предишна ал. 1 - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) Когато една база данни е била разгласена по какъвто и да е начин, производителят ѝ не може да възпрепятства извличането или повторното използване на несъществена част от съдържанието ѝ за каквито и да е цели от лице, което е придобило по законен начин достъп до нея. Ако законният ползвател има право да извлича или използва повторно само част от базата данни, тази разпоредба се прилага само по отношение на тази част.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) Законният ползвател на база данни, която е била разгласена по какъвто и да е начин, не може да извършва действия, които противоречат на нормалното ѝ използване или увреждат законните интереси на производителя ѝ.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) Законният ползвател на база данни, която е била разгласена по какъвто и да е било начин, не може да уврежда правата на носителя на авторско право или сродно на него право върху произведенията или другите обекти, съдържащи се в нея.

(5) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) Всяка договореност, противоречаща на разпоредбите на ал. 1, 2, 3 и 4, е нищожна.

Исключения

Чл. 93ж. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Законният ползвател на база данни, която е била разгласена по какъвто и да е начин, може без съгласието на производителя ѝ да извлича или да използва повторно по смисъла на **чл. 93в** съществена част от нейното съдържание в следните случаи:

1. извличане за лично ползване на съдържание на база данни, която не е в електронна форма;
2. извличане без търговска цел за илюстриране при обучение или при научни изследвания в обем, оправдан от целта, при посочване на източника;
3. извличане или повторно използване за целите на националната сигурност или в административно или съдебно производство.

Времетраене

Чл. 93з. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) (1) Правата по **чл. 93в** продължават петнадесет години. Срокът започва да тече от първи януари на годината, следваща годината, през която е завършено създаването на базата данни.

(2) В случай че базата данни е била разгласена по какъвто и да е начин преди изтичането на срока по ал. 1, срокът започва да тече от първи януари на годината, следваща годината на разгласяването.

(3) Всяка нова съществена инвестиция в базата данни, която води до съществено изменение в съдържанието на базата данни, поставя началото на нов самостоятелен срок на закрила по отношение на частта, която е резултат на тази инвестиция.

Дял втори "а".

КОЛЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА АВТОРСКИ ИЛИ СРОДНИ НА ТЯХ ПРАВА (НОВ - ДВ, БР. 28 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 29.03.2018 Г.)

Глава единнадесета "б".

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ (НОВА - ДВ, БР. 28 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 29.03.2018 Г.)

Основни положения

Чл. 94. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Колективно управление на авторски или сродни на тях права (колективно управление на права) е дейност по управлението на авторски и/или сродни на тях права едновременно от името и за сметка на повече от един носител на авторски и/или сродни на тях права (носител на права) в тяхна обща полза.

(2) Колективното управление на права включва:

1. отстъпване на ползватели на авторски и/или сродни на тях права за използване на произведения и други обекти на закрила;

2. събиране на приходите от упражняването на тези права, както и от права за получаване на дължими съгласно този закон възнаграждения, включително компенсационни;

3. разпределение и изплащане на събраните от използването суми на носителите на права;

4. защита на управляваните права;

5. наблюдаване на начина, по който правата се упражняват.

(3) Не се смята за колективно управление на права дейността на продуцентите на филми или други аудио-визуални произведения, на продуцентите на звукозаписи, на радио- и телевизионните организации и на издателите, в т.ч. издателите на книги, на музикални произведения и на периодични издания, както и на лицата, действащи като агенти или посредници, когато представляват автори или артисти-изпълнители в отношенията им с организации за колективно управление на права.

Субекти на колективното управление на права

Чл. 94а. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Колективно управление на права може да се извършва от:

1. организация за колективно управление на права;

2. независимо дружество за управление на права.

(2) Организация за колективно управление на права е сдружение с нестопанска цел, което се учредява, управлява и контролира от своите членове - носители на права, и което по договори с носители на права или с друга организация за колективно управление на права, с която има сключен договор за взаимно представителство, е упълномощено да извършва колективно управление на права като негова единствена или основна дейност или това му е възложено по този закон.

(3) Независимо дружество за управление на права е търговско дружество, което не се притежава и не се контролира пряко или непряко, изцяло или частично от носители на права и е упълномощено по договори с носители на права да извършва дейност по колективно управление на права, като негова единствена или основна дейност. Договорите с носителите на права влизат в сила от деня на издаването на удостоверение за регистрация на независимото дружество.

(4) Организациите за колективно управление на права не може да упражняват по занятие дейности, при които произведения или други обекти на закрила се използват по смисъла на този закон.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2019 г.) Организациите за колективно управление на права и независимите дружества за управление на права обработват предоставените им лични данни в съответствие с изискванията за тяхната защита.

Упълномощаване

Чл. 94а¹. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Упълномощаването за колективно управление на права се извършва писмено и изрично за всяка категория права, видове права, видове произведения или други видове обекти на закрила (видове права, произведения или други обекти на закрила).

(2) Носител на права, който е гражданин на друга държава - членка на Европейския съюз, или се е установил, или пребивава в такава държава, може с договор да упълномощи избрана от него организация за колективно управление на права, независимо от държавата членка, в която се намира седалището ѝ, да извършва колективно управление на различните категории и видове негови права за всичките си произведения или други обекти на закрила, или за част от тях за избрани от него територии. Организацията за колективно управление на права може да откаже да извършва колективно управление на права, за което е получила регистрация по **чл. 94б**, само когато има обективно обосновани причини за това.

(3) Носителят на права може да упълномощи различни организации за колективно управление на права или независими дружества за управление на права да управляват различни категории негови права, видове права, произведения или други обекти на закрила. Носителят на права може да разрешава самостоятелно използването с нетърговска цел на свои произведения или други обекти на закрила, като уведомява за това организацията за колективно управление на права, в която членува. Във всички останали случаи на допустимо от устава на организацията индивидуално отстъпване на права за използване носителят на права дължи уведомление, ако уставът го изисква.

(4) Носителят на права може да прекрати упълномощаването на организацията за колективно управление на права или да оттегли от нея колективното управление на избрани от него категории права, видове права, произведения или други обекти на закрила за избрани от него територии с писмено предизвестие, чийто срок е не по-дълъг от 6 месеца. Организацията за колективно управление на права може да предвиди в устава си, че такова прекратяване или оттегляне има действие от началото на следващата календарна година. Когато колективното управление на права е задължително, носителят на права може да упълномощи само друга организация за колективно управление на права.

(5) Носителят на права запазва правата си по **чл. 94л¹, 94м, 94с¹, 94т¹, 94х² и 94ч¹** за суми, които организацията за колективно управление на права му дължи за използване на негови произведения или други обекти на закрила, осъществено преди влизането в сила на прекратяването или оттеглянето, или за суми, постъпили от разрешение за използване, предоставено от организацията до влизането в сила на прекратяването или оттеглянето.

(6) Организация за колективно управление на права не може да ограничава упражняването на правата по ал. 4 и 5 с изисквания управлението на правата, които се прекратяват или оттеглят, да бъде поверено на друга организация за колективно управление на права.

Приложимост

Чл. 94а². (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Разпоредбите на този закон се прилагат и за организациите и дружествата, притежавани или контролирани пряко или непряко, изцяло или частично от организации за колективно управление на права или от независими дружества за управление на права, когато упражняват дейност по колективно управление на права.

Глава единадесета "в".

РЕГИСТРАЦИЯ (НОВА - ДВ, БР. 28 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 29.03.2018 Г.)

Изискване за регистрация

Чл. 94б. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Колективно управление на права се извършва след регистрация от министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър.

(2) Регистрацията по ал. 1 е безсрочна.

Условия за регистрация

Чл. 94б¹. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Регистрацията се извършва след подаване на заявление от:

1. сдружение с нестопанска цел или търговско дружество, регистрирано по българското законодателство или по законодателството на друга държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по [Споразумението за Европейското икономическо пространство](#), или на Конфедерация Швейцария;

2. лице, което има право да управлява колективно авторски или сродни права съгласно законодателството на друга държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по [Споразумението за Европейското икономическо пространство](#), или на Конфедерация Швейцария, или на трета държава.

(2) Регистрацията се извършва, когато:

1. заявителят е упълномощен с два или повече писмени договора с носители на права или от друга организация за колективно управление на права по силата на договор за взаимно представителство да извършва от нейно име колективно управление на права съгласно посоченото в заявлението;

2. заявителят отговаря на условията по [чл. 94ф¹](#), ако заявлението е за многотериториално разрешаване на използването в интернет на музикални произведения по [глава единадесета "и"](#);

3. уставът, съответно дружественият договор или учредителният акт на заявителя предвижда колективно управление на категориите права, видовете права, произведения или други обекти на закрила, за които се отнася искането за регистрация, като единствена или основна дейност;

4. заявителят не е в производство по несъстоятелност или в ликвидация;

5. заявлението за регистрация е подадено след изтичането на 12 месеца от влизането в сила на заповед за заличаване на регистрацията.

(3) Заявлението за регистрация е по образец, утвърден от министъра на културата, и в него се посочват правният статут на заявителя, категориите права, видовете права,

произведения и други обекти на закрила, за които се иска регистрация, както и на лице ли са условията по **чл. 94в, ал. 3** или по **глава единадесета "и"**.

(4) Към заявлението за регистрация се прилагат:

1. документ, удостоверяващ създаването, издаден до един месец преди датата на подаване на заявлението - за заявител чуждестранно лице;
2. заверено копие от устава - за заявител сдружение с нестопанска цел, съответно документ за учредяването - за заявител чуждестранно лице;
3. списък на членовете с посочване в какво качество членува съответното лице - за заявител сдружение с нестопанска цел, съответно списък на носителите на права, които са възложили колективно управление на права - за заявител търговско дружество;
4. декларация, че заявителят не е в производство по несъстоятелност или в ликвидация;
5. декларация за адреса на интернет страницата на заявителя;
6. (изм. - ДВ, бр. 47 от 2019 г.) заверени копия от два или повече договора, по които носители на права упълномощават заявителя за колективно управление на права, а когато заявлението е за регистрация по **чл. 94в, ал. 3** - заверени копия от два или повече договора, по които носители на права упълномощават заявителя за колективно управление на всички авторски и сродни права върху произведенията и другите обекти на закрила, посочени в договорите;
7. заверено копие от споразумение за представителство;
8. информация за договорите по **чл. 94а, ал. 3**, с които е възложено колективно управление на права: носител на права, категории права, видове права, произведения и други обекти на закрила, срок и територия - за заявител търговско дружество;
9. заверени копия от договорите за взаимно представителство със сродни чуждестранни организации за колективно управление на права, ако са сключени такива, и списък на тези организации, с посочване на срока, територията, категориите права, видовете права, произведения и други обекти на закрила - за заявител сдружение с нестопанска цел;
10. декларация, че заявителят - организация за колективно управление на права, отговаря на условията по **чл. 94ф¹, ал. 2** - когато заявлението е по **глава единадесета "и"**;
11. документ за платена такса.

(5) Заявлението за регистрация и приложените към него документи се подават на български език. Ако документ по ал. 4 е на чужд език, той трябва да бъде придружен от точен превод на български език, извършен от заклет преводач.

(6) (Доп. - ДВ, бр. 47 от 2019 г.) Заявлението за регистрация и приложените към него документи се подават в писмена форма или по електронен път, подписани с квалифициран електронен подпис, съгласно изискванията на **Регламент (ЕС) № 910/2014** на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ, L 257/73 от 28 август 2014 г.), наричан по-нататък "**Регламент (ЕС) № 910/2014**", на **Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги** и **Закона за електронното управление**.

Регистрация

Чл. 94в. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Когато заявлението е за регистрация за колективно управление на права съгласно **глава единадесета "и"** и по време на процедурата по регистрация постъпи заявление от друго сдружение с нестопанска цел, регистрация получава заявителя, който вече е регистриран за колективно управление на такива права на територията на Република България, а когато няма такова - заявителят с по-широка представителност. В случай че вече има регистрирана организация за колективно управление на права, заявителят трябва да представи споразумение за представителство по ал. 2 с регистрираната организация.

(2) Когато заявлението е за регистрация за колективно управление на права за излъчване по безжичен път, предаване или препредаване по кабел, публично изпълнение или предлагане по безжичен път или по кабел на достъп на неограничен брой лица до произведение или друг обект на закрила, или до части от него по начин, позволяващ този достъп да бъде осъществен по време и по място, индивидуално избрани от всеки от тях или само за някое от тези права и за това вече има регистрирана организация за колективно управление на права, заявителят - организация за колективно управление на права или независимо дружество за управление на права, получава регистрация след представяне на споразумение за представителство с вече регистрираната организация. Регистрираната организация не може необосновано да отказва сключването на такова споразумение. Необоснован е отказът, когато основанията за него не са свързани със съдържанието на споразумението за представителство и/или с регистрацията на организацията за колективно управление на права.

(3) Споразумение по ал. 2 не се изисква, когато заявлението за регистрация е подадено от заявител - независимо дружество за управление на права, и се отнася до колективно управление на права за публично изпълнение чрез озвучаване на публично достъпни помещения, площи и превозни средства. Заявителят поддържа на интернет страницата си информация за възложеното от носители на права колективно управление на права: носител на права, категории права, видове права, произведения и други обекти на закрила, срок и територия.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 94 от 2018 г.) Когато заявлението и приложените към него документи не отговарят на изискванията по ал. 1 - 3 и **чл. 94б¹, ал. 3 - 6**, заявителят се уведомява за това, като му се предоставя едномесечен срок за отстраняване на нередовностите заедно с указания, че при неотстраняването им производството ще бъде прекратено.

(5) Заявлението по **чл. 94б¹, ал. 3** и приложените към него документи се разглеждат в двумесечен срок от подаването им, а в случаите по ал. 4, изречение второ - от отстраняване на нередовностите.

(6) (Доп. - ДВ, бр. 94 от 2018 г.) В срока по ал. 5 министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър издава заповед за регистрация или за отказ за регистрация.

(7) (Доп. - ДВ, бр. 94 от 2018 г.) Министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър отказва регистрацията, когато:

1. от представените документи се установи, че заявителят не отговаря на

изискванията по **чл. 94б¹, ал. 2**;

2. съдържанието на споразумението за представителство по ал. 2 не отговаря на изискванията по **чл. 94в¹**;

3. заявлението е подадено преди изтичането на 12 месеца от влизането в сила на заповед за заличаване на регистрацията.

(8) Отказът за регистрация може да бъде оспорван по реда на

Административнопроцесуалния кодекс.

(9) На регистриран заявител се издава удостоверение за регистрация.

Удостоверението е безсрочно и съдържа:

1. номера и датата на издаване;

2. наименованието, седалището и адреса на управление, данните за регистрацията и представителството на регистрираното юридическо лице и единния идентификационен код, съответно кода по БУЛСТАТ;

3. категориите права, видовете права, произведения и други обекти на закрила, за които се отнася колективното управление на права;

4. наименованието на организацията, упълномощена със споразумението за представителство да управлява правата по т. 3 - в случаите по ал. 2;

5. информацията, че колективното управление на права се отнася само до категориите права, видовете права, произведения и други обекти на закрила, посочени на интернет страницата на регистрираното лице - в случаите по ал. 3;

6. информацията, че колективното управление на права се отнася и за многотериториалното разрешаване на използването в интернет на музикални произведения - в случаите по глава единадесета "и".

(10) При промяна в обстоятелствата, вписани в издаденото удостоверение, или по **чл. 94б¹, ал. 2 и 4**, регистрираното лице в 14-дневен срок от настъпване на промяната уведомява министъра на културата и представя заверени копия от съответните документи и документ за платена такса. Разпоредбите на тази глава се прилагат съответно.

Споразумение за представителство

Чл. 94в¹. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Споразумението за представителство по **чл. 94в, ал. 2** съдържа:

1. упълномощаването на регистрираната организация да разрешава използването на произведенията и другите обекти на закрила, за които на заявителя е възложено колективно управление на права;

2. упълномощаването на регистрираната организация да събира съгласно своите тарифи възнагражденията, дължими за използването по т. 1;

3. категориите права, видовете права, произведения и други обекти на закрила, както и носителите на права, за които споразумението се отнася;

4. видовете произведения и други обекти на закрила, за които на заявителя е възложено колективно управление на права;

5. срока и територията на представителството;

6. доказателствата от заявителя относно представляваните от него носители на права и произведения и други обекти на закрила, както и периодичността на

актуализирането им;

7. начина за определяне на дела от събраните възнаграждения, дължими на заявителя съгласно използването на произведенията и другите обекти на закрила, за които е възложено колективното управление на права, и сроковете за изплащането им на заявителя; регистрираната организация не носи отговорност за последващото разпределение на възнагражденията, изплатени на заявителя;

8. начина за обмяна на информация за идентифициране на произведенията или другите обекти на закрила и носителите на права;

9. начина и срока за уреждане на отношенията между страните по споразумението и ползвателите при прекратяване или разваляне на споразумението за представителство;

10. начина и срока за уведомяване на министъра на културата за прекратяването или развалянето на споразумението за представителство, който не може да бъде по-дълъг от 14 дни от прекратяването или развалянето.

(2) Споразумението за представителство може да съдържа и други уговорки.

Регистър

Чл. 94г. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 94 от 2018 г.) Министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър води и поддържа публичен регистър на лицата, получили регистрацията по **чл. 94б** за колективно управление на права. Регистърът се публикува на [интернет страницата](#) на Министерството на културата.

(2) Регистърът по ал. 1 съдържа два раздела:

1. първи раздел - за организации за колективно управление на права;

2. втори раздел - за независими дружества за управление на права.

(3) В раздела по ал. 2, т. 1 се вписват:

1. номерът и датата на удостоверението;

2. наименованието, седалището, адресът на управление, данните за регистрацията на юридическото лице и единният идентификационен код, съответно кодът по БУЛСТАТ;

3. членовете на изборните органи на управление и представляващите лица;

4. телефонен номер, електронен адрес и лице за контакти;

5. категориите права, видовете права, произведения и други обекти на закрила, за които се отнася колективното управление на права;

6. организацията за колективно управление на права, упълномощена съгласно споразумение за представителство да разрешава използването на видовете произведения и други обекти на закрила, за които на регистрираното лице - организация за колективно управление на права, е възложено колективно управление на права в случаите по **чл. 94в, ал. 2**;

7. сродните чуждестранни организации за колективно управление на права, с които са сключени договори за взаимно представителство, с посочване на категориите права, видовете права, произведения или други обекти на закрила, срокът и територията съгласно договора;

8. промените в обстоятелствата по т. 2 - 7;

9. основанието и датата на изменение на издаденото удостоверение;

10.

заличаването на регистрацията;

11. информацията за лицата, подали заявление за регистрация, броят и видът на приложените документи.

(4) В раздела по ал. 2, т. 2 се вписват:

1. номерът и датата на удостоверение;

2. наименованието, седалището, адресът на управление, данните за търговска регистрация и единният идентификационен код;

3. представляващите лица;

4. телефонен номер, електронен адрес и лице за контакти;

5. категориите права, видовете права, произведения и други обекти на закрила, за които се отнася колективното управление на права;

6. организацията за колективно управление на права, упълномощена съгласно споразумение за представителство да разрешава използването на видовете произведения и другите обекти на закрила, за които на регистрираното лице - независимо дружество за управление на права, е възложено колективно управление на права в случаите по **чл. 94в, ал. 2**;

7. информацията, че колективното управление на права се отнася само до категориите права, видовете права, произведения и други обекти на закрила, посочени на интернет страницата на регистрираното лице в случаите по **чл. 94в, ал. 3**;

8. носителите на права, които с договор са упълномощили регистрираното лице да извършва дейност по колективно управление на права;

9. промените в обстоятелствата по т. 2 - 8;

10. основанийето и датата на изменение на издаденото удостоверение;

11. заличаването на регистрацията;

12. информацията за лицата, подали заявления за регистрация, броят и видът на приложените документи.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 94 от 2018 г.) При промяна във вписани в регистъра обстоятелства - министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър го актуализира.

Заличаване на регистрацията

Чл. 94г¹. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Регистрацията се заличава и удостоверението се обезсилва със заповед на министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър, когато:

1. регистрацията на юридическото лице бъде заличена;

2. регистрираното лице подаде писмено искане за заличаване на регистрацията изцяло или за отделни категории права, видове права, произведения или други обекти на закрила;

3. по надлежния ред се установят неверни данни в приложените към заявлението за регистрация документи по **чл. 94б¹, ал. 4**;

4. регистрираното лице е в производство по несъстоятелност или в ликвидация;

5. регистрираното лице - независимо дружество за управление на права, не публикува или системно не актуализира на своята интернет страница данните по **чл. 94в**,

ал. 3, изречение второ;

6. споразумението за представителство бъде прекратено или развалено, когато то е условие за регистрация;

7. регистрираното лице няма сключени договори с ползватели в продължение на две години от датата на регистрацията;

8. регистрираното лице - организация за колективно управление на права, системно не разпределя събраните възнаграждения от колективно управление на права на членовете си съгласно изискванията на този закон и/или вътрешните правила за разпределение по **чл. 94з, ал. 2, т. 5**;

9. е установено с влязъл в сила съдебен акт, че регистрираното лице - независимо дружество за управление на права, не изпълнява задълженията си по договори с повече от трима носители на права, чиито права управлява;

10. регистрираното лице не изпълни задължително предписание по **чл. 94щ, ал. 9**;

11. регистрираното лице извършва системни нарушения на този дял.

(2) Заповедта за заличаване на регистрацията може да бъде оспорвана по реда на **Административнопроцесуалния кодекс**.

Такси

Чл. 94д. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) За разглеждане на заявления за регистрация, за вписване на промени в регистрацията, за издаване на удостоверение на регистрирано лице и за утвърждаване на тарифата по **чл. 94р**, включително за изменението и допълнението ѝ, се събират такси в размери, определени с тарифа за таксите, които се събират в системата на Министерството на културата, одобрена от Министерския съвет.

Глава единадесета "г".

ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА КОЛЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРАВА (НОВА - ДВ, БР. 28 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 29.03.2018 Г.)

Учредяване

Чл. 94д¹. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организация за колективно управление на права се учредява от носители на права.

(2) Издател, на когото авторът е отстъпил освен правото за възпроизвеждане и разпространение и други права, може да предостави управлението на тези права на организация по ал. 1.

(3) Организацията за колективно управление на права не може да реализира печалба и е длъжна да разпределя и изплаща всички суми, получени от колективното управление на права, между носителите на права, след като удържи необходимото за издръжката на своята дейност.

Членство в организация за колективно управление на права

Чл. 94е. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Членове на

организация за колективно управление на права могат да бъдат физически и юридически лица - носители на права, други организации за колективно управление на права, сдружения на носители на права и други организации, които отговарят на изискванията за членство, предвидени в устава на организацията.

(2) Изискванията за членство в организация за колективно управление на права не могат да включват условия, които водят до дискриминация на членовете въз основа на тяхната националност, място на пребиваване или място на установяване.

(3) Организацията за колективно управление на права е длъжна да публикува изискванията за членство на своята интернет страница.

(4) Организация за колективно управление на права може да откаже да приеме за член лице, което:

1. желае да упълномощи организацията да управлява категории права, видове права, произведения или други обекти на закрила, чието управление не попада в предмета на нейната дейност;

2. се представлява от друга организация или сдружение - член на организацията за колективно управление.

(5) Когато организация за колективно управление на права откаже членство, тя е длъжна да предостави на носителя на права мотивиран писмен отказ.

(6) Дейността на организацията за колективно управление на права се осъществява в интерес на лицата, чиито права управлява, и не може да им налага задължения, които не са обективно необходими за защитата на правата и интересите им или за ефективното им управление.

(7) Членовете на организация за колективно управление на права имат право да бъдат информирани за нейната дейност и да участват в процеса на вземане на решения, свързани с тази дейност.

(8) Организацията за колективно управление на права е длъжна да създаде условия за комуникация със своите членове по електронен път.

(9) Организацията за колективно управление на права е длъжна да води досие за всеки свой член и да го актуализира редовно.

Права на носители на права, които не са членове на организация за колективно управление на права

Чл. 94ж. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Разпоредбите на **чл. 94е, ал. 8, чл. 94т1, чл. 94ц, ал. 2 и чл. 94ч1** се прилагат и за носители на права, които по договор или по закон имат пряка връзка с организация за колективно управление на права, но не са нейни членове.

Устав и организация на дейността

Чл. 94ж¹. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Уставът на организацията за колективно управление на права съдържа:

1. категориите права, видовете права, произведения или други обекти на закрила, които организацията управлява колективно; в устава се посочва дали правата за колективно управление се отстъпват на изключителна или на неизключителна основа;

2. правата и задълженията на членовете;
3. изискванията за членство в организацията;
4. критериите, въз основа на които може да се откаже членство в организацията, и реда за обжалване на отказите;
5. реда за приемане на нови членове и за прекратяване на членството;
6. реда за свикване на общото събрание, вземането на решенията, воденето и документиранието на заседанията;
7. органите на управление и надзор на организацията;
8. условията, при които едно лице не може да бъде избрано за член на органите за управление и надзор, които могат да включват и ограничения, свързани с продължителността на членството и/или размера на получените суми от организацията;
9. условията и процедурата за смяна на член на управителния съвет преди изтичане на мандата му;
10. възможностите за предсрочно прекратяване на мандата на член на управителния съвет, включително случаите, в които юридическите лица - членове на управителния съвет, са длъжни да отзоват своя представител в съвета;
11. реда за свикване на управителния съвет, вземането на решенията, воденето и документиранието на заседанията му;
12. реда за участие на членовете при вземане на решенията и критериите за ограничаването му;
13. реда за вземане на решение за сключване на споразумение за представителство;
14. прекратяването и ликвидацията на организацията.

Общо събрание

Чл. 94з. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Общото събрание на организацията за колективно управление на права се свиква най-малко веднъж годишно.

(2) Общото събрание:

1. приема, изменя и допълва устава;
2. избира и освобождава членовете на управителния съвет и на надзорния съвет;
3. одобрява размера на възнагражденията и другите придобивки, които членовете на управителния съвет и на надзорния съвет получават от организацията;
4. взема решение за прекратяване на организацията;
5. приема, изменя и допълва правилата за разпределение на приходите от колективно управление на права;
6. взема решения относно:
  - а) правилата за използване на сумите, които не могат да бъдат разпределени;
  - б) общата инвестиционна политика по отношение приходите от колективното управление на права и от инвестираните приходи от колективното управление на права;
  - в) общата политика относно удръжките от приходите от колективното управление на права и от всеки приход от инвестирането на тези приходи;
  - г) използването на сумите, които не могат да бъдат разпределени;
  - д) политиката за управление на риска;

е) одобряването на всяко придобиване, продажба или ипотекиране на недвижимо имущество на организацията;

ж) одобряването на всякакви сливания, сдружавания, създаването на дъщерни дружества, както и на придобиването на предприятия, акции или права в други предприятия;

з) одобряването на предложения за вземането на заеми, предоставянето на заеми и предоставянето на обезпечения по заеми, свързани с дейността на организацията;

7. назначава и освобождава регистриран одитор;

8. одобрява годишния отчетен доклад;

9. определя критериите, условията и реда за предоставянето на социални, културни или образователни услуги;

10. взема и други решения, предвидени в устава.

(3) Общото събрание може да делегира правомощията по ал. 2, т. 6, букви "д", "е", "ж" и "з" на надзорния съвет с решение или съгласно устава.

Участие в общото събрание

Чл. 94з¹. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Членовете на организацията за колективно управление на права имат право да участват в общото събрание и да гласуват, освен ако в устава е предвидено друго.

(2) Организацията може да предвиди в устава си ограничения на правото по ал. 1 въз основа на един или два от следните критерии, при условие че са установени по справедлив и пропорционален начин:

1. продължителност на членството;

2. размер на получените или дължимите суми от организацията.

(3) Когато в организацията има различни категории или групи членове в зависимост от категориите права или видовете произведения и други обекти на закрила, включително по жанрове, те трябва да бъдат справедливо и балансирано представени в общото събрание.

(4) Критериите по ал. 2 са публично достъпни в съответствие с **чл. 94т** и **94у**.

Гласуване в общото събрание

Чл. 94и. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Всеки член на организация за колективно управление на права, който има право да участва в общото събрание, при гласуване на решенията на събранието, има право на един глас.

(2) Когато в устава на организацията не е предвидено друго, всеки член, който има право да участва в общото събрание, може да упълномощи друг член - физическо или юридическо лице, да присъства и да гласува от негово име, при условие че това не води до конфликт на интереси. Конфликт на интереси е налице винаги, когато упълномощителят и упълномощеният принадлежат към различни категории или групи носители на права.

(3) Упълномощаването по ал. 2 е в писмена форма и важи за съответното общо събрание.

Управителен съвет

Чл. 94и¹. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права има управителен съвет.

(2) Съставът на управителния съвет и срокът, за който членовете му се избират, се определят в устава на организацията. Юридическо лице - член на управителния съвет, се представлява в съвета от своя законен представител или от изрично упълномощено физическо лице.

(3) Управителният съвет избира от своя състав председател. В устава може да се предвиди, че председателят се избира от общото събрание.

(4) Всеки член на управителния съвет ежегодно представя пред общото събрание индивидуална декларация с информация относно:

1. интересите, свързани с организацията за колективно управление на права;
2. формите на материални и нематериални възнаграждения и придобивки, които е получил през предходната календарна година от организацията, включително от пенсионни, социални, културни и други фондове;
3. сумите, които е получил през предходната календарна година от организацията в качеството му на носител на права;
4. действителния или потенциалния конфликт на интереси между личните интереси на декларатора и тези на организацията, или между всякакви други задължения към организацията и задължения към други физически или юридически лица.

(5) Всяко лице, което е предложено за член на управителния съвет, преди провеждане на избора, представя пред общото събрание декларация за липса на пречки, поради които то да не може да бъде избрано съгласно устава, както и за обстоятелства по ал. 4, т. 1 и 4.

(6) Управителният съвет:

1. подготвя и внася за гласуване в общото събрание правилата за разпределение на приходите от управлението на права от организацията;
2. избира или назначава административен ръководител на организацията и определя възнаграждението му;
3. приема и изключва членове на организацията, освен ако в устава е предвидено друго;
4. изпълнява и други задължения, предвидени в закон или в устава.

Надзорен съвет

Чл. 94к. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление има надзорен съвет. Надзорният съвет не участва в управлението на организацията и не я представлява.

(2) Надзорният съвет се състои най-малко от трима членове на организацията. Те се избират за срок не по-дълъг от 5 години.

(3) Изискванията на **чл. 94и¹, ал. 4 и 5** се прилагат и по отношение на членовете на надзорния съвет.

(4) Надзорният съвет избира от своя състав председател. В устава може да се предвиди, че председателят се избира от общото събрание.

(5) Надзорният съвет:

1. наблюдава дейността и изпълнението на задълженията на лицата, които управляват организацията, включително изпълнението на решенията на общото събрание, взети на основание **чл. 94з, ал. 2, т. 1 - 5**;

2. упражнява правомощията, възложени му от общото събрание или устава на организацията съгласно **чл. 94з, ал. 3**.

(б) Надзорният съвет докладва за дейността си пред общото събрание най-малко веднъж годишно.

Субсидиарно прилагане

Чл. 94к¹. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) За неуредените в тази глава въпроси се прилага **Законът за юридическите лица с нестопанска цел**.

Глава единадесета "д".

УПРАВЛЕНИЕ НА ПРИХОДИТЕ ОТ КОЛЕКТИВНОТО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРАВА (НОВА - ДВ, БР. 28 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 29.03.2018 Г.)

Събиране и използване на възнаграждения

Чл. 94л. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права посочва отделно в своя счетоводен отчет:

1. приходите от колективното управление на права и от инвестирането на тези приходи;

2. всички собствени активи и приходите от тях, от удръжките за собствената издръжка и от други дейности.

(2) Организацията по ал. 1 не може да използва приходите от колективното управление на права или приходите от инвестирането на тези приходи за цели, различни от разпределението им между носителите на права, освен когато в съответствие с решение, взето по реда на **чл. 94з, ал. 2, т. 6, буква "в", е** разрешено да се намалят или да се компенсират удръжките за собствената издръжка, или да се използват приходите от колективното управление на права или от инвестирането на тези приходи в съответствие с решение, взето по реда на **чл. 94з, ал. 2, т. 6**.

(3) Организацията по ал. 1 инвестира приходите от колективното управление на права и приходите от инвестирането на тези приходи в интерес на носителите на права, които представлява, в съответствие с общата инвестиционна политика и политиката на управление на риска по смисъла на **чл. 94з, ал. 2, т. 6, букви "б" и "д"**. Инвестирането трябва да съответства и на следните изисквания:

1. когато е налице потенциален конфликт на интереси, организацията гарантира, че инвестициите са направени само в интерес на носителите на права;

2. активите се инвестират така, че да се гарантира сигурността, качеството, ликвидността и рентабилността на инвестицията като цяло;

3. активите се разпределят така, че да се избегне прекомерната зависимост от определен актив, както и прекомерното акумулиране на риск в инвестициите.

Удръжки

Чл. 94л¹. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права предоставя предварително на всеки носител на права, който желае да стане член, информация за извършваните от организацията удръжки от приходите от колективното управление на права и от всеки приход от инвестирането на тези приходи.

(2) Удръжките се определят въз основа на обективни критерии и трябва да са съобразени с услугите, предоставени на носителите на права, включително услугите, предоставени по ал. 5.

(3) Удръжките не могат да надхвърлят оправданите и документирани разходи по колективното управление на права, направени от организацията.

(4) Изискванията, отнасящи се до използването и до прозрачността при използването на сумите, събрани като удръжки или компенсирани с удръжки, трябва да се прилагат към всяко друго отчисление, направено с цел да покрие разходите по колективното управление на права.

(5) В случай че организацията предоставя социални, културни или образователни услуги, които се финансират от удръжките от приходите или от друг приход, произтичащ от инвестиране на тези приходи, услугите се предоставят въз основа на справедливи критерии по отношение на достъпа до тях и на техния обхват.

Разпределение на дължимите суми на носителите на права

Чл. 94м. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права или неин колективен член, който представлява носители на права, разпределя и изплаща редовно, точно и с дължимата грижа дължимите суми съгласно правилата за разпределение на приходите от колективно управление на права. Организацията или колективният ѝ член изплащат на правоимащите носители на права, които представляват, дължимите суми във възможно най-кратък срок, но не по-късно от 30 септември на годината, следваща тази, през която сумите са събрани. Този срок може да не бъде спазен само по обективни причини, свързани с постъпването на информация от ползвателите, с установяването на правата, с идентифицирането на носителите на права или с установяването на съответствие между информацията за използваните произведения и други обекти на закрила с информацията за носителите на правата върху тях.

(2) Организацията за колективно управление на права предприема действия за идентифициране и установяване на местонахождението на носителите на права.

(3) Суми, които не могат да бъдат разпределени в срока по ал. 1 поради това, че носителите на права не могат да бъдат идентифицирани или местонахождението им не може да бъде установено и не са налице обективни причини срокът да не бъде спазен, се посочват отделно в счетоводния отчет на организацията.

(4) В тримесечен срок след изтичането на срока по ал. 1, изречение второ организацията за колективно управление на права предоставя достъп до информацията за произведенията и другите обекти на закрила, за които един или повече носители на

права не са били идентифицирани или чието местонахождение не е било установено, на:

1. носителите на права, които представлява, или на своите колективни членове;
2. организациите за колективно управление на права, с които има сключени

договори за взаимно представителство.

(5) Информацията по ал. 4 включва, ако е възможно:

1. заглавието на произведението или обекта на закрила;
2. името на носителя на права;
3. името на съответния издател или продуцент;

4. всякаква друга налична относима информация, включително от досиетата на носителите на права, която би могла да помогне за идентифицирането на носителя на правата.

(6) Когато носителите на права не може да бъдат идентифицирани или местонахождението им не може да бъде установено, в едногодишен срок след изтичането на срока по ал. 4, организацията за колективно управление на права оповестява публично на интернет страницата си информацията по ал. 5.

(7) Възнагражденията, дължими на носителите на права, които не могат да бъдат разпределени в тригодишен срок, считано от края на годината, през която са събрани, и за които организацията за колективно управление на права е предприела действия съгласно ал. 2 за идентифициране на носителите на права и установяване на местонахождението им, се смятат за неподлежащи на разпределение.

(8) Сумите, неподлежащи на разпределение, се използват по решение на общото събрание, взето по реда на **чл. 94з, ал. 2, т. 6, буква "г"**. Те могат да бъдат разходвани за финансиране на социални, културни и образователни дейности в полза на носителите на права.

(9) Всеки носител на права може да предяви иск към организацията за колективно управление на права за дължимото му възнаграждение по общия исков ред.

Глава единадесета "е".

КОЛЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРАВА ОТ ИМЕТО НА ДРУГИ ОРГАНИЗАЦИИ ЗА КОЛЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРАВА (НОВА - ДВ, БР. 28 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 29.03.2018 Г.)

Задължение за равно третиране

Чл. 94м¹. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Организацията за колективно управление на права не допуска дискриминация спрямо носителите на права, чиито права управлява по договор за взаимно представителство, особено по отношение на прилагането на своите тарифи, условията за събиране на възнагражденията, удръжките за собствената си издръжка и разпределението на сумите, дължими на носителите на права.

Удръжки и разплащане при договори за взаимно представителство

Чл. 94н. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права редовно, точно и с дължимата грижа разпределя и

изплаща сумите, събрани от колективното управление на права или от доходи от инвестирането на такива суми, които съгласно договори за взаимно представителство са дължими на други организации за колективно управление на права.

(2) Организацията за колективно управление на права може да прави удръжки върху сумите по ал. 1 само за издръжката си, освен ако организацията, с която е сключен договорът за взаимно представителство, изрично е дала съгласие да се правят и друг вид удръжки.

Изплащане на събраните суми

Чл. 94н¹. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права разпределя и изплаща сумите по **чл. 94н, ал. 1** не по-късно от 30 септември на годината, следваща тази, в която сумите са събрани.

(2) Срокът по ал. 1 може да не бъде спазен само по обективни причини, свързани с постъпването на информация от ползвателите, с установяването на правата или с идентифицирането на носителите на права, или с установяването на съответствие между информацията относно произведения и други обекти на закрила с информацията относно носителите на права.

Разпределение и изплащане на получените суми

Чл. 94о. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Организацията за колективно управление на права или нейни колективни членове, които представляват носители на права, разпределят и изплащат сумите, получени по реда на **чл. 94н, ал. 1**, на носителите на права, които представляват, в 6-месечен срок от получаването им. Този срок може да не бъде спазен само по обективни причини, свързани с постъпването на информация от ползвателите, с установяването на правата, с идентифицирането на носителите на права или с установяването на съответствие между информацията за използваните произведения и другите обекти на закрила с информацията за носителите на правата върху тях.

Глава единадесета "ж".

ОТНОШЕНИЯ С ПОЛЗВАТЕЛИТЕ (НОВА - ДВ, БР. 28 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 29.03.2018 Г.)

Отстъпване на права за използване

Чл. 94о¹. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права или независимото дружество за управление на права отстъпва на ползвателите с договор колективно управляваните права за използване на произведения или на други обекти на закрила.

(2) Преговорите за сключване на договори по ал. 1 се водят добросъвестно. Всяка една от страните предоставя на другата страна информацията, необходима за сключването на договор, ако разполага с такава.

(3) Условията на договорите по ал. 1, сключени от организация за колективно

управление на права, се основават на обективни и недискриминиращи критерии.

(4) Когато организацията за колективно управление на права отстъпва права за използване чрез услуга в интернет от нов вид, която се предлага на територията на държавите - членки на Европейския съюз, по-малко от три години, организацията не е обвързана от договорените условия с ползвател за отстъпване на права за други видове използване чрез услуга в интернет.

Сключване на договори с ползватели

Чл. 94п. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права в разумен срок отговаря на искане от ползвател за сключване на договор за отстъпване на колективно управляваните права. Организацията съобщава на ползвателя информацията, необходима за подготвяне на проект на договор. Когато получи тази информация, организацията за колективно управление на права изпраща проект на договор заедно с тарифата си за съответния вид използване или връчва мотивиран писмен отказ.

(2) Организацията за колективно управление на права създава условия за обмен на информация по електронен път, включително на информацията, свързана с отчетите от ползвателите, за използването на отстъпените права.

(3) Организацията за колективно управление на права предоставя на ползвателите списък на носителите на права, които са изразили изрично несъгласие организацията да ги представлява или да получават възнаграждения от нея, категориите права, видовете права, произведения и други обекти на закрила, за които това несъгласие се отнася, както и адреса на интернет страницата си за допълнителна информация, ако има такава.

Задължения на ползвателите

Чл. 94п¹. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Ползвател, който е сключил договор с организация за колективно управление на права, предоставя наличната при него информация, необходима за събирането, разпределението и изплащането на сумите, дължими на носителите на права.

(2) Форматът на отчетите и сроковете за предоставянето им се определят предварително от организацията за колективно управление на права в зависимост от отстъпените права и начините на използване или се определят в договора с ползвателя, като се отчитат добрите практики, данните от публичните регистри, както и друга публично достъпна информация.

Утвърждаване на тарифите

Чл. 94р. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Договорите по **чл. 94о¹, ал. 1**, сключени с организация за колективно управление на права, предвиждат възнаграждение за носителите на права въз основа на тарифи. Тарифите по договорите трябва да са съобразени с икономическата стойност на използването на правата в търговската дейност, като отчитат характера и обхвата на използването на произведенията и другите обекти на закрила, както и икономическата стойност на услугите, предоставяни от организацията за колективно управление на права, и да

третираат равнопоставено ползвателите от една и съща категория. Тарифите не са задължителни при договарянето на използването на сценични произведения по смисъла на **чл. 3, ал. 1, т. 3**. При поискване организацията за колективно управление на права информира ползвателите за икономическите критерии, използвани при определянето на тарифите.

(2) Тарифите по ал. 1 се изготвят след предварително обсъждане с представителната организация на ползвателите за всеки вид използване, ако има такава. Представителна организация на ползватели е организация, която представлява ползватели с по-голям пазарен дял за съответния начин на използване на съответната категория и вид права, а когато няма обективни данни за този дял - по-голям брой ползватели, и уставът ѝ предвижда водене на преговори с организации за колективно управление на права.

(3) Обсъждането по ал. 2 започва по предложение на организацията за колективно управление на права до представителната организация на ползвателите, придружено с проект на тарифа и икономическа обосновка. При постигане на съгласие страните подписват писмено споразумение за тарифа. Организацията за колективно управление на права подава писмено заявление до министъра на културата за утвърждаване на тарифа. Тарифата се утвърждава със заповед на министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър въз основа на писменото споразумение за тарифа.

(4) Когато в 9-месечен срок от получаване на предложението по ал. 3 не се постигне споразумение, организацията за колективно управление на права подава писмено заявление до министъра на културата за утвърждаване на тарифа. Към заявлението се прилагат документите по ал. 13. Заявлението се разглежда от комисия, назначена от министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър за всеки конкретен случай. Комисията се назначава за срок не по-дълъг от три месеца и се състои от 5 членове - по един представител, предложен от организацията за колективно управление на права и от представителната организация на ползвателите, и трима експерти, одобрени съвместно от организациите.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2019 г.) В 14-дневен срок от подаване на заявлението по ал. 4 министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър изпраща покана до организацията за колективно управление на права и до представителната организация на ползвателите за посочване на членове на комисията съгласно ал. 4. Когато в 20-дневен срок от получаването на поканата организациите не изпълнят някое от изискванията на ал. 4, изречение четвърто, министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър определя представител на организацията, която не е направила предложение, измежду лицата, които по закон имат право да я представляват, съответно допълва комисията с експерти от списъка на медиаторите по **чл. 94ш, ал. 1**. Министърът на културата определя датата за първото заседание на комисията. Членовете на комисията избират председател и може да приемат правила за работа. Тримата експерти имат право на възнаграждение, което се заплаща поравно от организациите, в размери, определени по споразумение между тях.

(6) Заседанията на комисията са редовни, ако на тях присъстват най-малко 4 членове. Решенията се вземат с мнозинство не по-малко от 4 гласа от членовете на комисията.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2019 г.) Комисията разглежда заявлението по ал. 4 и приложените към него документи и взема решение по реда на ал. 6 за окончателен вариант на тарифа. Председателят на комисията незабавно изпраща решението с тарифата на министъра на културата. Министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър със заповед утвърждава тарифата въз основа на решението в 14-дневен срок от получаването му.

(8) (Доп. - ДВ, бр. 47 от 2019 г.) Когато комисията не вземе решение за утвърждаване на тарифа в срока по ал. 4, изречение четвърто и по реда на ал. 6, председателят ѝ незабавно уведомява министъра на културата, който в 14-дневен срок от уведомяването прекратява процедурата.

(9) Когато за съответния начин на използване на съответната категория или вид права няма представителна организация на ползватели, организацията за колективно управление на права подава писмено заявление до министъра на културата. Към заявлението се прилагат документите по ал. 13. В 14-дневен срок от получаването на заявлението министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър публикува проекта на тарифа, икономическата обосновка и методиката към нея на [интернет страницата](#) на Министерството на културата. В 30-дневен срок от публикуването на проекта на тарифа заинтересованите лица може да представят мотивирани писмени предложения по него. В 14-дневен срок след изтичането на срока по изречение четвърто министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър изпраща предложенията, ако има такива, на организацията за колективно управление на права, която в 14-дневен срок след получаването им представя мотивирано писмено становище. В 30-дневен срок от получаването на становището по изречение пето министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър със заповед утвърждава тарифата или отказва утвърждаването ѝ.

(10) Възнагражденията, прилагани по договорите по **чл. 94о¹, ал. 1**, сключени с Българското национално радио и Българската национална телевизия, за използваните от тях произведения и други обекти на закрила, се определят след договаряне с тях поотделно и трябва да отговарят на условията на ал. 1, изречения първо и второ и да третират равнопоставено ползвателите от една и съща категория. За възнагражденията се прилагат съответно ал. 3 - 8.

(11) Тарифите може да се изменят и допълват по предложение на:

1. организация за колективно управление на права;

2. представителна организация на ползватели:

а) когато тарифата е утвърдена по реда на ал. 9, или

б) с мотивирано искане за допускане на изменение или допълнение на тарифата от министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър, когато са изтекли три години от влизането в сила на тарифата или при непреодолима сила или стопанска непоносимост; в този случай заповедта за допускане на изменение или допълнение на тарифата подлежи на обжалване по реда [Административнопроцесуалния кодекс](#), като съдът се произнася в 6-месечен срок.

(12) За измененията и допълненията на тарифите се прилагат съответно ал. 3 - 8. Измененията и допълненията на тарифите се утвърждават от министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър.

(13) В случаите по ал. 3, 4, 9, 10 и 11 към заявлението се прилагат:

1. проект на тарифа или проект за изменение или допълнение;
2. решение на компетентния орган на организацията за колективно управление на права за приемане на проекта по т. 1;
3. договор с Българската национална телевизия, Българското национално радио, споразумение с представителна организация на ползватели по ал. 3 или доказателства, че преговорите по ал. 3 са завършили без споразумение;
4. декларация по ал. 9, че за съответния начин на използване на съответната категория или вид права няма представителна организация на ползватели;
5. методика за определяне размера на предложените възнаграждения, съобразена с икономическата стойност на правата за конкретния вид използване, както и с икономическата стойност на услугите, предоставяни от организациите за колективно управление на права;
6. икономическа обосновка на проекта по т. 1;
7. документ за платена такса.

(14) Когато заявлението не е придружено с документите по ал. 13, министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър уведомява организацията за колективно управление на права и предоставя 14-дневен срок за отстраняване на нередовностите с указание, че при неотстраняването им процедурата ще бъде прекратена.

(15) Заповедта на министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър за утвърждаване на тарифата или за отказ за утвърждаване на тарифата, включително за изменение или допълнение на тарифата и за прекратяване на процедурата, подлежат на оспорване по реда на [Административнопроцесуалния кодекс](#).

(16) До утвърждаването на тарифа или на изменение и допълнение в нея ползвателят е длъжен да заплаща възнаграждение за използваните произведения и други обекти на закрила съгласно последния договор, сключен с организацията за колективно управление на права, или ако няма такъв - съгласно действащата тарифа на организацията.

Представителство на организациите за колективно управление на права и независимите дружества за управление на права

Чл. 94р¹. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организация за колективно управление на права и независимо дружество за управление на права може да отстъпват на ползвател само права, за които изрично са упълномощени за колективно управление от носителите на права или ги представляват по договор за взаимно представителство или по споразумение за представителство.

(2) Организация за колективно управление на права и независимо дружество за управление на права може да отстъпват на ползвател само права в рамките на категориите права, видовете права, произведения и други обекти на закрила, посочени в издаденото удостоверение по **чл. 94в, ал. 9**.

(3) Когато законът предвижда разрешението за използване да се предоставя само чрез организация за колективно управление на права, всяка организация, регистрирана за управлението на съответните права, действа и от името на носители на права, които не са

нейни членове, или не се представляват от нея по договор за взаимно представителство или по споразумение за представителство. В тези случаи организацията за колективно управление на права трябва да уреди отношенията си с всеки от носителите на права по същия начин, както със своите членове.

(4) Организация за колективно управление на права може да получава и да изплаща на носители на права, които не са нейни членове или не се представляват от нея, възнаграждения, които им се дължат в резултат на разпределението на възнагражденията, получени от организацията за съответния вид използване, ако това не противоречи на споразумение за представителство, или доколкото някои от тези носители на права не са изразили изрично и писмено несъгласие за това. Такова несъгласие има действие от началото на календарната година, следваща годината, през която е направено.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 47 от 2019 г.) В случаите, които се отнасят до управлението на права за публично изпълнение на живо или чрез запис, за излъчване по безжичен път, за предаване или препредаване по кабел или за предлагане по безжичен път или по кабел на достъп на неограничен брой лица до произведения или до други обекти на закрила, или до части от тях по начин, позволяващ този достъп да бъде осъществен по време и по място, индивидуално избрани от всеки от тях, или само на някое от тези права, сключването на договор с първата регистрирана организация, която управлява тези права, и заплащането на уговореното по този договор възнаграждение освобождават от отговорност ползвателя както по отношение на членовете на тази организация, така и по отношение на всички останали местни и чуждестранни носители на права за същите категории права, видове права, произведения и други обекти на закрила, освен по отношение на тези носители на права, които изрично и писмено са изразили пред тази организация несъгласие с това. Такова несъгласие има действие от началото на календарната година, следваща годината, през която е направено.

Представителство при защита на правата

Чл. 94с. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права има право да представлява своите членове, други организации за колективно управление на права, с които има сключени договори за взаимно представителство, и техните членове пред всички правораздавателни и административни органи при защитата на поверените им за колективно управление права.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 98 от 2019 г.) За защитата на правата по ал. 1 организациите за колективно управление на права могат от свое име да предприемат юридически действия, включително да предявяват иски по **чл. 95, 95а и 95б** и да искат налагане на мерки по **чл. 95д, 95е и 96б**, като се прилага и **чл. 95в, ал. 2**.

Глава единадесета "з".

ПРОЗРАЧНОСТ И ОТЧЕТНОСТ (НОВА - ДВ, БР. 28 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 29.03.2018 Г.)

Информация, предоставяна на носителите на права

Чл. 94с¹. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за

колективно управление на права и независимото дружество за управление на права най-малко веднъж годишно предоставят на носителите на права, на които са начислени приходи от колективното управление на права или към които са извършени плащания през съответния период, информация за:

1. данните, предоставени от носителя на права за използване с цел идентифицирането и определяне на местонахождението му;
2. начислените на носителя на права приходи от колективното управление на права;
3. изплатените на носителя на права суми по категория права и по вид използване;
4. периода, през който е осъществено използването, за което са начислени приходи и са изплатени суми на носителя на права, освен когато организацията или дружеството по обективни причини, свързани с постъпването на информация от ползвателите, не може да предостави тази информация;
5. удръжките за колективното управление на права за съответния вид използване;
6. удръжките, направени за друга цел, включително удръжките за социални, културни или образователни услуги, дължими по други закони;
7. приходите от колективното управление на права, които са начислени, но не са изплатени на носителя на права.

(2) Информацията по ал. 1 се предоставя от организацията за колективно управление на права на нейните колективни членове, които представляват носители на права, между които разпределят приходи от колективното управление на права. Информацията се предоставя от организацията, когато е начислила приходи от колективно управление на права и ако колективните членове не разполагат с нея. Информацията по ал. 1 се предоставя най-малко веднъж годишно на носителите на права, които представляват, и на които са начислени приходи от колективното управление на права, или към които са извършени плащания през периода, за който се отнася информацията.

Информация, предоставяна на други организации за колективно управление на права

Чл. 94т. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Организацията за колективно управление на права най-малко веднъж годишно предоставя на организациите за колективно управление на права, с които има сключени договори за взаимно представителство, информация в електронен вид за съответния период, която включва:

1. начислените приходи и изплатените суми от колективното управление на права, управлявани по договора за взаимно представителство, по категории и видове права, както и всички начислени, но неизплатени приходи от колективно управление на права;
2. удръжките по **чл. 94н, ал. 2:**
  - а) за собствената издръжка;
  - б) други удръжки;
3. информацията за сключените договори с ползватели и отказите за сключване на такива договори, които засягат колективното управление на права по договора за взаимно представителство;
4. решенията на общото събрание, които засягат колективното управление на

права по договора за взаимно представителство.

Информация, предоставяна при поискване на носители на права, на други организации за колективно управление на права или на ползватели

Чл. 94т¹. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права, след получаване на надлежно обосновано искане от друга организация за колективно управление на права, с която е сключен договор за взаимно представителство, от носител на права или от ползвател, предоставя по електронен път и в разумен срок най-малко информация за произведенията и другите обекти на закрила, които представлява, за правата, които управлява пряко или по договори за взаимно представителство, и за обхванатите територии.

(2) Когато поради обхвата на дейността на организацията произведенията или обектите не могат да бъдат установени, организацията е длъжна да съобщи по реда на ал. 1 вида на произведенията и другите обекти на закрила, които представлява, правата, които управлява, и обхванатите територии.

(3) Алинеи 1 и 2 се прилагат съответно и за независимите дружества за управление на права.

Информация, която задължително се оповестява публично

Чл. 94у. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права оповестява на интернет страницата си най-малко следната информация:

1. съдържанието на устава;
2. условия за прекратяване на упълномощаването за колективно управление на права, ако те не са включени в устава;
3. стандартни договори за отстъпване на колективно управляваните права и действащите тарифи, включително предвидените отстъпки;
4. списък на членовете на изборните органи на управление и надзор и представляващите лица;
5. общата политика за разпределение на суми, дължими на носителите на права;
6. общата политика за удръжките за собствената издръжка;
7. общата политика за удръжките от приходи от колективно управление на права и от приходи от инвестиране на приходите от колективно управление на права, включително удръжки за социални, културни или образователни услуги, различни от удръжките за собствената издръжка;
8. списък на договорите за взаимно представителство и споразуменията за представителство, както и наименованията на организациите или независимите дружества, с които са сключени;
9. общата политика за използването на суми, които не може да бъдат разпределени;
10. списък на членовете;
11. списък на носителите на права, които са изразили изрично несъгласие организацията да ги представлява или да получават възнаграждения от нея, както и

категориите права, видовете права, произведения и други обекти на закрила, за които това несъгласие се отнася;

12. списък на носителите на права, за които има разпределени и непотърсени възнаграждения;

13. реда за разглеждане на жалби и решаване на спорове по **чл. 94ч¹, 94ч² и 94ш¹**.

(2) Независимите дружества за управление на права оповестяват на интернет страницата си най-малко информацията по ал. 1, т. 1 - 3, т. 5 - 7, както и информацията по **чл. 94в, ал. 3**.

(3) Организацията за колективно управление на права и независимите дружества за управление на права поддържат актуална информацията по ал. 1 и 2.

Годишен отчетен доклад

Чл. 94у¹. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права оповестява ежегодно, но не по-късно от 30 август, годишен отчетен доклад. Докладът се публикува на интернет страницата на организацията за срок не по-кратък от 5 години.

(2) Годишният отчетен доклад трябва да съдържа информацията съгласно **приложение № 2**.

(3) Докладът по ал. 1 задължително включва отделен отчет за използването на сумите, удържани за социални, културни и образователни услуги. Отчетът съдържа информацията съгласно раздел III от **приложение № 2**.

(4) Счетоводната информация, която се съдържа в годишния отчетен доклад, подлежи на независим финансов одит от страна на един или повече регистрирани одитори. Докладът на одиторите трябва да бъде включен в цялост в годишния отчетен доклад. Счетоводна информация е информацията от годишния финансов отчет по раздел I, т. 1 от **приложение № 2**, както и финансовата информация по раздел I, т. 7 и 8 и раздел II от същото приложение.

Глава единадесета "и".

МНОГОТЕРИТОРИАЛНО РАЗРЕШАВАНЕ НА ИЗПОЛЗВАНЕТО В ИНТЕРНЕТ НА МУЗИКАЛНИ ПРОИЗВЕДЕНИЯ (НОВА - ДВ, БР. 28 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 29.03.2018 Г.)

Общи положения

Чл. 94ф. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Многотериториално разрешаване на използването в интернет на музикални произведения от страна на носителите на авторски права чрез организации за колективно управление на права, регистрирани в Република България, се осъществява по реда на тази глава.

(2) Разпоредбите на тази глава се прилагат и по отношение разрешаването на използване в интернет на литературни произведения, свързани с музика, както и по отношение на музикални произведения, включени във филм или в друго аудио-визуално произведение.

(3) Разпоредбите на тази глава не се прилагат по отношение на разрешения за

използването в интернет на музикални произведения под формата на партитури.

Правоспособност

Чл. 94ф¹. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1)

Многотериториално разрешаване на използването по интернет на музикални произведения се извършва само от организация за колективно управление на права, която може да обработва данни по електронен път по ефикасен и прозрачен начин и която разполага с достатъчно информация, за да може да идентифицира репертоара и да проследява използването му, да издава фактури на ползвателите, да събира приходите от управлението на правата и да разпределя сумите, дължими на носителите на права.

(2) Организацията за колективно управление на права трябва да може да:

1. установява точно, изцяло или частично, музикалните произведения, които е упълномощена да представлява;
2. установява точно, изцяло или частично, по отношение на всяка релевантна територия правата и техните носители за всяко музикално произведение или част от него, които е упълномощена да представлява;
3. използва уникални кодове за идентифициране на носителите на права и музикалните произведения, като държи сметка, ако е възможно, за стандартите и практиките, прилагани на международно ниво или на ниво Европейски съюз;
4. използва подходящи средства за установяване и отстраняване, бързо и ефективно, на несъответствия в данните, с които разполагат другите организации за колективно управление на права, които разрешават многотериториалното използване в интернет на музикални произведения.

Прозрачност на информацията за репертоара при разрешаване на многотериториално използване в интернет на музикални произведения

Чл. 94ф². (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организация за колективно управление на права, която разрешава многотериториално използване в интернет на музикални произведения, изпраща на доставчиците на услуги в интернет, на носителите на права, които представлява, и на други организации за колективно управление на права актуална информация, позволяваща идентифицирането на музикалния репертоар, който представлява. Информацията се изпраща по електронен път след получаване на обосновано искане и включва:

1. музикалните произведения, които представлява;
2. правата, които представлява, изцяло или частично;
3. обхванатите територии.

(2) Организацията за колективно управление на права може да вземе подходящи мерки за защита на целостта и точността на данните, които предоставя по реда на ал. 1, както и за контрола върху тяхното повторно използване или за защита на информацията, която може да има търговско значение.

Точност в информацията за многотериториалния репертоар

Чл. 94х. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за

колективно управление на права, която разрешава многотериториално използване в интернет на музикални произведения, в разумен срок нанася необходимите корекции в данните или в наличната информация по **чл. 94ф¹, ал. 2** и **чл. 94ф²**, когато носителите на права, други организации за колективно управление на права и доставчици на услуги в интернет сметнат, въз основа на обосновано искане с доказателства, че данните или информацията по отношение на техни права върху музикални произведения за използване в интернет са неточни.

(2) Организацията за колективно управление на права предоставя на носителите на права, чиито музикални произведения са включени в нейния собствен репертоар, и на носителите на права, които са ѝ поверили управлението на своите права върху музикални произведения за използване в интернет, възможност да ѝ изпращат по електронен път информация за произведенията, правата върху тях и териториите, по отношение на които са ѝ предоставили права за управление. Информацията се предоставя в съответствие със стандартите и практиките, прилагани при обмяна на данни на международно ниво или на ниво Европейски съюз.

(3) Когато организация за колективно управление на права упълномощи друга организация да разрешава многотериториално използване в интернет на музикални произведения в съответствие с **чл. 94ц** и **94ц¹**, упълномощената организация прилага разпоредбата на ал. 2 по отношение на носителите на права, чиито музикални произведения са включени в репертоара на упълномощаващата организация, освен ако между двете организации е уговорено друго.

Размяна на отчети и фактури

Чл. 94х¹. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организация за колективно управление на права, която е разрешила многотериториално използване в интернет на музикални произведения, наблюдава използването им от доставчиците на услуги.

(2) Организацията за колективно управление на права предоставя на доставчиците на услуги в интернет възможност да отчитат по електронен път действителното използване на отстъпените им права, а доставчиците са длъжни да отчитат точно действителното използване на произведенията. Организацията предлага използването поне на една методика за отчитане, която да е съобразена с международните стандарти или практики, използвани при обмяна на такива данни по електронен път. Когато организацията допуска отчитане чрез използване на отраслов стандарт за електронен обмен на данни, тя може да откаже да приеме отчет от доставчик, който не отговаря на стандарта.

(3) Организация за колективно управление на права издава фактури на доставчиците на услуги в интернет по електронен път, като предлага прилагането на поне един формат, който да е съобразен с международните стандарти или практики. Фактурата трябва да позволява идентифицирането на произведенията и отстъпените за тях права на основата на данните по **чл. 94ф¹, ал. 2**, както и на действителното им използване, ако това е възможно, на основата на информацията, подадена от доставчика на услуги, и използвания формат. Доставчикът не може да откаже приемането на фактурата заради нейния формат, при условие че организацията за колективно

управление на права е използвала стандарт на фактуриране, възприет в практиката.

(4) Организацията за колективно управление на права издава фактура на доставчика точно и в разумен срок, след като получи отчета за действителното използване на отстъпеното право върху съответното музикално произведение, освен когато това е невъзможно поради причини, дължащи се на доставчика.

(5) Организацията за колективно управление на права прилага подходящи процедури, даващи възможност на доставчиците да оспорят точността на фактурата, включително когато получават фактури от една или повече организации за същите права върху едно и също произведение.

Разплащане с носителите на права

Чл. 94х². (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организация за колективно управление на права, която разрешава многотериториално използване в интернет на музикални произведения, разпределя получените за това възнаграждения на носителите на права точно и в разумен срок, след като получи информация за използването на произведенията, освен когато това е невъзможно по причини, дължащи се на доставчика на услугата.

(2) Организацията за колективно управление на права предоставя на носителите на права заедно с всяко плащане по ал. 1 най-малко следната информация:

1. период, през който е осъществено използването, за което се дължат възнаграждения, и териториите, където това използване е осъществено;
2. събраните суми, направените удръжки и разпределените суми за всеки използван вид право върху всяко музикално произведение, за което носителите на права са упълномощили организацията да ги представлява изцяло или частично;
3. събраните суми, направените удръжки за управлението на правата и разпределените суми по отношение на всеки доставчик на услуги.

(3) Когато организация за колективно управление на права упълномощи друга организация за колективно управление на права да разрешава многотериториално използване в интернет на музикални произведения по реда на **чл. 94ц и 94ц¹**, упълномощената организация разпределя точно и в разумен срок сумите по ал. 1 и изпраща информацията по ал. 2 на упълномощаващата организация, която е отговорна за последващото разпределение на тези суми и предоставянето на информация на носителите на права, освен ако между двете организации е уговорено друго.

Споразумения между организации за колективно управление на права

Чл. 94ц. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Споразумението за представителство между организации за колективно управление на права, с което една организация упълномощава друга организация да разрешава многотериториално използване в интернет на музикални произведения от своя репертоар, може да бъде само на неизключителна основа. Упълномощената организация управлява получените права, без да допуска дискриминация.

(2) Упълномощаващата организация за колективно управление на права информира своите членове за условията на споразумението по ал. 1, включително за срока на

действието му и за разходите по услугите, оказвани от упълномощената организация.

(3) Упълномощената организация за колективно управление на права информира упълномощаващата организация за условията, при които дава разрешение за използване в интернет на репертоара на упълномощаващата организация, включително за видовете права и произведения, размера на възнаграждението, срока на разрешението, сроковете за плащане и обхванатите територии.

Задължение да се представява друга организация за колективно управление на права

Чл. 94ц¹. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) В случай че организация за колективно управление на права, която не разрешава или не предлага предоставянето на разрешение за многотериториално използване в интернет на музикални произведения, включени в нейния собствен репертоар, отправи предложение към друга организация за колективно управление на права за сключване на споразумение за представителство по отношение на този репертоар, организацията, към която е отправено предложението, е длъжна да го приеме, ако вече предоставя или предлага предоставяне на разрешение за същата категория права за многотериториално използване в интернет на музикални произведения от репертоара на една или повече други организации за колективно управление на права.

(2) Организацията, която е получила предложение по ал. 1, отговаря на предложението писмено и незабавно.

(3) Упълномощената организация управлява репертоара на упълномощаващата при същите условия, при които управлява собствения си репертоар.

(4) Упълномощената организация включва репертоара на упълномощаващата организация във всички предложения за предоставяне на разрешения, които отправя до доставчиците на услуги в интернет.

(5) Упълномощената организация не може да прави удръжки за собствената си издръжка, по-големи от обичайните за изпълнение на упълномощаването.

(6) Упълномощаващата организация предоставя на упълномощената организация цялата информация за собствения си музикален репертоар, която би била необходима за многотериториалното разрешаване на използването в интернет на музикални произведения. В случай че тази информация се окаже недостатъчна или във форма, която не би позволила на упълномощената организация да действа в съответствие с изискванията на тази глава, тя ще може да извърши необходимото, за да удовлетвори тези изисквания с цената на разумно оправдани разходи или да изключи от обхвата на действие на споразумението тези произведения, за които информацията е недостатъчна или не може да бъде използвана.

Изключение за радио- и телевизионните организации

Чл. 94ч. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Тази глава не се прилага за организациите за колективно управление на права, когато те предоставят разрешение за многотериториално използване в интернет на музикални произведения на радио- или телевизионни организации, чиито програми се използват в интернет

едновременно или след първоначалното им излъчване, включително в материали като предварителни прегледи и самопромоционални съобщения, които са спомагателни към началните радио- или телевизионни програми.

Глава единадесета "к".

РАЗРЕШАВАНЕ НА СПОРОВЕ (НОВА - ДВ, БР. 28 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 29.03.2018 Г.)

Подаване на жалби и сигнали

Чл. 94ч¹. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Организацията за колективно управление на права осигурява на своите членове и на другите организации, с които има сключени договори за взаимно представителство, прилагането на процедури за подаване на жалби и сигнали, както и за разрешаване на спорове, свързани с упълномощаването за колективно управление на права, оттеглянето или прекратяването му, условията за членство, събирането на възнагражденията, дължими на носителите на права, удръжките от тях и разпределението им.

(2) Организацията за колективно управление на права отговаря писмено на всяка жалба по ал. 1 в едномесечен срок от получаването ѝ. Отговорът може да се предостави и по електронен път. Отказът да се уважи жалбата се мотивира.

Медиация

Чл. 94ч². (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Чрез медиация може да се решават спорове по глава единадесета "и", свързани с организация за колективно управление на права, установена на територията на Република България, която разрешава или предлага за разрешаване многотериториално използване в интернет на музикални произведения по прилагането на:

1. **членове 94о¹, 94ф², 94х и 94х¹** с действителен или потенциален доставчик на услуги;

2. **членове 94ф² - 94ц¹** с един или повече носители на права;

3. **членове 94ф² - 94ц¹** с друга организация за колективно управление на права.

(2) Чрез медиация може да се решават и други спорове за прилагането на закона, извън тези по ал. 1, между организации за колективно управление на права и:

1. нейни членове;
2. носители на права;
3. представителни организации на ползватели;
4. ползватели.

Процедура по медиация

Чл. 94ш. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 47 от 2019 г.) Медиатор по **чл. 94ч²** може да бъде само лице, което отговаря на условията по **Закона за медиацията**, вписано е в единния регистър на медиаторите към министъра на правосъдието, притежава специални знания в областта на авторското право и сродните му права и е вписано в специалния списък на медиаторите към министъра на

културата. Преди вписването министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър изисква становище от регистрираните организации за колективно управление на права и от представителните организации на ползвателите. Становището се предоставя в 14-дневен срок от получаването на искането. Липсата на становище не спира процедурата по вписването.

(2) Процедурата по медиация се провежда по реда на **Закона за медиацията**.

(3) При спор между организация за колективно управление на права и ползвател или представителна организация на ползватели започването на процедура по медиация не отменя задължението на ползвателя да заплати възнаграждение за отстъпените права за съответния начин на използване съгласно последното договорено възнаграждение или ако няма такова - съгласно тарифата на организацията.

Разрешаване на спорове

Чл. 94ш¹. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Подаването на жалба по **чл. 94ч¹** или започването на процедура по медиация по **чл. 94ч²** или процедура по **чл. 94р** не е пречка всяка от страните да отнесе спора до съда или да подаде искане пред Комисията за защита на конкуренцията.

Глава единадесета "л".

КОНТРОЛ ВЪРХУ КОЛЕКТИВНОТО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРАВА (НОВА - ДВ, БР. 28 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 29.03.2018 Г.)

Контрол

Чл. 94ш². (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър упражнява предварителен, текущ и последващ контрол върху законосъобразността на начина, по който се извършва колективното управление на права.

(2) Контролът по ал. 1 се осъществява чрез проверки по реда на **чл. 94щ**.

Действия за осъществяване на контрола

Чл. 94щ. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър може да изиска от организация за колективно управление на права или независимо дружество за колективно управление на права информация, свързана с дейността по колективното управление на права, както и необходимите документи във връзка с осъществяването на контрола. Министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър определя срок за предоставяне на информацията.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 47 от 2019 г.) Когато са налице данни за нарушение на този дял от организация за колективно управление на права или независимо дружество за колективно управление на права или не бъде предоставена информацията или документите по ал. 1, министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър възлага извършването на проверка.

(3) Проверката по ал. 2 се извършва от длъжностни лица, определени от министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър.

(4) Длъжностните лица по ал. 3 имат право да изискват:

1. в определени от тях срокове справки, заверени копия от документи и друга информация, включително на електронен носител;
2. необходимите данни, сведения, обяснения и друга информация, свързана с дейността по колективното управление на права.

(5) Длъжностните лица по ал. 3 са длъжни да:

1. отразяват точно фактите при извършената проверка;
2. опазват служебната и търговската тайна, станала им известна във връзка с извършваната проверка;
3. не разгласяват данни от проверката;
4. (изм. - ДВ, бр. 17 от 2019 г.) обработват личните данни при спазване на изискванията за тяхната защита.

(6) Управителните органи на проверяваната организация или дружество са длъжни да оказват съдействие на длъжностните лица по ал. 3 при осъществяване на проверката, да предоставят исканите документи и доказателства и да осигурят подходящи помещения и технически средства за извършване на проверката, включително ползване на телекомуникационни средства. Управителните органи не може да се позовават на търговска или друга защитена от закон тайна при извършване на проверката. Когато предоставят информация на длъжностните лица, управителните органи посочват материалите, за които смятат, че съдържат търговска или друга защитена от закон тайна и трябва да се разглеждат от проверяващите като поверителни. В този случай материалите се предоставят, като данните, които се смятат за поверителни, се заличават.

(7) Проектът на доклад от проверката се връчва на организацията за колективно управление на права или на независимото дружество за колективно управление на права. Организацията или дружеството може да подаде писмено становище и допълнителни доказателства по доклада в 14-дневен срок от връчването му.

(8) Министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър въз основа на проекта на доклад, становищата и допълнителните доказателства по ал. 7 одобрява окончателен доклад. Окончателният доклад се изпраща на организацията за колективно управление на права или на независимото дружество за колективно управление на права и се публикува на [интернет страницата](#) на Министерството на културата.

(9) При установяване на нарушение на този дял от организация за колективно управление на права или независимо дружество за колективно управление на права министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър издава задължително предписание и определя подходящ срок за изпълнението му. Предписанието се връчва на лицето и се публикува на [интернет страницата](#) на Министерството на културата в тридневен срок от издаването му.

(10) Задължителното предписание по ал. 9 може да се оспорва по реда на [Административнопроцесуалния кодекс](#).

Обмен на информация

Чл. 94щ¹. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Министерството на културата отговаря в разумен срок на всяко мотивирано искане, получено от съответния орган на друга държава - членка на Европейския съюз, определен да упражнява контрол върху дейността по колективно управление на права, за дейността на регистрираните организации за колективно управление на права.

(2) Когато Министерството на културата смята, че организация за колективно управление на права, установена в друга държава - членка на Европейския съюз, но действаща на територията на Република България, не изпълнява разпоредбите на националното си законодателство относно колективното управление на права, министерството може да изпрати необходимата информация на компетентния орган на тази държава, придружена, ако е необходимо, с искане към този орган да предприеме съответни мерки в рамките на неговите правомощия.

Дял трети.

ЗАЩИТА НА АВТОРСКОТО ПРАВО И НА СРОДНИТЕ МУ ПРАВА

Глава дванадесета.

ГРАЖДАНСКОПРАВНА ЗАЩИТА

Иск за обезщетение

Чл. 95. (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., предишен чл. 94 - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Който наруши авторско право, сродно на него право или друго право по този закон, дължи обезщетение на носителя на правото или на лицето, на което той е отстъпил изключително право за използване.

(2) Обезщетение се дължи за всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от нарушението.

(3) При определяне размера на обезщетението съдът взема предвид и всички обстоятелства, свързани с нарушението, пропуснатите ползи и неимуществените вреди, както и приходите, реализирани от нарушителя вследствие на нарушението.

(4) Съдът определя справедливо обезщетение, което трябва да въздейства възпиращо и предупредително на нарушителя и на останалите членове на обществото.

Особени случаи на иск за обезщетение

Чл. 95а. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., предишен чл. 94а - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Когато искът е установен по основание, но няма достатъчно данни за неговия размер, ищецът може да иска като обезщетение:

1. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) от петстотин до сто хиляди лева, като конкретният размер се определя по преценка на съда при условията на **чл. 95,**

ал. 3 и 4, или

2. равностойността на предмета на нарушението по цени на дребно на правомерно възпроизведени екземпляри.

(2) При определяне на обезщетението по ал. 1 се вземат предвид и приходите, получени вследствие на нарушението.

Други искиове

Чл. 95б. (Предишен чл. 95 - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., предишен текст на чл. 95 - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) Когато произведение, обекти по **чл. 72** или бази данни по **глава единадесета "а"** се използват в нарушение на разпоредбите на този закон, носителят на правото или лицето, на което той е отстъпил изключително право за използване, може да иска по съдебен ред:

1. (нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) установяване факта на нарушението;

2. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., предишна т. 1 - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) преустановяване на неправомерното използване или забрана за извършване на дейността, която ще съставлява неправомерно използване;

3. (доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., предишна т. 2 - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) изземване и унищожаване на неправомерно възпроизведените екземпляри от произведението, обектите по **чл. 72** или базите данни по **глава единадесета "а"**, както и на негативите, матриците, клишетата и други подобни, предназначени за възпроизвеждане на екземплярите;

4. (доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., предишна т. 3 - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) изземване от употреба на презаписващите, декодиращите и възпроизвеждащите устройства, използвани изключително за извършване на нарушения;

5. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., предишна т. 4, изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) да му бъдат предадени вещите по т. 3;

6. (нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) разгласяване за сметка на нарушителя на диспозитива на решението на съда в два всекидневника и в определен от съда часови пояс на телевизионна организация с национално покритие.

(2) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) Изземване по смисъла на ал. 1, т. 3 и 4 може да се иска както по отношение на предмети, намиращи се на определено място, така и по отношение на предмети, намиращи се в търговската мрежа като цяло.

Особени ищци

Чл. 95в. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., предишен **чл. 95а** - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Право на иск по **чл. 95, 95а** и **95б** освен носителите на съответното право и лицата, на които те са отстъпили изключително право за използване, имат и организациите за колективно управление на права и професионалните защитни организации на правноносителите.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г., изм. - ДВ, бр. 21 от 2014 г., изм. - ДВ, бр. 94 от 2018 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2019 г.) Организациите по ал. 1 могат да предявяват иски и да искат налагането на мерки само по повод на права, които са им поверени за управление, съответно за защита. Организациите за колективно управление на права, когато предявяват иски или искат налагането на мерки, не трябва да установяват индивидуални права на управление, съответно за защита, на техните членове, оповестени в списъка по **чл. 94у, ал. 1, т. 10**, и на сродните чуждестранни организации за колективно управление на права, вписани в регистъра по **чл. 94г, ал. 3, т. 7**. В тези случаи разпоредбата на **чл. 26, ал. 4 от Гражданския процесуален кодекс** не се прилага.

Носене на отговорност

Чл. 95г. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., предишен **чл. 95б** - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Юридическите лица и едноличните търговци носят гражданска отговорност за нарушаването на права по този закон, извършено виновно от лицата, които ги представляват, съответно от техни служители или от лица, наети от тях. В този случай вината се предполага до доказване на противното.

Осигуряване на доказателства по иски и обезпечителни производства

Чл. 95д. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., предишен чл. 95в - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Когато ищецът е представил доказателства в подкрепа на исканията си, но е посочил и други доказателства от значение за решаване на делото, които се намират под контрола на ответника, съдът може по искане на ищеца да задължи ответника да представи тези доказателства.

(2) Съдът може при условията на ал. 1 по искане на ищеца да задължи ответника да осигури възможност за запознаване с банкови, финансови и търговски документи, които се намират под негов контрол.

(3) Ищецът е длъжен да не разгласява съдържащата се в документите по ал. 2 информация.

(4) Представянето на доказателство за единично или еднократно неправомерно използване на закрилян по този закон обект се приема като достатъчно основание за прилагане на разпоредбите на ал. 1 и 2.

(5) Наличието на обстоятелствата, свързани с твърдяно нарушение, може да се установи и с представянето на доказателства за единично или еднократно неправомерно

използване на закрилян по този закон обект.

Искане на информация за произхода и разпространителските мрежи при нарушение

Чл. 95е. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., предишен чл. 95г - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) (1) Съдът може по искане на ищеца да задължи ответника или трето лице да предостави информация относно обстоятелства, които са от значение за решаване на делото.

(2) Трето лице по смисъла на ал. 1 е всяко лице, което:

1. държи стоки - предмет на нарушение, или
2. предоставя услуги, водещи до нарушение, или
3. ползва услуги, които съставляват нарушение, или
4. е посочено от лице по т. 1 - 3 като участник в изработването, производството или разпространението на тези стоки или услуги.

(3) Информацията по ал. 2 може да включва:

1. имената и адресите на продуцентите, производителите, разпространителите, доставчиците и други лица, които са били преди това държатели на стоките или услугите, както и на предполагаемите разпространители на едро и дребно;

2. информация за продуцираните, произведените, доставените, получените или поръчаните количества, както и средствата, получени за въпросните стоки или услуги.

(4) Алинея 1 не се прилага, когато изпълнението ѝ може да доведе до нарушаване разпоредба на друг закон.

(5) Разпоредбите на ал. 1 - 3 се прилагат само за действия, които се извършват за пряка или непряка икономическа или търговска изгода.

Подсъдност на споровете

Чл. 96. Споровете по този закон са подсъдни на окръжните съдилища.

Обезпечителни или привременни мерки (Загл. доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.)

Чл. 96а. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) При нарушение на авторско право, сродно на него право или право по **чл. 93в** или когато има достатъчно данни да се смята, че такова нарушение ще се извърши или някое доказателство ще се изгуби, унищожи или укрие, съдът, по искане на носителя на съответното право или лицето, на което той е отстъпил изключително право за използване, може, без да уведоми лицето, по отношение на което се иска обезпечителната или привременната мярка за това, да допусне и някои от следните мерки:

1. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) забрана за извършване на

дейността, за която се твърди, че съставлява или ще съставлява неправомерно използване на произведение, обект по **чл. 72** или база данни по **глава единадесета "а"**;

2. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) изземване на екземплярите от произведението, от обектите по **чл. 72** или от базата данни по **глава единадесета "а"**, за които се твърди, че са неправомерно възпроизведени, негативите, матриците, клишетата и други подобни, предназначени за възпроизвеждане на екземплярите, както и други доказателства от значение за доказване на нарушението;

3. изземване от употреба или запечатване на оборудването, за което се твърди, че се използва или ще се използва за извършване на нарушения;

4. запечатване на помещението, в което се твърди, че се извършва или ще се извърши нарушение.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 2007 г., в сила от 01.03.2008 г., доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Допускането, налагането и отменяването на обезпечителните или привременните мерки стават по реда на **чл. 389 - 403 от Гражданския процесуален кодекс**, с изключение на **чл. 398, ал. 2**, изречение първо и доколкото този закон не предвижда друго.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Обезпечителната или привременната мярка забрана за извършване на дейността се налага със съобщаването ѝ от съда.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 43 от 2005 г., в сила от 01.09.2005 г., изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Обезпечителните или привременните мерки по ал. 1, т. 2, 3 и 4 се налагат от държавен или частен съдебен изпълнител, който извършва действието едновременно с връчването на съобщението за допускане обезпечението на ответника в тридневен срок от постъпването на молбата на ищеца до съдебния изпълнител. Обезпечителната или привременната мярка, допусната за предотвратяване на предстоящо нарушение, се налага в срок, съобразен с целта ѝ. Иззетото имущество се предава по опис за пазене на ищеца, който може да го използва единствено като доказателствено средство.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Ищецът или негов представител имат право да присъстват и съдействат при налагането на обезпечителните или привременните мерки.

(6) (Отм. - ДВ, бр. 43 от 2005 г., в сила от 01.09.2005 г.)

(7) (Доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Ако се установи, че наложена обезпечителна или привременна мярка е поискана неоснователно, ответната страна може да иска от лицето, което я е поискало, да ѝ заплати причинените вследствие на обезпечението вреди.

(8) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Обезпечителна или привременна мярка по ал. 1, т. 1 може да бъде наложена и по отношение на трети лица, за които има достатъчно данни, че способстват за извършването на дейността, за която се твърди, че съставлява или ще съставлява неправомерно използване.

(9) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) Носителят на съответното право или лицето, на което той е отстъпил изключително право за използване, е длъжен

да не разгласява информация, станала му известна при или по повод на мерките по ал. 1.

Глава дванадесета "а".

МЕРКИ ЗА ЗАЩИТА ОТ СТРАНА НА МИТНИЧЕСКИТЕ ОРГАНИ (НОВА - ДВ, БР. 28 ОТ 2000 Г., В СИЛА ОТ 05.05.2000 Г., ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 98 ОТ 2019 Г.)

Основания и приложно поле

Чл. 96б. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2019 г.) (1) Митническите органи прилагат мерки спрямо стоки под митнически надзор или митнически контрол, за които се предполага, че нарушават закриляно от този закон право, при условията и по процедурите на **Регламент (ЕС) № 608/2013** на Европейския парламент и на Съвета от 12 юни 2013 г. относно защитата на правата върху интелектуалната собственост, осъществявана от митническите органи, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1383/2003 на Съвета (ОВ, L 181/15 от 29 юни 2013 г.).

(2) Алинея 1 се прилага и спрямо стоки, независимо дали по отношение на тях е задействан митнически режим, които са открити в резултат на проверка, осъществявана от митническите органи при упражняване на правомощията им, на територията на Република България.

(3) При прилагането на мерките митническите органи събират такси за покриване на разходите по съхранението на стоките в размер, определен от Министерския съвет по реда на **чл. 12 от Закона за митниците**.

Процедура по задържането

Чл. 96в. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., отм. - ДВ, бр. 98 от 2019 г.)

Действия по инициатива на митническите органи

Чл. 96г. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., отм. - ДВ, бр. 98 от 2019 г.)

Допълнителна регламентация

Чл. 96д. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., отм. - ДВ, бр. 98 от 2019 г.)

Глава дванадесета "б".

ПРИНУДИТЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ (НОВА - ДВ, БР. 25 ОТ 2011 Г., В СИЛА ОТ 25.03.2011 Г.)

Принудителни административни мерки

Чл. 96е. (Нов - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) (1) За предотвратяване и преустановяване на нарушения по този закон, както и за предотвратяване или отстраняване на вредни последици от тях министърът на културата или определен от него заместник-министър има право:

1. да разпорежи писмено на нарушителя да преустанови нарушението на този закон;
2. да разпорежи писмено на нарушителя предприемането на конкретни мерки за отстраняване на нарушението в подходящ срок;
3. да изиска от нарушителя да декларира, че ще преустанови нарушението на този закон и ако е необходимо, да го задължи да направи декларацията обществено достояние;
4. да разпорежи прекратяване на всяко нарушение на този закон и ако е необходимо, да направи разпореждането за прекратяване на нарушението обществено достояние.

(2) Принудителните административни мерки по ал. 1 се прилагат с мотивирана заповед на министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър. В заповедта се определят видът на принудителната административна мярка, както и подходящ срок, в който да се представят доказателства за нейното изпълнение.

(3) Заповедта по ал. 2 се връчва с препоръчано писмо с обратна разписка или чрез общинската администрация по постоянния адрес на лицето, а за едноличните търговци и юридическите лица - по седалище и адрес на управление, съгласно съдебната, съответно търговската регистрация.

(4) Заповедта, с която е приложена принудителна административна мярка, подлежи на обжалване по реда на [Административнопроцесуалния кодекс](#).

Глава тринадесета.

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Наказания

Чл. 97. (1) (Изм. - ДВ, бр. 10 от 1998 г.) Който в нарушение разпоредбите на този закон:

1. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) възпроизвежда или разпространява видеоносители с възпроизведени на тях филми или други аудио-визуални произведения, изпълнения, записи на филми или други аудио-визуални произведения;

2. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) възпроизвежда или разпространява звуконосители с възпроизведени на тях произведения, изпълнения или звукозаписи;

3. организира, независимо по какъв начин, публично прожектиране на филми и други аудио-визуални произведения;

4. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) предоставя звукозаписни или видеозаписни услуги на други лица с цел изготвяне на единични копия от произведения или други обекти, защитени от този закон;

4а. (нова - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) организира публично изпълнение на произведения на живо;

5. (изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) използва чрез публично изпълнение на запис произведения, записани изпълнения, звукозаписи, записи на филми или други аудио-визуални произведения, радиопрограми или телевизионни програми;

5а. (нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) организира публично представяне на произведение;

6. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) излъчва по безжичен път, предава или препредава по кабел произведения, изпълнения, звукозаписи, записи на филми или други аудио-визуални произведения или радио- или телевизионни програми;

7. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) издава, възпроизвежда или разпространява издадени произведения;

8. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) притежава компютърна програма, като знае или има основание да предполага, че това е незаконно;

9. (нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) възпроизвежда, съхранява в паметта на компютър, разпространява или използва по друг начин компютърни програми;

10. (нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) възпроизвежда или разпространява произведения на приложното изкуство, дизайна и народните художествени занаяти, фотографски произведения и произведения, създадени по начин, аналогичен на фотографския;

11. (нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) използва неправомерно произведение по **чл. 3, ал. 1, т. 6 и 8**;

12. (нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) запаметява под цифрова форма в електронен носител филми или други аудио-визуални произведения, музикални произведения, изпълнения, звукозаписи, записи на филми или други аудио-визуални произведения;

13. (нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) предлага по безжичен път или по кабел достъп на неограничен брой лица до произведението, обекта по **чл. 72** или до част от него по начин, позволяващ този достъп да бъде осъществен от място и по време, индивидуално избрани от всеки от тях;

14. (нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., предишна т. 12 - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., отм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.)

15. (нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., предишна т. 13, изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., отм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.)

16. (нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., предишна т. 14 - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., отм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.)

(изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) се наказва с глоба или имуществена санкция в размер от две хиляди до двадесет хиляди лева, ако не подлежи на по-тежко наказание. Предметът на нарушението, независимо чия собственост е, може да се отнеме в полза на държавата. Отнетите вещи се предават за унищожаване на органите на Министерството на вътрешните работи.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 10 от 1998 г., доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) При повторно и всяко следващо нарушение по ал. 1 в едногодишен срок от налагане на предишното наказание глобата или имуществената санкция е от три хиляди до тридесет хиляди лева и предметът на нарушението, независимо чия собственост е се отнема в полза на държавата и се предава за унищожаване на органите на Министерството на вътрешните работи.

(3) При системни нарушения мястото, в което те се извършват, като магазин, студио, заведение, киносалон, театър, седалище на търговец и други подобни, се запечатва за срок от три до шест месеца.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 10 от 1998 г., изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., доп. - ДВ, бр. 21 от 2014 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) На организация за колективно управление на права или независимо дружество за управление на права, което упражнява дейност в нарушение на **чл. 94р¹, ал. 1 или 2**, се налага имуществена санкция в размер от пет хиляди до двадесет хиляди лв.

(5) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) На лице, което произвежда, разпространява, рекламира или внася, както и притежава с търговска цел декодиращо средство, което може да осигури достъп до кодиран сигнал на лица, извън определената от излъчващата организация аудитория, се налагат санкциите по ал. 1 или 2.

(6) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., идм. и доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., доп. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) На лице, което умишлено премахне, повреди, унищожи или разстрои или по друг начин заобиколи, без да има право на това, технически средства за защита, които използват носителите на права, закриляни от този закон като знае или има основания да предполага, че тези средства имат именно такова предназначение, се налагат санкциите по ал. 1 или 2.

(7) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) Санкциите по ал. 1 или ал. 2 се налагат и на лице, което произвежда,

внося, разпространява, продава, дава под наем, предлага за продажба, рекламира с цел продажба или отдаване под наем или притежава с търговска цел устройства, изделия или съставни части, или предоставя услуги, които:

1. се предлагат или рекламират като средства за заобикаляне на технически средства за защита, или

2. имат само ограничено търговско предназначение, или приложение, различни от това да заобикалят технически средства за защита, или

3. са основно предназначени, произведени, пригодени или използвани да направят възможно или да улеснят заобикалянето на технически средства за защита.

(8) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., предишна ал. 7 - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Санкциите по ал. 1 или 2 се налагат и на лице, което, без да има право на това и като знае или има основание да предполага, че това действие ще причини, позволи, улесни или укрие нарушение на закриляно от този закон право:

1. премахне или измени представена в електронна форма информация за режима на правата върху обект на авторско или сродно на него право;

2. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) разпространява, включително и като внося с цел разпространение, публично изпълнява, излъчва по безжичен път, предава или препредава по кабел обект на авторско или сродно на него право, както и предлага достъп на неограничен брой лица до такъв обект по начин, позволяващ този достъп да бъде осъществен от място и по време, индивидуално избрани от всеки от тях, знаейки, че представена в електронна форма информация за режима на правата върху този обект е била премахната или изменена без право на това.

(9) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., предишна ал. 8 - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.)

Информация за режима на правата по смисъла на ал. 8 е информацията, позволяваща да се идентифицират обектът на авторско или сродно на него право, носителят на такова право, както и информация за условията за използване на такъв обект, а също и всякакъв номер или код, водещ до такава информация, при условие че който и да е от тези елементи на информацията фигурира върху екземплярите от обекта или се показва при неговото разгласяване.

(10) (Нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Санкцията по ал. 1 или 2 се налага и на лице, което не представи в определения срок доказателства за изпълнението на приложена принудителна административна мярка по **чл. 96е**.

(11) (Нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Санкцията по ал. 1 или 2 се налага и на лице, което възпрепятства изпълнението на обезпечителна или привременна мярка по **чл. 96а**.

(12) (Нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) Санкцията по ал. 1 или 2 се налага и на лице, което не изпълнява свое задължение по **чл. 20а, ал. 6, чл. 26, чл. 58, ал. 6, чл. 95д, ал. 3** или по **чл. 96а, ал. 9**.

(13) (Нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Санкцията по ал. 1 или 2 се

налага и на лице, което наруши забрана по **чл. 93в**.

(14) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) На организация за колективно управление на права или независимо дружество за управление на права, което не изпълни задължително предписание по **чл. 94щ, ал. 9**, се налага имуществена санкция в размер от пет хиляди до двадесет и пет хиляди лв. При повторно и всяко следващо нарушение в едногодишен срок от налагане на предишното наказание имуществената санкция по изречение първо се налага в двоен размер.

(15) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) На лице, което упражнява дейност по колективно управление на права без регистрация или чиято регистрация е заличена, се налага глоба или имуществена санкция от две хиляди до двадесет хиляди лв.

(16) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) На лице, което не изпълни задължение по **чл. 94щ, ал. 6** или **чл. 98б**, се налага глоба или имуществена санкция от петстотин до пет хиляди лв.

(17) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2018 г.) На юридическо лице по **чл. 26б, ал. 3, т. 2**, което не изпълни задължение по **чл. 26в, ал. 2 - 4**, се налага имуществена санкция от петстотин до десет хиляди лв.

Установяване на нарушенията и правомощия на длъжностните лица (Загл. изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.)

Чл. 98. (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2019 г.) Нарушенията по **чл. 97** се установяват с акт, който се съставя от длъжностни лица, определени със заповед на министъра на културата.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2019 г.) Длъжностните лица по ал. 1 имат право да:

1. извършват проверки на място и по документи;
2. изискват достъп до подлежащите на контрол обекти;
3. изискват документите, необходими за извършването на проверки;

4. изземват трайни материални носители, съдържащи закриляни от закона обекти, свързани с нарушението;

5. използват автоматизирани средства за контрол при констатиране на нарушенията по **чл. 97**;

6. използват специалист - технически помощник;

7. дават задължителни разпореждания за отстраняване на несъответствия и нарушения на закона;

8. изискват съдействие от органите на Министерството на вътрешните работи, общините и кметствата при или по повод проверките по т. 1.

(3) Длъжностните лица по ал. 1 са длъжни да:

1. отразяват точно фактите при извършената проверка в акта за нарушение;
2. опазват служебната и търговската тайна, станала им известна във връзка с

извършваните проверки;

3. не разгласяват данни от проверките;

4. използват информацията от проверките само за целите на производството по нарушението.

(4) (Нова - ДВ, бр. 47 от 2019 г.) Използването на автоматизираните средства за контрол по ал. 2, т. 5 се определя със заповед на министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър.

Протокол за изземване

Чл. 98а. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) (1) Трайни материални носители, съдържащи закриляни от закона обекти, свързани с нарушението, се изземват от длъжностните лица по **чл. 98, ал. 1** с протокол.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 47 от 2019 г.) В протокола по ал. 1 се посочват: датата и мястото на действията; времето, когато са започнали и завършили действията; лицата, които са участвали; констатираните факти и обстоятелства; направените искания, бележки и възражения, ако има такива; събраните доказателства, включително трайните материални носители, които се изземват - брой, вид на носителите, както и други данни.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2019 г.) Протоколът се подписва от длъжностното лице по **чл. 98, ал. 1**, от проверяваното лице и поне от един свидетел.

(4) В случаите, когато проверяваното лице откаже да подпише протокола или отсъства, той се подписва поне от още един свидетел.

Задължение за съдействие

Чл. 98б. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2019 г.) Проверяваното лице е длъжно да:

1. осигури безпрепятствен достъп до проверяваните обекти;

2. окаже съдействие на длъжностните лица по **чл. 98, ал. 1**;

3. предостави исканите от длъжностните лица по **чл. 98, ал. 1** документи, трайни материални носители, съдържащи закриляни от закона обекти, както и други доказателства.

Връчване на акт за установяване на административно нарушение на еднолични търговци и юридически лица

Чл. 98б¹. (Нов - ДВ, бр. 47 от 2019 г.) (1) Когато нарушителят е едноличен търговец или юридическо лице, актът за установяване на административното нарушение се връчва срещу подпис на търговеца, на законния представител на юридическото лице или на упълномощено от него лице.

(2) Когато е съставен в отсъствие на нарушителя, актът се изпраща:

1. на хартиен носител по пощата с препоръчано писмо с обратна разписка на

адреса на управление или кореспонденция, вписан в съответния регистър, воден от Агенцията по вписванията, или

2. като електронен образ на хартиения носител чрез електронно съобщение, подписано с квалифициран електронен подпис, съгласно **Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги**, на електронен адрес, посочен в нормативно уреден регистър, в който е вписан адресатът, или на адрес в информационна система за сигурно връчване; изпращането на електронното съобщение се удостоверява чрез електронен времеви печат по **глава III, раздел 6 от Регламент (ЕС) № 910/2014** или възпроизвеждане на електронния образ на съобщението на хартиен носител, като идентичността му се удостоверява с подпис на служителя на всяка страница и се прилага към преписката.

(3) Актът, изпратен по пощата, се смята за връчен на датата, на която обратната разписка е подписана от търговеца, от законния представител на юридическото лице или от техен пълномощник или служител, определен да получава книжа и съобщения.

(4) Актът, изпратен с електронно съобщение, се смята за връчен, когато в 7-дневен срок от изпращане на електронното съобщение адресатът изпрати потвърждение за получаването му чрез обратно електронно съобщение, активиране на електронна препратка или изтеглянето му от информационна система за сигурно връчване.

(5) Когато актът е връчен с обратна разписка и с електронно съобщение, за дата на връчването се смята по-късната дата.

(6) Когато актът не може да бъде връчен по реда на ал. 2 - 5, съобщение за съставянето му се поставя незабавно на таблото за обявления и на специална секция на **интернет страницата** на Министерството на културата, видима при първоначалното ѝ зареждане. В съобщението се посочва и датата на поставянето му.

(7) Когато в 14-дневен срок от поставянето на съобщението по ал. 6 лицето не се яви в Министерството на културата за предявяване и подписване на акта, актосъставителят отбелязва това в акта, същият се прилага към преписката и се смята за редовно връчен в деня на отбелязването.

Налагане и изпълнение на административните наказания

Чл. 98в. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2019 г.) Наказателните постановления се издават от министъра на културата или от оправомощен от него заместник-министър.

(2) (Нова - ДВ, бр. 47 от 2019 г.) Препис от наказателното постановление се връчва срещу подпис на нарушителя.

(3) (Нова - ДВ, бр. 47 от 2019 г.) Когато наказателното постановление не може да бъде връчено на едноличния търговец или юридическото лице на посочения от него адрес или на адреса на управление или кореспонденция, вписан в съответния регистър, воден от Агенцията по вписванията, се прилага съответно **чл. 98б¹, ал. 6 и 7**, включително при отказ да се получи препис от наказателното постановление, и отбелязването се извършва от органа по ал. 1.

(4) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 47 от 2019 г.) Наказанията глоба или имуществена санкция се изпълняват доброволно в 7-дневен срок от влизането в сила на наказателното постановление или решението на съда, с което са наложени. Петдесет на сто от сумите

постъпват по сметката на Национален фонд "Култура", а останалите - по бюджета на Министерството на културата.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г., изм. - ДВ, бр. 12 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г., предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 47 от 2019 г.) След изтичането на срока по ал. 4 копие от наказателното постановление се изпраща на Националната агенция за приходите за принудително изпълнение на наложената глоба или имуществена санкция по реда на **Данъчно-осигурителния процесуален кодекс**.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., предишна ал. 4 - ДВ, бр. 47 от 2019 г.) След влизането в сила на наказателното постановление трайните материални носители, отнети в полза на държавата, се предават за унищожаване на органите на Министерството на вътрешните работи.

Правомоция на кметовете на общини (Загл. ново - ДВ, бр. 47 от 2019 г.)

Чл. 98в¹. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 30.12.2018 г.) (1) Кметовете на общини упражняват контрол върху търговските обекти и туристическите обекти по **чл. 3, ал. 2 от Закона за туризма** за предварително уредените права за публично изпълнение на живо или чрез запис на произведения, на записани изпълнения, на звукозаписи, на записи на филм или на друго аудио-визуално произведение или на части от тях.

(2) Лицата, които стопанисват търговски обекти и туристически обекти по **чл. 3, ал. 2 от Закона за туризма**, при поискване най-малко веднъж годишно предоставят на кметовете на общини доказателства за отстъпените им права за публично изпълнение.

(3) При нарушение на ал. 2 на лицата, които стопанисват търговските или туристическите обекти по **чл. 3, ал. 2 от Закона за туризма**, се налага имуществена санкция в размер от две хиляди до десет хиляди лв.

(4) Нарушенията се установяват от длъжностни лица, определени със заповед на кмета на общината.

(5) Наказателните постановления се издават от кмета на общината.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 47 от 2019 г.) Имуствените санкции по ал. 3 се изпълняват по реда на **чл. 98в, ал. 4, изречение първо и ал. 5**. Петдесет на сто от приходите от имуствените санкции постъпват по сметката на Национален фонд "Култура", а останалите приходи - по бюджета на съответната община.

Прилагане на Закона за административните нарушения и наказания

Чл. 98г. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) Доколкото в тази глава не е предвидено друго, установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на **Закона за административните нарушения и наказания**.

Дял четвърти. ПРИЛОЖИМ ЗАКОН

Приложим закон при произведенията

Чл. 99. (1) Този закон се прилага за:

1. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) произведения, чиито автори са граждани на Република България или лица, които имат постоянен адрес в нея, независимо от това къде произведенията са били публикувани за първи път;
2. (нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 01.01.2007 г.) произведения, чиито автори са граждани на държава - членка на Европейския съюз, или лица, които имат постоянен адрес в такава държава, независимо от това къде произведенията са били публикувани за първи път;
3. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., предишна т. 2 - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 01.01.2007 г.) произведения, чиито автори са граждани на държава, с която Република България е обвързана с международен договор в областта на авторското право, или лица, които имат постоянен адрес в такава държава, независимо от това къде са били публикувани за първи път;
4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 01.01.2007 г.) произведения, които са публикувани за първи път или реализирани като архитектурни проекти на територията на Република България или на територията на държава, с която Република България е сключила международен договор в областта на авторското право, независимо от гражданството на техните автори;
5. (предишна т. 4 - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 01.01.2007 г.) произведения, които са били публикувани за първи път на територията на държава, с която Република България не е обвързана с международен договор в областта на авторското право, но едновременно с това или в срок от тридесет дни след това са били публикувани на територията на Република България или на територията на друга държава, с която Република България има такъв договор.

(2) Когато този закон се прилага за произведения, създадени от граждани на чужди държави, или за произведения, които са били публикувани за пръв път в чужбина, носителят на авторското право се определя по съответния чуждестранен закон.

(3) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) За произведения, създадени от граждани на трети държави, които са били публикувани за първи път в трети държави, времетраенето на авторското право се определя по съответния чуждестранен закон, ако той предвижда срокове на закрила, които са по-кратки, отколкото в този закон.

Приложим закон при правото на отчисления по чл. 20

Чл. 99а. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) (1) Разпоредбите на **чл. 20** се прилагат при препродажба на произведения на автори, които са граждани на

Република България или лица, които имат постоянен адрес в нея, когато мястото на препродажбата е на нейна територия.

(2) (В сила от 01.01.2007 г.) **Член 20** се прилага и по отношение на всички автори и техни наследници, които са граждани или имат постоянен адрес в държава - членка на Европейския съюз.

(3) По отношение на автори, които са граждани на друга държава и нямат постоянен адрес в Република България, разпоредбите на **чл. 20** се прилагат само при условие че съответната чужда държава допуска аналогично право за българските граждани.

Приложим закон при излъчването чрез спътник

Чл. 99б. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Този закон се прилага при излъчването на произведение чрез спътник, когато сигналът се изпраща към спътника:

1. от територията на Република България;

2. от територията на държава, нечленуваща в Европейския съюз, която не предвижда равнище на закрила на това право, отговарящо на този закон, при условие че:

а) възходящата връзка към спътника започва от станция, разположена на територията на Република България, или

б) възходящата връзка към спътника не започва от станция, разположена на територията на държава, членуваща в Европейския съюз, но излъчването е извършено по поръчка на организация, чието седалище се намира на територията на Република България.

(2) Отговорността за излъчването се носи: в случаите по ал. 1, т. 1 - от излъчващата организация; в случаите по ал. 1, т. 2, буква "а" - от оператора на станцията; в случаите по ал. 1, т. 2, буква "б" - от организацията, по чиято поръчка е извършено излъчването.

(3) Разпоредбите на ал. 1 и 2 се прилагат съответно и за правата по **чл. 72**.

Приложим закон при изпълненията

Чл. 100. (1) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Този закон се прилага за изпълненията на артистите-изпълнители, граждани на Република България или имащи постоянен адрес в нея, независимо къде са осъществени изпълненията.

(2) Този закон се прилага и за изпълненията на чуждестранни артисти-изпълнители, осъществени на територията на Република България.

(3) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 01.01.2007 г.) Този закон се прилага и за изпълненията на чуждестранни артисти-изпълнители, граждани на държава - членка на Европейския съюз, или имащи постоянен адрес в такава държава, независимо къде са осъществени изпълненията.

Приложим закон при записите, програмите и филмите

Чл. 101. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., доп. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 01.01.2007 г.) Този закон се прилага за обектите по **чл. 72, т. 2, 3 и 4**, осъществени от физически лица, граждани на Република България или имащи постоянен адрес в нея, от граждани на държави - членки на Европейския съюз, или имащи постоянен адрес в някоя от тях или от юридически лица, чието седалище се намира на територията на страната или на територията на такава държава, независимо къде са били осъществени, както и за записите, осъществени или едновременно публикувани за първи път от чуждестранни лица на територията на Република България или на държава - членка на Европейския съюз.

Приложим закон при производителите на база данни

Чл. 101а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 01.01.2007 г.) Този закон се прилага за производителите на бази данни, ако са граждани на Република България или имат постоянен адрес в нея или са граждани на държава - членка на Европейския съюз, или имат постоянен адрес в такава държава.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 01.01.2007 г.) Разпоредбата на ал. 1 се прилага и за юридическите лица, учредени в съответствие със законодателството на Република България, които имат седалище, централно управление или основна дейност на територията ѝ, както и за юридическите лица, учредени в съответствие със законодателството на някоя държава - членка на Европейския съюз, които имат седалище, централно управление или основна дейност на нейна територия. Ако юридическото лице има само седалище в Република България или в държавата - членка на Европейския съюз, се изисква дейността му да има реална връзка с нейната икономика.

Приложения на международни договори

Чл. 102. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., предишен текст на чл. 102 - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Правата на чуждестранните артисти-изпълнители, продуценти на звукозаписи, радио- и телевизионни организации и филмовите продуценти, извън тези, посочени в **чл. 100, ал. 2 и 3** и **чл. 101**, се закрилят в съответствие с международните договори в областта на правата, сродни на авторското, по които Република България е страна. Времетраенето на закрилата в такива случаи продължава не по-дълго от времетраенето на закрилата, предоставена в страната, на която е гражданин носителят на права, и не може да превишава сроковете, установени съответно в **чл. 82, 89, 90б** и **92**.

(2) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., доп. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 01.01.2007 г.) Чуждестранните производители на бази данни извън тези по **чл.**

101a, се закрилят в съответствие с международните договори, по които Република България е страна.

Допълнителни разпоредби

§ 1. (1) Носителят на авторското право, както и лице, на което е отстъпено изключителното право за използване на произведение, закриляно от този закон, могат да поставят на подходящо място върху екземплярите от произведението латинската буква "С", заградена в кръгче, пред своето име или наименование и годината на разгласяването.

(2) Продуцентът на звукозапис, както и лице, придобило изключително право за възпроизвеждане на звукозапис, закрилян от този закон, могат да поставят на подходящо място върху екземплярите от записа и тяхната опаковка латинската буква "Р", заградена в кръгче, пред своето име или наименование и годината на първото публикуване.

§ 1а. (Нов - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) (1) Не могат да се придобиват, да се отчуждават и да се държат с търговска цел трайни материални носители, съдържащи закриляни от закона обекти, които са възпроизведени в нарушение на закона.

(2) Трайните материални носители по ал. 1 се отнемат в полза на държавата с акт на административнонаказващия орган или съда и се предават за унищожаване на органите на Министерството на вътрешните работи.

(3) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Унищожаване на предмета на нарушението по **чл. 97, ал. 1, т. 8 и 9** е и неговото заличаване от електронния носител, на който е бил възпроизведен.

§ 2. По смисъла на този закон:

1. "разгласяване на произведение" е довеждането на произведението със съгласието на неговия автор за първи път до знанието на неограничен кръг лица, независимо от формата и начина, по който се осъществява това;

2. (изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) "публикуване на произведение" е довеждането на произведението до знанието на неограничен кръг лица посредством възпроизвеждане и разпространение на екземпляри от него, включително като звукозаписи или записи на филми или други аудио-визуални произведения, в достатъчно количество в зависимост от естеството на произведението;

3. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) "възпроизвеждане на произведение" е прякото или непрякото размножаване в един или повече екземпляри на произведението или на част от него, по какъвто и да е начин и под каквато и да е форма, постоянна или временна, включително запаметяването му под цифрова форма в електронен носител;

4. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) "разпространение на произведение" е продажбата, замяната, дарението, даването под наем, както и съхраняването в търговски количества, а също и предложението за продажба или даване под наем на оригинали и екземпляри от произведението;

5. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) "излъчване на произведение по безжичен път" е излъчването му по радио или телевизия по наземен път, както и включването му в непрекъснатата съобщителна верига, водеща до спътник и оттам обратно до Земята чрез сигнали, носещи програми, под контрола и на отговорност на излъчващата организация с оглед да бъде то прието, било пряко и индивидуално от публиката, било чрез посредничеството на организация, различна от излъчващата;

5а. (нова - ДВ, бр. 21 от 2014 г.) "съобщаване на публиката" е изпращането на изпълнението до публиката чрез всякакви средства без излъчването по безжичен път по начин, даващ възможност на публиката да го слуша и/или гледа;

6. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) "ползватели на произведения" са физическите и юридическите лица, като издателства, театри, организатори на концерти, радио- и телевизионни организации, предприятия, които осъществяват обществени електронни съобщителни услуги чрез електронна съобщителна мрежа за разпространение на български или чуждестранни радио- или телевизионни програми, заведения за обществено хранене и забава, продуценти на звукозаписи, филмови продуценти, доставчици на съдържание в Интернет и други, които довеждат произведението до знанието на читателите, зрителите и слушателите пряко или чрез други лица - разпространители;

7. (изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) "звукозаписване" е фиксирането върху траен материален носител на поредица от звуци по начин, позволяващ тяхното възприемане, възпроизвеждане, излъчване по безжичен път или предаване чрез кабел или друго техническо средство;

8. "звукозапис" е резултатът от звукозаписването;

9. (изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.) "произведения на архитектурата" са проекти на сгради и съоръжения, устройствени планове и схеми, утвърдени по реда на действащото законодателство, сгради и други съоръжения и елементи от тях, трайните обекти на синтеза на архитектурата с другите изкуства, както и оформленията на интериори с траен характер, регистрирани от съответната организация за колективно управление на права;

9а. (нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) "преработка на архитектурен проект" е приспособяването или използването му за създаване на нов

проект и внасянето в него на всякакъв вид промени;

9б. (нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) "преработка на произведение на архитектурата" е неговото пристрояване, надстройкаване, преустройство и промяна на предназначението му;

10. (нова - ДВ, бр. 10 от 1998 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) "декодиращо средство" е всяко устройство, апарат, механизъм или декодираща карта, които са конструирани или специално приспособени, за да позволяват самостоятелно или в комбинация помежду си достъп до кодиран сигнал във вида му отпреди кодирането;

11. (нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) "кодиран сигнал" е всеки радио- и телевизионен сигнал, излъчван, предаван, преизлъчван и препредаван чрез каквито и да са технически средства, чиито характеристики са умишлено изменени с цел да се ограничи достъп до него само за определена аудитория;

12. (нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., отм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.)

13. (нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) "база данни" е съвкупност от самостоятелни произведения, данни или други материали, подредени систематично или методично и индивидуално достъпни по електронен или друг път; компютърните програми, използвани за създаването или функционирането на бази данни, записите на отделно аудио-визуално, литературно или музикално произведение, както и събирането на звукозаписи с музикални изпълнения върху компактдиск не са база данни по смисъла на този закон;

14. (нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) "технически средства за защита" са всякаква технология, устройство или съставна част, които при обичайното им използване могат да попречат или да ограничат неразрешени от носителя на закриляно от този закон право действия по отношение на произведения или други обекти, защитени от този закон, ако чрез тези средства използването на такъв обект може да се контролира от носителя на правото чрез код за достъп, замъгляване или друго изменение на обекта или механизъм за контрол върху копието.

15. (нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) "наем на обекти на закрила" е предоставяне за ползване за определен период от време, за пряка или непряка икономическа изгода;

16. (нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) "заем на обекти на закрила" е предоставяне за ползване за определен период от време, не за пряка или непряка икономическа изгода, когато това се извършва чрез публично достъпни заведения; не е заем по смисъла на този закон:

а) предоставянето на произведения или други обекти на права по този закон, без те да напускат помещенията на заемащото заведение или между отделни публично достъпни заведения;

б) (изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) предоставянето на звукозаписи или филмови копия за целите на тяхното законно използване;

в) предоставянето на произведения на изобразителното изкуство и фотографски произведения за публично показване;

17. (нова - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) "професионални защитни организации на правноносителите" са неправителствени организации, чиято членска маса се състои изцяло или предимно от носители на авторски или сродни на тях права и които съгласно устава си са оправомощени от своите членове да защитават техните права срещу нарушаването им, както и юридическите лица, които представляват в страната международна организация с такъв характер;

18. (нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) "преработка на произведение" е изменението му с оглед създаването на ново, производно на него произведение, в т. ч. приспособяването му към друг жанр, както и внасянето на всякакъв вид промени в него;

19. (нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) "трети държави" са държави, които не са държави - членки на Европейския съюз, или не са държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;

20. (нова - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) "информационни носители" са самостоятелни носители, предназначени преимуществено върху тях да бъдат съхранени обекти на авторското право и сродните му права и даващи възможност с помощта на подходящи технически средства тези обекти да бъдат след това възприемани слухово или визуално.

21. (нова - ДВ, бр. 47 от 2019 г.) "Автоматизирани средства за контрол" са стандартизирани или сертифицирани от независима организация, установена на територията на Европейския съюз, уреди и/или компютърни програми, които автоматично констатира използването на закриляни от закона обекти в присъствие или отсъствие на контролен орган и в присъствие или отсъствие на проверяваното лице.

§ 3. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г., доп. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Дадените по **§ 2** определения се отнасят съответно и за обектите по **чл. 72** и по **глава единадесета "а"**.

§ 4. (1) Всеки екземпляр на произведение на изобразителното изкуство, върху който стои саморъчно поставен подпис на автора, се счита за оригинал. Броят на оригиналите се определя от автора и се обявява по подходящ начин при първото разгласяване на произведението, като не подлежи на последващо изменение. Всеки екземпляр трябва да носи пореден номер.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.)

§ 5. (1) (Доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) Размерите на възнагражденията, дължими на носителите на авторско и сродните му права, за използване на техни произведения, изпълнения, звукозаписи, записи на филми или други аудио-визуални произведения и радио- и телевизионни програми, се определят по договор между правоимащите и ползвателите.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в
Източник: Правно-информационни системи "Сиела" 22.05.2023 г.

сила от 29.03.2018 г.) Когато използването се договаря чрез организация за колективно управление на права или независимо дружество за управление на права, размерът на възнаграждението се определя по споразумение между организацията или дружеството и ползвателите или техни представителни организации.

§ 5а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г., отм. - ДВ, бр. 74 от 2005 г., в сила от 14.10.2005 г.)

§ 5б. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 01.01.2007 г.) Разпоредбите на този закон, които се отнасят до държавите - членки на Европейския съюз, се прилагат и за другите държави от Европейското икономическо пространство.

§ 5в. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 73 от 2006 г., в сила от 06.10.2006 г.) Министерството на културата съвместно с Министерството на вътрешните работи, Министерството на правосъдието, Агенция "Митници" и Патентното ведомство и други ведомства, определени от Министерския съвет изграждат и поддържат Национална система за обмен на информация в областта на авторското право и сродните му права и индустриалната собственост, която осигурява осъществяването на взаимодействие и обмен на данни, свързани със защитата на права върху произведения, обекти по **чл. 72** и обекти на индустриална собственост.

(2) Управлението, контролът и използването на системата по ал. 1 се извършват по ред, определен от Министерския съвет.

(3) Средствата за внедряване, поддържане, експлоатация и развитие на системата се осигуряват от бюджетите на ведомствата по ал. 1.

§ 5г. (Нов - ДВ, бр. 21 от 2014 г.) Този закон въвежда изискванията на **Директива 2011/77/ЕС** на Европейския парламент и на Съвета от 27 септември 2011 г. за изменение на Директива 2006/116/ЕО за срока на закрила на авторското право и някои сродни права (ОВ, L 265/1 от 11 октомври 2011 г.).

§ 5д. (Нов - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Този закон въвежда изискванията на **Директива 2012/28/ЕС** на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно някои разрешени начини на използване на осиротели произведения (ОВ, L 299/5 от 27 октомври 2012 г.).

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 6. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) Този закон се прилага и за произведенията, изпълненията, звукозаписите, радио- и телевизионните програми, създадени или осъществени преди влизането му в сила, ако не са изтекли предвидените срокове на закрила.

(2) Авторските права, придобити до влизането в сила на този закон, се запазват.

§ 7. Авторите на литературен текст, който е бил използван без тяхно съгласие на основание **чл. 7, буква "б" от Закона за авторското право** от 1951 г. за свързване с музикално произведение, не могат да се противопоставят на по-нататъшното използване на музикалното произведение заедно с този текст, ако то е било вече разгласено с него.

§ 8. (1) Прекратява се дейността на Агенцията за авторско право.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., в сила от 05.05.2000 г.) Имуществото на Агенцията за авторско право преминава към Министерството на културата.

(3) Министерският съвет определя условията и реда за разпределението на имуществото на Агенцията между организациите по **чл. 40** от този закон.

§ 9. Този закон отменя:

1. **Закона за авторското право** (обн., Изв., бр. 92 от 1951 г.; попр., бр. 10 от 1952 г.; изм. и доп., бр. 55 от 1956 г.; изм., ДВ, бр. 35 от 1972 г. и бр. 30 от 1990 г.).

2. **Член 270 до 278** от Закона за задълженията и договорите (обн., ДВ, бр. 275 от 1950 г.; попр., Изв., бр. 2 от 1951 г.; изм., бр. 69 от 1951 г., бр. 92 от 1952 г.; ДВ, бр. 85 от 1963 г., бр. 27 от 1973 г., бр. 16 от 1977 г., бр. 28 от 1988 г., бр. 30 от 1990 г. и бр. 12 от 1993 г.).

§ 10. Законът влиза в сила от 1 август 1993 г.

§ 11. Изпълнението на този закон се възлага на Министерския съвет.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА АВТОРСКОТО ПРАВО И СРОДНИТЕ МУ ПРАВА

(ОБН. - ДВ, БР. 28 ОТ 2000 Г., В СИЛА ОТ 05.05.2000 Г., ИЗМ. - ДВ, БР. 107 ОТ 2000 Г., ДОП. - ДВ, БР. 99 ОТ 2005 Г., В СИЛА ОТ 10.01.2006 Г.)

§ 51. (1) **Този закон** се прилага и за произведенията и обектите по **чл. 72**, създадени или осъществени преди влизането му в сила, ако не са изтекли предвидените в него срокове за закрила.

(2) Носителите на права не могат да предявяват претенции по повод използвания, станали по време, когато срокът на закрила на тези права е бил изтекъл по смисъла на действащия по това време закон.

(3) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2000 г.) Носители на авторско право върху филми и други аудиовизуални произведения, създадени преди влизането в сила на Закона за авторското право и сродните му права, са лицата по **чл. 62, ал. 1**.

(4) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2000 г.) Лицата, носители на авторско право върху филми,

на основание **чл. 16, ал. 1 от отменения Закон за авторското право** от 1951 г. се ползват само от правата по **глава десета "а"**.

(5) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2000 г., доп. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г.)
Продуцентските права по **глава десета "а"** на лицата по ал. 4 върху филмите, произведени от Държавно предприятие (Главна дирекция, Държавно обединение, Творческо-стопанско обединение) "Българска кинематография", Студия за игрални филми "Бояна", Студия за анимационни филми "София" и Студия за научно-популярни и документални филми "Време", преминават към Националния филмов център.

(6) (Нова - ДВ, бр. 107 от 2000 г.) Лицата, носители на продуцентски права върху филми съгласно ал. 4 и 5, могат да използват тези филми без договор със съответните носители на авторски права в срок до 1 юли 2001 г., като им дължат възнаграждение за всяко използване в размер, определен и платим по договаряне чрез съответната организация за колективно управление на авторски права.

.....
§ 53. Навсякъде в закона думите "министерството, отговарящо за културата" се заменят с "Министерството на културата".

§ 54. (1) **Законът** влиза в сила един месец след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на **§ 8**, който влиза в сила от 01.01.2001 г.

(2) Министерският съвет приема наредбата по **§ 8** в шестмесечен срок от влизането на закона в сила и се прилага от 1 януари 2001 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

(ОБН. - ДВ, БР. 43 ОТ 2005 Г., В СИЛА ОТ 01.09.2005 Г.)

§ 23. **Законът** влиза в сила от 1 септември 2005 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА АДМИНИСТРАТИВНОТО РЕГУЛИРАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВОТО И ТЪРГОВИЯТА С ОПТИЧНИ ДИСКОВЕ, МАТРИЦИ И ДРУГИ НОСИТЕЛИ, СЪДЪРЖАЩИ ОБЕКТИ НА АВТОРСКОТО ПРАВО И СРОДНИТЕ МУ ПРАВА

(ОБН. - ДВ, БР. 74 ОТ 2005 Г., В СИЛА ОТ 14.10.2005 Г.)

§ 8. **Законът** влиза в сила един месец след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на **раздел III от глава втора** и **раздел II от глава трета**, които влизат в сила от 1 януари 2006 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА АВТОРСКОТО

ПРАВО И СРОДНИТЕ МУ ПРАВА

(ОБН. - ДВ, БР. 99 ОТ 2005 Г., В СИЛА ОТ 10.01.2006 Г.)

§ 56. Навсякъде в закона думите "Министерството на културата и туризма" се заменят с "Министерството на културата".

§ 57. (1) Разпоредбите на § 1, относно чл. 6, и на § 21, относно чл. 72б, се прилагат и за произведенията и обектите по чл. 72, създадени или осъществени преди влизането в сила на този закон.

(2) Разпоредбите на § 4, относно чл. 20, и на § 5, относно чл. 20а, се прилагат за препродажби, станали след влизането в сила на този закон.

§ 58. (1) Продажба или друга сделка, извършена на територията на държава - членка на Европейския съюз, извън Република България преди влизането в сила на § 3, т. 1 не води до прекратяване на правото на разпространение по чл. 18а, ал. 1.

(2) Искания, основаващи се на разпоредбите на § 37, относно чл. 94а, и на § 38, относно чл. 95, могат да бъдат предявявани, ако устните състезания в първата инстанция не са приключили до влизането в сила на този закон.

(3) Разпоредбите относно доказателствата и условията за тяхното допускане по чл. 95в и 95г се прилагат и по отношение на факти, възникнали преди влизането в сила на този закон.

§ 59. Административните и административнонаказателните производства, образувани до влизането в сила на този закон, се приключват по досегашния ред.

.....

§ 62. Законът влиза в сила един месец след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

1. параграф 12, който влиза сила 6 месеца след обнародването на закона в "Държавен вестник";

2. параграф 3, т. 1, § 34, § 46, § 47 - относно чл. 99а, ал. 2, § 48 - 52 и § 54, т. 4, които влизат в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ДАНЪЧНО-ОСИГУРИТЕЛНИЯ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС

(ОБН. - ДВ, БР. 105 ОТ 2005 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2006 Г.)

§ 88. Кодексът влиза в сила от 1 януари 2006 г., с изключение на чл. 179, ал. 3, чл. 183, ал. 9, § 10, т. 1, буква "д" и т. 4, буква "в", § 11, т. 1, буква "б" и § 14, т. 12 от преходните и заключителните разпоредби, които влизат в сила от деня на обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби

КЪМ АДМИНИСТРАТИВНОПРОЦЕСУАЛНИЯ КОДЕКС

(ОБН. - ДВ, БР. 30 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 12.07.2006 Г.)

§ 142. **Кодексът** влиза в сила три месеца след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

1. **дядл трети, § 2, т. 1 и § 2, т. 2** - относно отмяната на глава трета, раздел II "Обжалване по съдебен ред", **§ 9, т. 1 и 2, § 11, т. 1 и 2, § 15, § 44, т. 1 и 2, § 51, т. 1, § 53, т. 1, § 61, т. 1, § 66, т. 3, § 76, т. 1 - 3, § 78, § 79, § 83, т. 1, § 84, т. 1 и 2, § 89, т. 1 - 4, § 101, т. 1, § 102, т. 1, § 107, § 117, т. 1 и 2, § 125, § 128, т. 1 и 2, § 132, т. 2 и § 136, т. 1**, както и **§ 34, § 35, т. 2, § 43, т. 2, § 62, т. 1, § 66, т. 2 и 4, § 97, т. 2 и § 125, т. 1** - относно замяната на думата "окръжния" с "административния" и замяната на думите "Софийския градски съд" с "Административния съд - град София", които влизат в сила от 1 март 2007 г.;
2. **параграф 120**, който влиза в сила от 1 януари 2007 г.;
3. **параграф 3**, който влиза в сила от деня на обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА МАРКИТЕ И ГЕОГРАФСКИТЕ ОЗНАЧЕНИЯ

(ОБН. - ДВ, БР. 73 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 06.10.2006 Г.)

§ 28. **Законът** влиза в сила един месец след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на **§ 7, § 12, § 21 и § 26**, които влизат в сила от датата на присъединяване на Република България към Европейския съюз, и **§ 17**, който влиза в сила от 13 юли 2006 г.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ГРАЖДАНСКИЯ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС

(ОБН. - ДВ, БР. 59 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 01.03.2008 Г.)

§ 61. **Кодексът** влиза в сила от 1 март 2008 г., с изключение на:

1. **част седма** "Особени правила относно производството по граждански дела при действие на правото на Европейския съюз";
2. **параграф 2, ал. 4**;
3. **параграф 3** относно отмяната на глава тридесет и втора "а" "Особени правила за признаване и допускане изпълнение на решения на чуждестранни съдилища и на други чуждестранни органи" с **чл. 307а - 307д** и част седма "Производство за връщане на дете или за упражняване на правото на лични отношения" с **чл. 502 - 507**;
4. **параграф 4, ал. 2**;
5. **параграф 24**;

б. **параграф 60**,

които влизат в сила три дни след обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ДАНЪЧНО-ОСИГУРИТЕЛНИЯ
ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС

(ОБН. - ДВ, БР. 12 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 01.05.2009 Г., ДОП. - ДВ, БР. 32 ОТ 2009 Г.)

§ 68. (Доп. - ДВ, бр. 32 от 2009 г.) **Законът** влиза в сила от 1 май 2009 г., с изключение на **§ 65, 66 и 67**, които влизат в сила от датата на обнародването на закона в "Държавен вестник" и **§ 2 - 10, § 12, т. 1 и 2** - относно ал. 3, **§ 13 - 22, § 24 - 35, § 36, ал. 1 - 4, § 37 - 51, § 52**, т. 1 - 3, т. 4, буква "а", т. 7, буква "е" - относно ал. 10 и 11, т. 8, буква "а", т. 9 и 12 и **§ 53 - 64**, които влизат в сила от 1 януари 2010 г.

Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА АВТОРСКОТО
ПРАВО И СРОДНИТЕ МУ ПРАВА

(ОБН. - ДВ, БР. 25 ОТ 2011 Г., В СИЛА ОТ 25.03.2011 Г.)

§ 42. (1) Организации за колективно управление на авторски или сродни на тях права, които до влизането в сила на **този закон** са били регистрирани в Министерството на културата по реда на **чл. 40** и в периода след 1 януари 2005 г. са събирали, разпределяли и изплащали възнаграждения за носителите на права, подават заявление да се пререгистрират по реда по **чл. 40б, ал. 2** в срок до три месеца от влизането в сила на този закон. Към заявлението се прилагат документите по **чл. 40б, ал. 2, т. 2 - 11** и по **чл. 40д, ал. 1, т. 1, 3, 4 и 5**.

(2) Организацията по ал. 1 продължават дейността си до издаване на удостоверение за регистрация или отказ за регистрация. Организации, регистрирани съгласно **чл. 40** за събиране на компенсационни възнаграждения по реда на **чл. 26**, подават заявление за регистрация заедно с документите по ал. 1, изречение второ в предвидения в ал. 1 срок, без да преустановяват дейността си.

(3) Организации за колективно управление на авторски или сродни на тях права, които до влизането в сила на **този закон** са били регистрирани в Министерството на културата съгласно **чл. 40** и не отговарят на изискванията на ал. 1, изречение първо, преустановяват дейността си по колективно управление на авторски и сродни права от датата на влизането в сила на този закон. В тези случаи **чл. 40в, ал. 4** се прилага съответно.

§ 43. Организацията за колективно управление на права, които са регистрирани по реда на **§ 42**, изпращат за утвърждаване на министъра на културата предложение за

размерите на събираните от тях възнаграждения по **чл. 40е** в срок до два месеца след получаване на удостоверението за регистрация.

§ 44. Министърът на културата в срок до един месец от влизането в сила на **този закон** създава регистъра по **чл. 40г**.

§ 45. Уговорените между организациите за колективно управление на права и ползватели възнаграждения преди утвърждаване размерите на съответните възнаграждения по реда на **чл. 40е** не могат да бъдат оспорвани само за това, че не се базират на размери на възнаграждения, утвърдени по реда на **този закон**.

.....

§ 48. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Преходни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА АВТОРСКОТО ПРАВО И СРОДНИТЕ МУ ПРАВА

(ОБН. - ДВ, БР. 21 ОТ 2014 Г.)

§ 19. (1) Разпоредбата на **чл. 27, ал. 3** се прилага за музикални произведения с текст и за музикалнодраматични произведения, в които към 1 ноември 2013 г. музиката или текстът, или и двете се ползват със закрила поне в една държава - членка на Европейския съюз, както и за тези, създадени след тази дата, като правата, придобити от трети лица преди 1 ноември 2013 г. във връзка с използването на тези произведения, се запазват.

(2) Разпоредбите на **чл. 77, 77а, 82 и 89** се прилагат и за записаните изпълнения и звукозаписите, по отношение на които правата на артистите-изпълнители и продуцентите са били в сила към 1 ноември 2013 г., както и за изпълненията и звукозаписите, направени след тази дата.

§ 20. Разпоредбите на **чл. 40б** се прилагат и по отношение на всички висящи производства по регистрация, съответно пререгистрация.

§ 21. (1) Договори, предвиждащи отстъпване на правото за използване на изпълнение по реда на **чл. 76**, сключени преди 1 ноември 2013 г., продължават да бъдат в сила и след момента, в който съгласно досегашния **чл. 82** правата на артиста-изпълнител престават да се ползват от правна закрила, освен ако договорът съдържа изрични ясни указания за противното.

(2) Договори за прехвърляне или преотстъпване на права, по които изпълнител има право на периодични плащания, сключени преди 1 ноември 2013 г., могат да бъдат изменени по взаимно съгласие на страните след петдесетата година от законното публикуване на звукозаписа, или ако той не е бил публикуван - след петдесетата година от неговото законно публично съобщаване.

§ 22. Организациите, вписани в регистъра по **чл. 40г** до влизането в сила на **този закон**, предоставят в срок до три месеца от влизането му в сила актуална информация по **чл. 40г, ал. 2, т. 4а** и по **чл. 40д, ал. 1, т. 2 и 3**.

§ 23. Организации за колективно управление на авторски или сродни на тях права, които продължават дейността си на основание **§ 42, ал. 2 от преходните и**

заклучителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за авторското право и сродните му права (ДВ, бр. 25 от 2011 г.) без удостоверение за регистрация или извън обхвата на получената регистрация, преустановяват тази си дейност от датата на влизане в сила на този **закон**.

Преходни разпоредби
КЪМ ЗАКОН ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА АВТОРСКОТО ПРАВО И СРОДНИТЕ МУ ПРАВА

(ОБН. - ДВ, БР. 14 ОТ 2015 Г.)

§ 4. Разпоредбите на **глава седма, раздел VIII** се прилагат за всички осиротели произведения и звукозаписи по смисъла на **чл. 71б, ал. 2**, които се ползват от правна закрила към 29 октомври 2014 г. или след тази дата. Правата, свързани с тези обекти, придобити преди тази дата, се запазват.

Допълнителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА АВТОРСКОТО ПРАВО И СРОДНИТЕ МУ ПРАВА

(ОБН. - ДВ, БР. 28 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 29.03.2018 Г.)

§ 22. Този закон въвежда изискванията на **Директива 2014/26/ЕС** на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. относно колективното управление на авторското право и сродните му права и многотериториалното лицензиране на правата върху музикални произведения за използване онлайн на вътрешния пазар (ОВ, L 84/72 от 20 март 2014 г.).

Преходни и Заклучителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА АВТОРСКОТО ПРАВО И СРОДНИТЕ МУ ПРАВА

(ОБН. - ДВ, БР. 28 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 29.03.2018 Г.)

§ 23. Когато организация за колективно управление на права не е предоставила многотериториални разрешения за използване в интернет на музикални произведения, не предлага такива разрешения, нито е упълномощила друга организация за колективно управление на права за това от нейно име до 10 април 2017 г., носителите на права, които са упълномощили тази организация да управлява тези техни права, могат да ги оттеглят от тази организация, без да е необходимо да ги оттеглят по отношение територията на Република България, така че да имат възможност да разрешават многотериториалното използване на произведенията си - директно или чрез трети лица, включително чрез друга организация за колективно управление на права, която отговаря на изискванията на **глава единадесета "и". Член 94х, ал. 2 и чл. 94ч2** се прилагат съответно.

§ 24. (1) Организация за колективно управление на права, която е регистрирана в Министерството на културата до влизането в сила на **ТОЗИ ЗАКОН**, запазва регистрацията за същата категория права, видове права, произведения или други обекти на закрила, за които е била регистрирана.

(2) В тримесечен срок от влизането в сила на **ТОЗИ ЗАКОН** организацията за колективно управление на права по ал. 1 уведомява своите членове за правата по **чл. 94а¹, ал. 1, 3, 4 и 5**.

(3) Организацията за колективно управление на права по ал. 1 привежда устава си в съответствие с изискванията на този закон в 8-месечен срок от влизането му в сила.

(4) Възнагражденията за отстъпване на управляваните от организациите за колективно управление права, определени до влизането в сила на **ТОЗИ ЗАКОН**, запазват действието си. Когато размерът на възнагражденията е определен без обсъждане с представителна организация на ползвателите, представителната организация на ползвателите по смисъла на **чл. 94р, ал. 2** може да поиска изменение и допълнение на възнагражденията по всяко време като **чл. 94р, ал. 3 - 8** се прилагат съответно.

(5) Организация за колективно управление на права по ал. 1, която иска да получи регистрацията за колективно управление на права за многотериториално разрешаване на използването в интернет на музикални произведения по **глава единадесета "и"**, подава заявление до министъра на културата по **чл. 94б¹**.

(6) В тримесечен срок от влизането в сила на **ТОЗИ ЗАКОН** министърът на културата или оправомощен от него заместник-министър привежда регистъра по отменения **чл. 40г** в съответствие с **чл. 94г**.

§ 25. (1) Търговско дружество може да подаде заявление за регистрация в 6-месечен срок от влизането в сила на **ТОЗИ ЗАКОН**, ако е упълномощено да управлява авторски или сродни на тях права едновременно от името на повече от един носител на такива права в тяхна обща полза, като своя единствена или основна дейност, и не е притежавано, нито контролирано пряко или непряко, изцяло или частично от носители на такива права.

(2) Дружеството по ал. 1 може да извършва дейност по колективно управление на права до издаването на удостоверение за регистрация като независимо дружество за управление на права или до влизането в сила на заповед за отказ на регистрация.

§ 26. Образуваните и неприключили до влизането в сила на **ТОЗИ ЗАКОН** административни производства се довършват по новия ред.

§ 27. В 6-месечен срок от влизането в сила на **ТОЗИ ЗАКОН** министърът на културата представя на Европейската комисия доклад за състоянието и развитието на многотериториалното отстъпване на права в интернет на територията на Република България. Докладът съдържа информация за наличието на многотериториални разрешения, за спазването на **глава единадесета "и"** от организациите за колективно управление на права, както и оценка на развитието на многотериториалното разрешаване на използването в интернет на музикални произведения от ползватели, носители на права и от други заинтересовани лица.

§ 28. Министърът на културата предоставя на Европейската комисия списък на регистрираните организации за колективно управление на права и я уведомява за

промените в него в тримесечен срок от настъпването им.

.....

§ 31. **Законът** влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на § 18 и 30, които влизат в сила 9 месеца след обнародването му.

Допълнителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА АВТОРСКОТО
ПРАВО И СРОДНИТЕ МУ ПРАВА

(ОБН. - ДВ, БР. 94 ОТ 2018 Г.)

§ 9. Този закон въвежда изискванията на **Директива (ЕС) 2017/1564** на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2017 г. относно определени позволени видове използване на определени произведения и други обекти, закриляни от авторското право и сродните му права, в полза на слепи хора, лица с нарушено зрение или с други увреждания, които не позволяват четенето на печатни материали, и за изменение на Директива 2001/29/ЕО относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество (ОВ, L 242/6 от 20 септември 2017 г.).

Заклучителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА АВТОРСКОТО
ПРАВО И СРОДНИТЕ МУ ПРАВА

(ОБН. - ДВ, БР. 94 ОТ 2018 Г.)

§ 10. Юридическо лице - народно читалище, с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност в полза на лица с увреждания по **чл. 26а, ал. 3**, държавна или общинска културна организация, осъществяваща дейност на библиотека, или специално училище за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания - увреден слух или нарушено зрение, със седалище в Република България, което до влизането в сила на **този закон** е извършвало действията по **чл. 26б, ал. 1 и 4**, в тримесечен срок от влизането му в сила подава до министъра на културата уведомлението по **чл. 26в, ал. 1**.

§ 11. До 11 септември 2020 г. министърът на културата предоставя на Европейската комисия информация относно наличието на копия в достъпни формати от писмени произведения и свързани с тях други обекти на закрила:

1. различни от тези по **чл. 26а, ал. 2**, за лица с увреждания по **чл. 26а, ал. 3**;
2. за лица с увреждания, различни от тези по **чл. 26а, ал. 3**.

Преходни и Заклучителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА АВТОРСКОТО
ПРАВО И СРОДНИТЕ МУ ПРАВА

(ОБН. - ДВ, БР. 47 ОТ 2019 Г.)

§ 14. Образованите и неприключили пред министъра на културата до влизането в сила на **този закон** административни производства по **дял втори "а"** се довършват по

новия ред.

Приложение № 1 към **чл. 71г, ал. 2**

(Ново - ДВ, бр. 14 от 2015 г., предишно Приложение към чл. 71г, ал. 2 - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.)

Списък

на минимум източниците

1. за публикувани книги:

- а) законоустановеното депозиране на произведения, библиотечни каталози и списъци с форми на имената, поддържани от библиотеки и други институции;
- б) сдруженията на издателите и на авторите;
- в) съществуващи бази данни и регистри, WATCH (Writers, Artists and their Copyright Holders - Писатели, артисти и носители на авторско право за тях), ISBN (International Standard Book Number - Международен стандартен номер на книгата), и бази данни за отпечатаните книги;
- г) базите данни на съответните организации за колективно управление на права, по-специално на организациите за управление на правата за възпроизвеждане;
- д) източници, които обединяват повече на брой бази данни и регистри, включително VIAF (Virtual International Authority Files - Виртуални международни списъци с форми на имената) и ARROW (Accessible Registries of Rights Information and Orphan Works - Достъпни регистри с информация за права и осиротели произведения);

2. за вестници, списания, специализирани и периодични издания:

- а) ISSN (International Standard Serial Number - Международен стандартен сериен номер) за периодични издания;
- б) индекси и каталози от библиотечни фондове и колекции;
- в) законоустановено депозиране на произведения;
- г) сдружения на издателите, на авторите и на журналистите;
- д) базите данни на съответните организации за колективно управление на права, включително на организациите за управление на правата за възпроизвеждане;

3. за визуални произведения, включително произведения от областта на изящните изкуства, фотографията, илюстрацията, дизайна, архитектурата, за скици на последните и други такива произведения, поместени в книги, специализирани издания, вестници и списания, или други произведения:

- а) източниците по т. 1 и 2;
  - б) базите данни на съответните организации за колективно управление на права, по-специално на визуални произведения, включително на организациите за управление на правата за възпроизвеждане;
  - в) базите данни на фотографски агенции, когато е приложимо;
4. за аудио-визуални произведения и звукозаписи:
- а) законоустановеното депозиране на произведения;

- б) сдруженията на продуцентите;
- в) базите данни на институциите за съхраняване на филмово или звукозаписно наследство и националните библиотеки;
- г) базите данни със съответните стандарти и идентификатори, като ISAN (International Standard Audiovisual Number - Международен стандартен номер на аудио-визуално произведение) за аудио-визуалните материали, ISWC (International Standard Music Work Code - Международен стандартен код на музикално произведение) за музикални произведения и ISRC (International Standard Recording Code - Международен стандартен код на звукозапис) за звукозаписи;
- д) базите данни на съответните организации за колективно управление на права, по-специално на автори, изпълнители, продуценти на звукозаписи и на аудио-визуални произведения;
- е) имената на спомогналите за създаването на произведението лица и друга информация, посочена на опаковките на произведенията;
- ж) базите данни на други съответни сдружения, представляващи конкретни категории носители на права.

Приложение № 2 към **чл. 94у¹, ал. 2**

(Ново - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 29.03.2018 г.)

I. Информация в годишните отчетни доклади

1. Годишни финансови отчети, включващи счетоводен баланс, отчети на активите и пасивите, отчет за приходите и разходите през изтеклата календарна година и отчет за паричните потоци.
2. Отчет за дейността през изтеклата календарна година.
3. Информация за отказите за сключване на договори с ползватели, направени по реда на **чл. 94п, ал. 1**.
4. Описание на правноорганизационната форма и структурата на организацията за колективно управление на права.
5. Информация за всички юридически лица, пряко или косвено притежавани или контролирани, изцяло или частично, от организацията за колективно управление на права.
6. Информация за общата сума, изплатена като възнаграждения на изпълнителния директор и членовете на управителния съвет през предходната година, както и всякакви други предоставени им придобивки.
7. Финансовата информация, посочена в раздел II.
8. Отделен доклад за използването на суми, удържани за социални, културни и образователни услуги, съдържащ информацията, посочена в раздел III.

II. Финансова информация в годишния отчетен доклад

1. Финансова информация за приходите от колективното управление на права по категории управлявани права и вид използване, включително информация за постъпленията от инвестиране на част от тези приходи и постъпленията от това, и начина на разходване на тези постъпления, независимо дали са били разпределени между носителите на права, други организации за колективно управление на права или са били използвани по друг начин.

2. Финансова информация за разходите за колективното управление на права и за други услуги, оказвани на носителите на права, придружена от обяснение за:

а) всички текущи и финансови разходи с разбивки по категории управлявани права и в случаите, при които разходите са косвени и не могат да бъдат причислени към определени една или повече категории права - обяснение на методиката, по която е направено разпределението им;

б) текущи и финансови разходи с разбивка по категории управлявани права и в случаите, при които разходите са косвени и не могат да бъдат причислени към определени една или повече категории права - обяснение на методиката, която е била използвана за разпределянето им, само по отношение на управлението на права, включително таксите за управление, приспаднати от или компенсирани от приходите от колективното управление на права, или всяко постъпление, произтичащо от инвестиране на приходите от колективното управление на правата в съответствие с **чл. 94л, ал. 2** и **чл. 94л¹, ал. 1 - 4**;

в) текущи и финансови разходи по отношение на услугите, различни от услугите по колективното управление на права, но включващи социалните, културните и образователните услуги;

г) ресурси, използвани за покриване на разходите;

д) удръжки от приходите от колективното управление на права с разбивка по категории управлявани права и по вид използване, както и предназначение на удръжките, като например разходи, свързани със собствената издръжка или със социални, културни или образователни услуги;

е) процентът на разходите, свързани с колективното управление на права и с други услуги, предоставяни от организацията за колективно управление на права на носителите на права, спрямо приходите от колективното управление на права за съответната финансова година, по категории управлявани права, както и в случаите, при които разходите са косвени и не могат да бъдат причислени към определени една или повече категории права - обяснение за методиката, която е била използвана за разпределянето на тези косвени разходи.

3. Финансова информация за суми, дължими на носителите на права, с обяснение за:

а) общата сума, отнесена към носителите на права, с разбивка по категории управлявани права и вид използване;

б) общата сума, изплатена на носителите на права, с разбивка по категории управлявани права и вид използване;

в) честотата на плащанията с разбивка по категории управлявани права и вид използване;

г) общата събрана, но неотнесена към носителите на права, сума с разбивка по категории управлявани права и вид използване, с посочване календарната година, през която тези суми са били събрани;

д) общата отнесена към носителите на права, но неразпределена между тях, сума с разбивка по категории управлявани права и вид използване, с посочване на календарната година, през която тези суми са били събрани;

е) причините, поради които сроковете по **чл. 94м** за разпределение и изплащане на

събраните суми не са спазени;

ж) общият размер на сумите, които не могат да се разпределят, заедно с обяснение за използването на тези суми.

4. Информация за връзките с други организации за колективно управление на права с обяснение за:

а) суми, получени от други организации за колективно управление на права, и суми, платени на други организации за колективно управление на права с разбивка по категории управлявани права, по вид използване и по организации;

б) удръжки за собствената издръжка и други удръжки от приходите от управлението на права, дължими на други организации за колективно управление на права с разбивка по категории управлявани права, по вид на използването и по организации;

в) удръжки за собствената издръжка и други удръжки от сумите, изплатени от други организации, с разбивка по категории управлявани права и по организации;

г) суми, разпределени пряко на носителите на права с произход от други организации, с разбивка по категории управлявани права и по организации.

III. Информация в специалния доклад

1. Сумите, удържани за социални, културни и образователни услуги през финансовата година, с разбивка по вид на целта и за всеки вид цели с разбивка по категории управлявани права и по вид използване.

2. Обяснение на използването на тези суми с разбивка по видове цели, включително разходите за управление на суми, удържани за финансиране на социални, културни и образователни услуги, и отделните суми, използвани за социални, културни и образователни цели.

Релевантни актове от Европейското законодателство

Директиви:

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2019/790 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 17 април 2019 година относно авторското право и сродните му права в цифровия единен пазар и за изменение на директиви 96/9/ЕО и 2001/29/ЕО

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2019/789 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 17 април 2019 година за установяване на правила във връзка с упражняването на авторското право и сродните му права, приложими за определени онлайн предавания на излъчващите организации и за препредаването на телевизионни и радиопрограми и за изменение на Директива 93/83/ЕИО на Съвета

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2017/1564 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 13 септември 2017 година относно определени позволени видове използване на определени произведения и други обекти, закриляни от авторското право и сродните му права, в полза на слепи хора, лица с нарушено зрение или с други увреждания, които не позволяват четенето на печатни материали, и за изменение на Директива 2001/29/ЕО относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество

ДИРЕКТИВА 2014/26/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 26 февруари 2014 година относно колективното управление на авторското право и сродните му права и многотериториалното лицензиране на правата върху музикални произведения за използване онлайн на вътрешния пазар

ДИРЕКТИВА 2012/28/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 25 октомври 2012 година относно някои разрешени начини на използване на осиротели произведения

ДИРЕКТИВА 2011/77/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 27 септември 2011 година за изменение на Директива 2006/116/ЕО за срока за закрила на авторското право и някои сродни права

ДИРЕКТИВА 2009/24/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 23 април 2009 година относно правната закрила на компютърните програми (кодифицирана версия)

ДИРЕКТИВА 2006/116/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА от 12 декември 2006 година за срока за закрила на авторското право и някои сродни права (кодифицирана версия)

ДИРЕКТИВА 2006/115/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА от 12 декември 2006 година за правото на отдаване под наем и в заем, както и за някои права, свързани с авторското право в областта на интелектуалната собственост (кодифицирана версия)

ДИРЕКТИВА 2004/48/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 29 април 2004 година относно упражняването на права върху интелектуалната собственост

ДИРЕКТИВА 2001/84/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 27 септември 2001 година относно правото на препродажба в полза на автора на оригинално произведение на изкуството

ДИРЕКТИВА 2001/29/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 22 май 2001 година относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество

ДИРЕКТИВА 1999/93/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 13 декември 1999 година относно правната рамка на Общността за електронните подписи (**ОТМ.**)

ДИРЕКТИВА 98/71/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА от 13 октомври 1998 година относно правната защита на индустриални дизайни

ДИРЕКТИВА 96/9/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 11 март 1996 година за правна закрила на базите данни

ДИРЕКТИВА 93/98/ЕО НА СЪВЕТА от 29 октомври 1993 година за хармонизиране на срока за закрила на авторското право и някои сродни права (**ОТМ.**)

ДИРЕКТИВА 93/83/ЕО НА СЪВЕТА от 27 септември 1993 година относно координирането на някои правила, отнасящи се до авторското право и сродните му права, приложими към спътниковото излъчване и кабелното препредаване

ДИРЕКТИВА 92/100/ЕО НА СЪВЕТА от 19 ноември 1992 година относно правото на отдаване под наем и в заем и относно някои права, сродни на авторското право в областта на интелектуалната собственост (**ОТМ.**)

ДИРЕКТИВА 91/250/ЕО НА СЪВЕТА от 14 май 1991 година относно правната

защита на компютърните програми (ОТМ.)

Регламенти:

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 910/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 23 юли 2014 година относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 608/2013 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 12 юни 2013 година относно защитата на правата върху интелектуалната собственост, осъществявана от митническите органи, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1383/2003 на Съвета

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 386/2012 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 19 април 2012 година за възлагане на Службата за хармонизация във вътрешния пазар (марки, дизайни и модели) на задачи, свързани с гарантирането на спазването на правата на интелектуална собственост, включително обединяването на представители на публичния и частния сектор в Европейска обсерватория за нарушенията на правата на интелектуална собственост

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1383/2003 НА СЪВЕТА от 22 юли 2003 година, относно намесата на митническите органи по отношение на стоки, за които се подозира, че нарушават някои права върху интелектуалната собственост, както и относно мерките, които следва да се вземат по отношение на стоки, нарушаващи някои права върху интелектуалната собственост (ОТМ.)

РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА (ЕС) № 3295/94 от 22 декември 1994 регламентиращ забранителни мерки за внасянето, износа, ре-експорта или прием за отложен митнически режим на фалшифицирани и пиратски стоки (ОТМ.)

РЕГЛАМЕНТ (ЕИО) № 2380/74 НА СЪВЕТА от 17 септември 1974 година относно приемане на разпоредби за разпространяване на информация, свързана с научно-изследователски програми за Европейската икономическа общност